

MINISTERSTVO FINANCÍ

Odbor Rozvoj ICT

Oddělení Informační podpora a knihovna

# Finanční a ekonomické Informace

## Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,  
knih a dalších informačních zdrojů

2/2016

Únor

**Finanční a ekonomické  
INFORMACE  
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,  
knih a dalších informačních zdrojů

**Vydavatel:**

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT  
Oddělení Informační podpora a  
knihovna

IČ 00006947

**Technická redakce:**

Mgr. J. Machonský

**Redakční rada:**

Ing. Bc. T. Baslová, Mgr. J. Benda,  
M. Benda, B.A., Bc. I. Janoušková,  
Ing. Bc. D. Kný, Mgr. J. Machonský,  
Bc. Hana Nováková, Mgr. M. Tichá,  
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

**Evid. číslo periodického tisku:**  
**MK ČR E 18634**

**Identifikační číslo ISSN: 1804-7262**

**Redakce:**

Letenská 15, 118 10 Praha 1  
Tel.: 257 042 588  
e-mail: [knihovna@mfcz.cz](mailto:knihovna@mfcz.cz)

**Distribuce:**

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT,  
odd. Informační podpora a knihovna,  
Letenská 15, 118 10 Praha 1  
Tel.: 257 042 588  
e-mail: [knihovna@mfcz.cz](mailto:knihovna@mfcz.cz)

Číslo odevzdáno do tisku 3. 3. 2016  
Vychází 1x měsíčně, zdarma

**Elektronický archiv:**

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>  
(intranet)  
[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/  
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/  
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

**Do čísla přispěli:**

Ing. Bc. T. Baslová, M. Benda, B. A.,  
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,  
Bc. Hana Nováková, Mgr. M. Tichá,  
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám únorové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle informace o nejnovějších odborných článcích, knihách a jiných informačních zdrojích vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete dva přehledové články, první se jmenuje první se jmenuje „Vyhýbání se dani ze strany nadnárodních společností: přehled aktuálních opatření a názory na tuto problematiku“. Článek se snaží představit aktuální opatření proti škodlivým daňovým praktikám ze strany Evropské unie, OECD a Velké Británie. Přibližuje také názory odborných komentátorů na zmíněné programy, na jejich sílu a možné důsledky pro nadnárodní společnosti.

Druhý článek pod názvem „Budoucnost peněžní hotovosti“ se věnuje aktuálním diskuzím o možnosti zavedení výlučně bezhotovostního platebního styku, které se mezi odborníky vedou. Text představuje jednotlivé názorové proudy a popisuje možná pozitiva a negativa, jež by takové opatření mělo. Zvláštní pozornost je věnována otázce záporných úrokových sazeb, s níž je v současné době v odborném tisku spjata téměř každá úvaha týkající se možnosti zrušení peněžní hotovosti.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda

vedoucí redakční rady

*Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.*

## AKTUALITY

Vláda schválila návrh Ministerstva financí a ČNB na zřízení Centrální evidence účtů. Registr účtů fyzických i právnických osob spravovaný ČNB nebude obsahovat informace o pohybech ani zůstatcích na účtech klientů.

V roce 2015 obdržela Česká republika z rozpočtu EU rekordní příjmy ve výši 193,7 mld. Kč. Rekordní je rovněž příjem po odečtení částky 41,9 mld. Kč, kterou ČR do rozpočtu EU v loňském roce odvedla. Česká republika tak v loňském roce z rozpočtu obdržela o 151,8 mld. Kč více, než do něj odvedla, což je dvojnásobek oproti roku 2014, kdy čistá pozice ČR činila pouze 75,3 mld. Kč.

Finanční správa zavádí tzv. bezplatnou daňovou složenku. Od 1. března bude k dispozici na všech pobočkách České pošty a jejím prostřednictvím budou moci fyzické osoby zaplatit daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí (popřípadě daň z převodu nemovitostí) a daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání, a to bez úhrady ceny platební transakce.

Dne 10. 2. 2016 schválila návrh zákona o evidenci tržeb Poslanecká sněmovna. Horní komora parlamentu bude zákon projednávat 16. 3. 2016.

## Publikováno na webu MF

Zpráva o řízení státního dluhu České republiky v roce 2015

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/publikace-a-prezentace/zprava-o-rizeni-statniho-dluhu/2015/zprava-o-rizeni-statniho-dluhu-ceske-rep-23982>

Makroekonomická predikce - leden 2016

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2016/makroekonomicka-predikce-leden-2016-23826>

## Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 29. 1. 2016 – 25. 2. 2016 se tentokrát věnuje tématu:

### Centrální evidence účtů

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

## O B S A H

### **Podrobně k tématům..... 5**

|                                                                                                                     |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Vyhýbání se dani ze strany nadnárodních společností: přehled aktuálních opatření a názory na tuto problematiku..... | 5  |
| Budoucnost peněžní hotovosti.....                                                                                   | 10 |

### **Dokumentace českého a zahraničního tisku..... 13**

|                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------|----|
| Daně.....                                                         | 13 |
| Ekonomické vědy. Ekonomie.....                                    | 26 |
| Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....                         | 27 |
| Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny..... | 37 |
| Informatika. Počítače.....                                        | 43 |
| Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace.....                   | 43 |
| Obchod. Cla. Mezinárodní finance.....                             | 44 |
| Podnik a podnikání.....                                           | 46 |
| Pojišťovnictví. Sociální péče.....                                | 49 |
| Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství.....                   | 52 |
| Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé.....                           | 53 |
| Právo.....                                                        | 56 |
| Statistika. Demografie. Sociologie.....                           | 58 |
| Účetnictví.....                                                   | 60 |
| Veřejná správa.....                                               | 61 |
| Veřejné finance. Rozpočet.....                                    | 63 |
| Zdravotnictví.....                                                | 65 |
| Zemědělství.....                                                  | 66 |
| Životní prostředí.....                                            | 67 |
| Životní úroveň.....                                               | 67 |
| Ostatní.....                                                      | 68 |

### **Přehled nových knih.....73**

## Vyhýbání se dani ze strany nadnárodních společností: přehled aktuálních opatření a názory na tuto problematiku

Ing. Bc. Taťána Baslová

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Tématu vyhýbání se dani ze strany nadnárodních společností se věnoval přehledový článek v červenci 2014. V jeho závěru bylo konstatováno, že v budoucnu bude opatření proti těmto škodlivým daňovým aktivitám pravděpodobně přibývat, ať už z důvodu snahy o nastolení vyšší rovnosti mezi subjekty nebo z důvodu snahy států získat dodatečné finanční prostředky do svých rozpočtů. Od doby vydání zmíněného přehledového článku skutečně vznikla řada dalších programů, ty budou proto nyní shrnuty, spolu s aktuálními názory odborných komentátorů na problematiku vyhýbání se dani.

### Aktivity Evropské unie

Boj proti vyhýbání se dani je jednou ze současných priorit Evropské komise<sup>1</sup>. V březnu loňského roku byl představen tzv. *balíček daňové transparentnosti*, jehož klíčovým prvkem byl návrh zavést automatickou výměnu informací mezi členskými státy ohledně daňových rozhodnutí. V balíčku byly představeny i další návrhy, jako např. přesnější zjišťování dopadu a rozsahu daňových úniků na základě spolupráce Komise, Eurostatu a členských států, přezkum kodexu chování pro zdaňování podniků či posouzení zavedení nových požadavků na transparentnost nadnárodních společností (zveřejňování informací týkajících se daní nadnárodních společností)<sup>2</sup>. Návrh na zavedení automatické výměny informací byl posléze schválen ministry financí členských zemí v říjnu 2015<sup>3</sup>.

V polovině června loňského roku byl dále přijat *Akční plán pro spravedlivé a efektivní zdanění podniků v Evropské unii*<sup>4</sup>. Dokument nejprve shrnuje důvody, proč je třeba se na evropské úrovni zabývat zdaněním podniků, uvádí historický i hospodářský kontext zdanění podniků a dále představuje cíle a klíčová opatření ke splnění stanovených cílů. Důvodem, proč se Evropská unie tématem zabývá, je snaha některých firem zneužívat složité daňové zákony a přesouvat zisky do zemí s nejnižšími daněmi a zároveň stále ještě přetrvávající existence dvojího zdanění dopadající na jiné firmy. Systémy zdanění firem neodpovídají dnešní době, vycházejí z období po 1. sv. válce, kdy nadnárodní firmy byly většinou průmyslovými podniky s jasnými vztahy mezi mateřskou a dceřinou společností. Jednotný vnitřní trh přinesl podnikům i občanům EU mnoho výhod, vzhledem k existenci 28 různých daňových systémů však také umožnil daňovou konkurenci mezi členskými státy. Součástí Akčního plánu jsou čtyři cíle a pět klíčových oblastí, které by měly vést k naplnění cílů. Ke klíčovým oblastem patří obnovení debat o společném konsolidovaném základu daně, zajištění efektivního zdanění v místě, kde jsou generovány zisky, zlepšení daňového prostředí, podniknutí dalších kroků v oblasti daňové transparentnosti a posílení spolupráce mezi členskými státy.

<sup>1</sup> EVROPSKÁ KOMISE. Nový začátek: Pracovní plán Evropské komise pro zaměstnanost, růst a investice. In: *European commission* [online]. 16 prosinec 2014 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-2703\\_cs.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2703_cs.htm)

<sup>2</sup> EVROPSKÁ KOMISE. Komise bojuje proti podnikům neplacícím daně balíčkem daňové transparentnosti. In: *European commission* [online]. 18 březen 2015 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-15-4610\\_cs.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4610_cs.htm)

<sup>3</sup> EVROPSKÁ KOMISE. Státní podpora: Komise dospěla k závěru, že belgický režim zdanění nadměrného zisku je protiprávní; 35 nadnárodních společností musí doplatit přibližně 700 milionů EUR. In: *European commission* [online]. 11. ledna 2016 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-16-42\\_cs.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-42_cs.htm)

<sup>4</sup> EVROPSKÁ KOMISE. *Communication from the commission to the European parliament and the Council: A Fair and Efficient Corporate Tax System in the European Union: 5 Key Areas for Action* [online]. 17. 6. 2015 [cit. 2016-01-19]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/taxation\\_customs/resources/documents/taxation/company\\_tax/fairer\\_corporate\\_taxation/com\\_2015\\_302\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/fairer_corporate_taxation/com_2015_302_en.pdf)

Na výše zmíněné aktivity navázal nový balíček proti vyhýbání se dani (*Anti Tax Avoidance Package*)<sup>5</sup>, který byl představen 28. ledna. Součástí balíčku je návrh směrnice proti vyhýbání se dani<sup>6</sup>. Směrnice upravuje 6 oblastí: odečitatelnost úroků, tzv. „zdanění při odchodu“ (*exit taxation*), opatření, které by mělo zabránit nadměrnému využívání osvobození daně z příjmů ze zahraničí (*switch-over clause*), obecné pravidlo proti zneužívání daňových zákonů (*a general anti-abuse rule, GAAR*), pravidla, která by měla zabránit přesouvání zisků do dceřiných společností v zemích s nižším zdaněním (*controlled foreign company (CFC) rules*) a pravidla, která by měla zabránit situacím vyplývajícím z rozdílných definic různých finančních nástrojů v zákonech různých zemí a která mohou vést i k dvojímu nezdanění. Kromě toho je součástí balíčku také studie zkoumající agresivní daňové praktiky, tzv. sdělení k vnější strategii pro efektivní zdanění a další dokumenty<sup>7</sup>. Při přípravě balíčku byly zohledněny také aktivity OECD (projekt BEPS, který bude zmíněn dále).

V první polovině ledna vydala také Evropská komise rozhodnutí, že Belgie poskytovala některým nadnárodním společnostem neoprávněné daňové výhody. Pozadí rozhodnutí Komise i způsob, jakým Belgie neoprávněně zvýhodňovala nadnárodní společnosti, jsou popsány v tiskové zprávě Evropské komise ***Státní podpora: Komise dospěla k závěru, že belgický režim zdanění nadměrného zisku je protiprávní; 35 nadnárodních společností musí doplatit přibližně 700 milionů EUR***<sup>8</sup>. Evropská komise se zabývá způsoby, jakými členské státy rozhodují o daňových režimech, již od června 2013. V současnosti probíhají další tři hloubková šetření, která se týkají společností Apple, Amazon a McDonald's a Irska a Lucemburska. Belgie umožňovala nadnárodním společnostem snižovat základ daně z příjmu právnických osob o 50-90 %, na základě tzv. „nadměrného zisku“, který měl být důsledkem toho, že společnost patří k nadnárodní skupině. Podle šetření Komise se však tento princip snižování základu daně odchyluje od běžné praxe podle belgických daňových zákonů i podle zásady obvyklých tržních podmínek podle pravidel EU pro státní podporu. Belgie umožňovala vybraným společnostem „dvojí nezdanění“ a podmínky, které byly poskytnuty nadnárodním společnostem, nebyly spravedlivé vůči samostatným společnostem působícím v Belgii. Belgie proto musí přestat tento režim zdanění používat a kromě toho by měla od nadnárodních společností vybrat nezaplacenou daň zpětně.

### Aktivity OECD

Na úrovni Organizace pro hospodářský rozvoj a zemí G20 probíhá Projekt proti erozi daňového základu a přesouvání zisků (*Base Erosion and Profit Shifting Project, BEPS*). V červnu 2013 byl vydán Akční plán BEPS, v říjnu loňského roku byl pak představen finální balíček opatření, který zahrnuje 15 oblastí (akcí), jež by měly snížit vyhýbání se dani<sup>9</sup>. Mezi nimi je např. opatření proti umělému obcházení statutu stále provozovny, prevence zneužívání smluv o zamezení dvojího zdanění nebo zabránění snižování daňového základu přes odpočty úroků<sup>10</sup>. Toto opatření bylo zakomponováno i v novém balíčku Evropské unie proti vyhýbání se dani<sup>11</sup>. Zpřísnění pravidel pro odpočty úroků ohlásila ještě před vydáním balíčku také Velká Británie<sup>12</sup>.

<sup>5</sup> EVROPSKÁ KOMISE. Anti Tax Avoidance Package. In: *European commission* [online]. January 2016 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/taxation\\_customs/taxation/company\\_tax/anti\\_tax\\_avoidance/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/anti_tax_avoidance/index_en.htm)

<sup>6</sup> EVROPSKÁ KOMISE. Proposal for a Council directive laying down rules against tax avoidance practices that directly affect the functioning of the internal market. In: *European comission* [online]. 28. 1. 2016 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z:

[http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bT2FHel67hoJ:ec.europa.eu/taxation\\_customs/resource/s/documents/taxation/company\\_tax/anti\\_tax\\_avoidance/com\\_2016\\_26\\_en.pdf+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bT2FHel67hoJ:ec.europa.eu/taxation_customs/resource/s/documents/taxation/company_tax/anti_tax_avoidance/com_2016_26_en.pdf+&cd=2&hl=cs&ct=clnk&gl=cz)

<sup>7</sup> EVROPSKÁ KOMISE, ref. č. 5

<sup>8</sup> EVROPSKÁ KOMISE, ref. č. 3

<sup>9</sup> ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI A ROZVOJ. About Base Erosion and Profit Shifting (BEPS). In: *OECD* [online]. © 2015 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/beps-about.htm>

<sup>10</sup> ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI A ROZVOJ. *OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project: Explanatory Statement* [online]. © OECD 2015 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/beps-explanatory-statement-2015.pdf>

<sup>11</sup> EVROPSKÁ KOMISE, ref. č. 4

<sup>12</sup> HM TREASURY. Closed consultation: Tax deductibility of corporate interest expense: consultation. In: *Gov.uk* [online]. Updated 6 January 2016 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/consultations/tax-deductibility-of-corporate-interest-expense/tax-deductibility-of-corporate-interest-expense-consultation>

## Aktivity Velké Británie

Jak již bylo zmíněno výše, součástí projektu BEPS je také návrh pro zpřísnění pravidel pro odpočet úroků od daňového základu. Ve Velké Británii probíhala v období 22. 10. 2015-14. 1. 2016 veřejná konzultace k tomuto tématu. V současnosti probíhá analýza získaných příspěvků. Součástí konzultace byly klíčové aspekty navrhované OECD a možnosti, jak je zakomponovat do legislativy Velké Británie. Konzultace zahrnovala 18 otázek - např. do jaké míry by pravidlo zabráňující nadměrnému odpočtu úroků mělo být uplatněno ve Velké Británii, zda by se mělo týkat pouze nadnárodních firem nebo i domácích skupin a samostatných společností nebo jak by měly být řešeny kurzové zisky a ztráty. Profesní skupiny účetních a daňových poradců a zástupci podniků se ale již proti možnému zpřísnění pravidel ohradili, mohlo by podle nich dojít ke zhoršení konkurenceschopnosti Velké Británie<sup>13</sup>.

Kromě zpřísnění pravidel pro odpočet úroků má britský daňový a celní úřad od srpna 2014 také možnost ve zkrácené lhůtě vybrat daně od subjektů, u kterých existuje podezření na vyhýbání se dani, a to ještě před tím, než o povinnosti zaplatit daň rozhodnou soudy. Pokud se později ukáže, že daňový úřad vybral daň neoprávněně, úřad jim daň vrátí. K tomu může ale dojít až za několik let. Toto opatření i jeho kritiky zmiňuje článek Adama Palina *Tax schemes: HMRC urged to stop bankrupting investors*<sup>14</sup>.

V souvislosti se snahou Velké Británie zpřísnit zdanění podniků se objevují také komentáře, jaká je vůbec budoucnost daně z příjmu právnických osob. Vanessa Houlder v článku *Future of corporation tax called into question*<sup>15</sup> píše, že podíl daně z příjmu právnických osob na celkovém zdanění neustále klesá. Od roku 1965, kdy byla daň v Británii zavedena, se snížila sazba z původních 40 % na polovinu. Někteří odborníci se proto dohadují, zda má daň v současné podobě vůbec smysl. Podle Stephena Herringa, který na uvedený článek reagoval, by bylo vhodnější daň z příjmu právnických osob nahradit jinými daněmi, např. daní z prodeje či z obchodního majetku. Tyto daně by lépe odrážely hodnotu přidávanou na každém trhu i v každém místě podnikání<sup>16</sup>.

Ve druhé polovině ledna proběhla zahraničním tiskem také informace o dohodě americké společnosti Google s britskou vládou. Google se zavázal zpětně zaplatit na daních 130 milionů liber<sup>17</sup>. Ačkoli se objevily také pozitivní reakce na tento krok, někteří autoři poukazují na nedostatečnou transparentnost této dohody a spekulují, že by Google měl ve skutečnosti zaplatit ještě více (v Británii 25 % ze zisku odhadovaného až na 1 miliardu liber)<sup>18</sup>. Problémem ale je, jak uvádí Vanessa Houlder, že takové výpočty někdy vycházejí z chybných metod (rozdělení celkového zisku společnosti mezi různé země podle jejich obrátu v dané zemi). Ve skutečnosti by ale zisk měl být rozdělen podle přidávané hodnoty plynoucí z ekonomických aktivit v různých zemích. Dále se v tisku spekuluje, jaký dopad bude mít dohoda Googlu na zdanění nadnárodních podniků do budoucna<sup>19</sup>.

<sup>13</sup> HOULDER, Vanessa. Anger at plans to curb UK's business-friendly tax regime. In: *FT.com* [online]. January 18, 2016 6:22 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/3695e82c-bdf7-11e5-9fdb-87b8d15baec2.html#axzz3xgCns9Lj>

<sup>14</sup> PALIN, Adam. Tax schemes: HMRC urged to stop bankrupting investors. In: *FT.com* [online]. November 20, 2015 5:03 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/257de31a-8dd6-11e5-a549-b89a1dfede9b.html#axzz3xgCns9Lj>

<sup>15</sup> HOULDER, Vanessa. Future of corporation tax called into question. In: *FT.com* [online]. December 7, 2015 6:14 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/5bbc1c6c-9cf9-11e5-b45d-4812f209f861.html#axzz3xgCns9Lj>

<sup>16</sup> HERRING, Stephen. Replace lost revenues with simpler taxes. In: *FT.com* [online]. December 9, 2015 11:56 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/4a5a0750-9dd9-11e5-b45d-4812f209f861.html#axzz3xgCns9Lj>

<sup>17</sup> GAPPER, John. Google strikes £130m back tax deal. In: *FT.com* [online]. Last updated: January 23, 2016 11:08 am [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/d50ad5f4-c125-11e5-9fdb-87b8d15baec2.html#axzz3yRLigkBN>

<sup>18</sup> Google's tax deal should face a proper legal test. In: *FT.com* [online]. January 26, 2016 7:31 pm [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/ebf20a7a-c423-11e5-b3b1-7b2481276e45.html#axzz3yRLigkBN>

<sup>19</sup> HOULDER, Vanessa. Experts probe Google UK tax payment. In: *FT.com* [online]. January 26, 2016 6:01 pm [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/124d49ce-c446-11e5-b3b1-7b2481276e45.html#axzz3yRLigkBN>

## Názory na boj proti vyhýbání se dani

V souvislosti s navrhovanými a přijatými programy proti vyhýbání se dani se objevily i články vyjadřující názory odborných komentátorů na přísnost daných programů, na jejich vhodnost a na možné důsledky škodlivých daňových praktik pro nadnárodní společnosti. Jedním z těchto komentátorů je John Plender, který se v článku *A strange aversion to corporate tax*<sup>20</sup> vyjadřuje k projektu připravovanému OECD. Podle autora jsou opatření příliš mírná, země G20 nejsou připraveny přijmout radikálnější kroky, jako např. zdanění příjmů firem v místě, kde dochází k prodeji, a stále také převládá názor, že vyšší zdanění bohatých a přerozdělování chudým je špatné pro hospodářský růst. Nynější „fiskální klima“ je podle autora relativně přívětivé pro korporace, ale již méně přívětivé pro „společenské ztroskotance“.

Na tento článek reagoval Chris Sanger, který ve své reakci *We are the ultimate payers of corporation tax*<sup>21</sup> píše, že podniky jsou právní fikcí a že ten, kdo nese břemeno daně, jsou ve skutečnosti buď akcionáři (mimo jiné také penzijní fondy), zaměstnanci (v podobě nízkých mezd), zákazníci (v podobě vyšších cen) nebo dodavatelé. Autor také připomíná, že podle OECD je zdanění příjmu firem jeden z nejškodlivějších typů daně pro hospodářský růst.

Jaký dopad mohou mít agresivní daňové praktiky na samotné podniky, řeší v článku *The stateless company plays a risky game*<sup>22</sup> John Gapper. Gapper rozlišuje v článku mezi tzv. „podniky bez skutečného sídla“ (*stateless companies*) a „kosmopolitními podniky“. Oba případy se podle autora často prolínají. Podniky bez skutečného sídla přesouvají své sídlo podle toho, kde jsou zrovna výhodnější daňové podmínky, aniž by přesunuly zaměstnance či svou centrálu. Kosmopolitní podnik (nadnárodní firma v pravém slova smyslu) ale zaměstnává zaměstnance z mnoha zemí a převládá v něm „mezinárodní kultura“. Taková firma může být prospěšná pro společnost, i když je její sídlo v jiné zemi. Firmy, které přesouvají své sídlo podle toho, jak se jim to zrovna hodí, za to mohou zaplatit vysokou cenu: budou v očích veřejnosti vnímány, jako by žádné sídlo neměly. U některých podniků, jako např. u amerického lékárenského řetězce Walgreens, je místo původu součástí identity. Přesun do jiného státu jen za daňovými účely tak může firmě způsobit ztrátu důvěry v očích veřejnosti a poškodit pověst.

K rozdílu mezi daňovými úniky a vyhýbáním se dani se vyjadřuje John Kay v článku *The fine line between tax evasion and avoidance*<sup>23</sup>. Kay reaguje na případ, který proběhl na podzim zahraničním tiskem – na plánovanou fúzi americké farmaceutické společnosti s irskou firmou, která by americké firmě umožnila vyhnout se placení daně v USA (případ tzv. daňové inverze). Podle autora neexistují pouze dvě alternativy – daňové úniky (jasně nelegální) a vyhýbání se dani (obcházení zákona, ale oficiálně legální). Hranice mezi tím, co je legální a tím, co je již za hranicí zákona, je často nejasná stejně tak, jako je nejasná legislativa. Kořeny problému leží v samotných zákonech, které jsou zastaralé a neodpovídají dnešní realitě (obtížné nebo nemožné určení místa, kde aktivity probíhají). Podle autora by řešením byla změna zákonů. K tomu, aby byla účinná i v boji s nadnárodními firmami zaměstnávajícími nákladné daňové poradce s cílem vyhnout se dani, by ale reformy musely proběhnout na globální úrovni, což nelze v brzké době očekávat.

<sup>20</sup> PLENDER, John. A strange aversion to corporate tax. In: *FT.com* [online]. January 4, 2016 7:11 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/38587178-9824-11e5-95c7-d47aa298f769.html#axzz3xgCns9Lj>

<sup>21</sup> SANGER, Chris. We are the ultimate payers of corporation tax. In: *FT.com* [online]. January 7, 2016 11:48 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/42c0a324-b4a8-11e5-8358-9a82b43f6b2f.html#axzz3x1mf6EN8>

<sup>22</sup> GAPPER, John. The stateless company plays a risky game. In: *FT.com* [online]. January 6, 2016 6:13 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/e9b4a640-b2e5-11e5-b147-e5e5bba42e51.html#axzz3x1mf6EN8>

<sup>23</sup> KAY, John. The fine line between tax evasion and avoidance. In: *FT.com* [online]. December 1, 2015 5:09 pm [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/b395ad44-9818-11e5-9228-87e603d47bdc.html#axzz3xgCns9Lj>

Jak je vidět z výše zmíněných opatření, boj proti vyhýbání se dani rozhodně nekončí. O aktuálnosti tématu svědčí i seriál článků deníku Financial Times nazvaný „Great tax race“<sup>24</sup>. Ačkoli se stále ještě objevují názory, že nadnárodní podniky nedělají nic špatného, že jen maximalizují zisk<sup>25</sup>, nebo kontroverzní návrhy na úplné zrušení daně z příjmu právnických osob<sup>26,27</sup>, je zřejmé, že s růstem digitalizace společnosti i s tím spojeným nárůstem aktivit nadnárodních podniků, které se v digitální ekonomice pohybují, bude boj proti vyhýbání se dani spíše sílit.

---

<sup>24</sup> Great tax race: In depth news, commentary and analysis in a series from the Financial Times. In: *FT.com* [online]. © 2016 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/indepth/great-tax-race>

<sup>25</sup> WATLING, Chris. Corporate tax is antiquated and complicated. In: *FT.com* [online]. January 25, 2016 11:21 pm [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/50e56870-c058-11e5-846f-79b0e3d20eaf.html#axzz3yRLigkBN>

<sup>26</sup> WATLING, Chris, ref. č. 25

<sup>27</sup> HERRING, Stephen, ref. č. 16

## Budoucnost peněžní hotovosti

Marek Benda, B. A.

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Během lednového ekonomického fóra v Davosu vzbudil pozornost názor předsedy představenstva Deutsche Bank Johna Cryana, že do deseti let přestane být peněžní hotovost ve světové ekonomice relevantní. Podle Cryana představují bankovky a mince „strašně drahý a neefektivní“ platební prostředek, který je užitečný pouze organizovanému zločinu.<sup>1</sup> Nastalou debatu o účelnosti peněžní hotovosti podnítily také úvahy Evropské centrální banky stáhnout z oběhu pětiseturové bankovky, jakož i záměr německé vlády omezit hotovostní platby limitem ve výši 5000 eur.<sup>2</sup> V obou případech byly tyto zamýšlené regulace odůvodňovány bojem proti organizovanému zločinu a terorismu, zatímco skeptické hlasy účinnost těchto opatření buď zpochybnilly, nebo spojily existenci peněžní hotovosti s občanskými svobodami.<sup>3</sup> Současnou diskusí o zrušení či omezení hotovosti ale nelze redukovat pouze na bezpečnostní nebo politicko-normativní zdůvodnění. O tom, jaké ekonomické argumenty pro nebo proti existenci bankovek a mincí zatím zaznívají, pojedná tento přehledový článek.

K nejznámějším zastáncům zrušení peněžní hotovosti patří bývalý makroekonom Mezinárodního měnového fondu a nyní profesor ekonomie a veřejných politik na Harvardské univerzitě Kenneth Rogoff. Svou pozici poprvé zdůvodnil 11. dubna 2014 na konferenci výzkumné organizace National Bureau for Economic Research v příspěvku **Costs and benefits to phasing out paper currency**.<sup>4</sup> Přejít na výlučně bezhotovostní platební styk podle Rogoffa v první řadě rozšíří možnosti centrálních bank ovlivňovat měnovou stabilitu a vývoj cen. Strážcům měny se dostane do rukou další monetární nástroj v podobě účinných negativních úrokových sazeb, protože nebude možné peněžní prostředky „zaparkovat“ do hotovostních rezerv. Negativní úrokovou sazbu přitom Rogoff považuje ve vztahu ke snižování hodnoty peněz za stejně „nešetrnou“ jako dosud užívaný soubor proinflačních stimulů. Oproti emisím peněz a kvantitativnímu uvolňování ale odpadne omezení účinnosti bankovních intervencí, které způsobuje existence faktické hranice úrokových sazeb kolem nuly. Zúžení prostoru pro daňové úniky a organizovaný zločin by představovalo jen sekundární přínos zrušení hotovosti. Nicméně i sám Rogoff připouští jistá úskalí výlučně bezhotovostního měnového systému, která podrobněji popsal v článku **Paper money is unfit for a world of high crime and low**

<sup>1</sup> CRIMMINS, Carmel. Deutsche CEO predicts cash will be gone in a decade. In: reuters.com [online], Wed Jan 20, 2016 11:42 am EST [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-davos-meeting-banks-technology-idUSKCN0UY259>

<sup>2</sup> SCHNEEWEISS, Zoe. ECB Wants Proof That 500-Euro Note Helps Criminals, Mersch Says. In: bloomberg.com [online], February 4, 2016 – 6:34 PM CET [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-02-04/ecb-wants-proof-that-500-euro-note-helps-criminals-mersch-says>. SCHÄFERS, Manfred; KAFSACK, Hendrich; SIEDENBIEDEL, Christian. Bar zahlen künftig nur noch bis 5000 Euro. In: faz.net [online], 02.02.2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: [http://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/wirtschaftspolitik/plan-der-bundesregierung-bar-zahlen-kuenftig-nur-noch-bis-5000-euro-14048560.html?printPagedArticle=true#pageIndex\\_2](http://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/wirtschaftspolitik/plan-der-bundesregierung-bar-zahlen-kuenftig-nur-noch-bis-5000-euro-14048560.html?printPagedArticle=true#pageIndex_2)

<sup>3</sup> O účinnosti zvažovaných regulací mimo jiné pochybuje guvernér Německé spolkové banky Jens Weidmann v rozhovoru pro Frankfurter Allgemeine Zeitung, který shrnuje článek PLICKERT, Philip. Bundesbank: Das Bargeld bleibt. In: faz.net [online], 28.01.2016 [2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/wirtschaftspolitik/bundesbank-chef-jens-weidmann-ueber-bargeld-und-ezb-politik-14039762.html>; kontroverze okolo omezování hotovosti popisují také DROST, Frank M.; MALLIEN, Jan. Angriff aufs Bargeld. In: Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 24 (4.2.2016), S. 1, 4 a FISCHER, Malte; KIRSCH, Sebastian; FEHR Mark. Bar jeder Vernunft. In: WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 7, S. 20-25. Tištěné exempláře dostupné v Odborné knihovně MFČR.

<sup>4</sup> ROGOFF, Kenneth. Costs and benefits to phasing out paper currency. Doplněná verze příspěvku z 11. dubna 2014 na konferenci NBER Macroeconomics Annual Conference dostupná ve formátu PDF z: <http://scholar.harvard.edu/files/rogooff/files/c13431.pdf> [cit. 2016-02-08]

**inflation**<sup>5</sup> uveřejněném ve Financial Times 28. května 2014. Může například dojít k ohrožení nezávislosti centrálních bank prostřednictvím ztráty příjmů za vedení hotovostních účtů podřízených bank a dalších finančních institucí. Také vznikne nemalé riziko expanze virtuální měny nekontrolované žádnou centrální bankou, která by se stala pro stínovou ekonomiku náhradou za stažené státní peníze. Pro úspěch přechodu na pouze bezhotovostní platby je proto nezbytná intenzivní mezinárodní spolupráce vlád, centrálních bank a dalších finančních institucí. A i když Rogoff neočekává, že by k takové příznivé konstelaci v brzké době došlo, požaduje od odpovědných regulátorů jako první krok v boji se stínovou ekonomikou alespoň stahování bankovek vysoké hodnoty z oběhu.

Rok po Rogoffovi se pro zrušení peněžní hotovosti vyslovili také makroekonomové Citigroup Willem Buiter a Ebrahim Rahbari. Ti stejně jako Rogoff považují za vážný problém rozvinutých ekonomik existenci reálné dolní hranice úrokových sazeb (effective lower bound, dále ELB) kolem kladné či záporné nuly. V analýze **High Time To Get Low: Getting Rid Of The Lower Bound On Nominal Interest Rates**<sup>6</sup> svou tezi dokládají aplikací Taylorova pravidla na výši úrokových sazeb amerického Federálního rezervního systému (Fed) v uplynulých 25 letech. Docházejí k závěru, že pro dosažení vyšší inflace o 1,5 procentního bodu, dvoubodového koeficientu mezery nezaměstnanosti a neutrální úrokové míry kolem 4,2 %, by Fed býval musel v roce 2009 snížit své úrokové sazby až k hranici minus šesti procent. Díky peněžní hotovosti ale k zavedení takto hluboce negativních sazeb nemohlo dojít ani v případě shody v bankovní radě. Jako o alternativních krocích za účelem odstranění ELB Buiter a Rahbari ještě uvažují o negativním úročení peněžní hotovosti (tedy o faktickém zdanění jejího držení) nebo o ukončení fixního kurzu 1:1 mezi hotovostními rezervami uloženými u centrální banky a oběživem (to by se ale měla považovat za účetní jednotku mezd a cen pouze depozita u centrální banky, což by nejspíše vyžadovalo zavedení nějaké formy kontrolování tvorby účetních peněz). Stažení bankovek z procesu ekonomické výměny vyjma těch v nominální hodnotě do 5 dolarů pro potřeby nízkopříjmových a starších skupin obyvatelstva ale považují oba autoři za přijatelnější opatření. Nevyžadovalo by totiž tak vysokou míru represe vůči občanům a bankám a současně by neohrožovalo vytčený cíl v podobě posílení monetárních nástrojů centrálních bank. Prvními kandidáty na zrušení hotovosti by byly státy s úrokovými sazbami již nyní blízko ELB, rozvinutou finanční infrastrukturou a stoupajícím trendem v užívání alternativních způsobů platebního styku.

Vůči zrušení hotovosti a negativním sazbám se naopak v létě 2015 vymezil člen bankovní rady Německé spolkové banky Carl-Ludwig Thiele v magazínu Ifo Schnelldienst, který vydává německý ekonomický think-tank Ifo-institut. Ve svém textu **Diskussion um das Bargeld: Hätte eine Abschaffung von Banknoten und Münzen wirklich Vorteile?**<sup>7</sup> se Thiele domnívá, že negativní úrokové sazby a konec existence peněžní hotovosti nevyřeší vlastní příčiny stávající situace slabé inflace a nízkých úroků. Podle něj tkví přinejmenším v eurozóně hlavní problém v nedostatečné konsolidaci veřejných rozpočtů a absenci strukturálních reforem v členských státech. V samotném Německu by navíc byl přechod jen na bezhotovostní styk těžko představitelný. Tamější běžný spotřebitel provádí v současné době pomocí bankovek a mincí na 80% svých transakcí, které tvoří kolem 53% jeho týdenního obrátu. Jejich zrušení by tedy kromě ztráty volby způsobu plateb znamenalo i výrazný zásah do spotřebitelského chování obyvatel.

Ke světu bez hotovostních plateb je skeptický také ředitel výzkumného ústavu Studienzentrum Gerzensee při Švýcarské národní bance Dirk Niepelt. Ve svém komentáři **Neues monetäres Regime: Notenbankgeld für alle?**<sup>8</sup> z 20. února 2015 pro Neue Zürcher Zeitung tvrdí, že samotné zrušení

<sup>5</sup> ROGOFF, Kenneth. Paper money is unfit for a world of high crime and low inflation. In: FT.com [online], May 28, 2014 2:44 pm [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/c47c87ae-e284-11e3-a829-00144feabdc0.html#axzz3zZvvt0HX>

<sup>6</sup> BUITER, Willem; RAHBARI, Ebrahim. High Time To Get Low: Getting Rid Of The Lower Bound On Nominal Interest Rates, Citi Research, Economics Global Economics View 9 April 2015. In: willembuiter.com [online]. Dostupné z: [willembuiter.com/ELB.pdf](http://willembuiter.com/ELB.pdf) [cit. 2016-02-09]

<sup>7</sup> THIELE, Carl-Ludwig. Diskussion um das Bargeld: Hätte eine Abschaffung von Banknoten und Münzen wirklich Vorteile? In: Ifo-Schnelldienst, Jg. 68, Nr. 13/2015 (16. Juli 2015), S. 3-6. Celé číslo dostupné z: <https://www.cesifo-group.de/DocDL/SD-2015-13.pdf> [cit. 2016-02-09]

<sup>8</sup> NIEPELT, Dirk. Neues monetäres Regime. Notenbankgeld für alle? In: nzz.ch [online], 20.2.2015, 05:30 Uhr [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.nzz.ch/wirtschaft/notenbankgeld-fuer-alle-1.18487078>

hotovosti neodstraní dolní hranici úrokových sazeb. Muselo by totiž navíc dojít také k zákazu předčasného splácení daní a úvěrů, případně k poskytnutí úlev za pozdní platby. To by vzhledem k převládajícím konvencím mezi účastníky tržní výměny byl velmi nezvyklý a i drastický požadavek. A rovněž potlačení kriminality a daňových úniků nemůže podle Niepelta zrušení oběživa bez dalšího zajistit. Nelegální jednání bude nadále stejně možné například vytvářením neprůhledných právních struktur a vnitropodnikovými machinacemi prostřednictvím insourcingu.

Kriticky vůči uskutečnitelnosti výlučně bezhotovostního platebního styku se také vyjádřili ekonomové z ekonomických vysokých škol v německém Aschaffenburgu a Weidenu, Malte Krüger a Franz Seitz. Ve svém článku **Bargeldlos oder bar jeglichen Verstands? Was die Abschaffung des Bargeldes bringt oder eben gerade nicht**<sup>9</sup> pro výše zmíněný magazín Ifo-Schnelldienst poukazují mimo nutnosti bezmála celosvětového stažení peněžní hotovosti také na absenci takové technologie, která by v míře bezpečnosti před falšováním, zcizením a v rychlosti dokončení transakce dokázala hotové peníze nahradit. V této souvislosti upozorňují na současné potíže virtuální měny bitcoin, kde musí uživatel na potvrzení platby čekat zpravidla několik desítek minut. Absence hotovosti tak může velmi ztížit schopnost soukromých osob peníze přijímat, zejména při neobchodních transakcích.

Námítky proti upuštění od hotovosti sdílí nakonec i člen rady Evropské centrální banky Benoît Cœuré. Ten ve svém projevu na téma **How binding is the zero lower bound?**<sup>10</sup> z 18. května 2015 sice zdůraznil, že si svět bez bankovek a mincí dovede představit. Jeho uskutečnění by však nemělo být výsledkem jednorázového direktivního rozhodnutí, nýbrž dalšího technologického rozvoje a změny obecného vnímání způsobů platebního styku. Z hlediska monetární politiky ale tuto změnu Cœuré nepovažuje za nezbytnou. Existence prostředí bez efektivní dolní hranice úrokových sazeb a zavedení negativních úroků totiž ještě nemusí vytvořit proinflační tlaky. Naopak může dojít ke zhoršení transmisních mechanismů měnové politiky, jak se stalo během strmého snižování úrokových sazeb po vypuknutí globální finanční krize roku 2008. Raději než bojovat za možnost neomezených úrokových sazeb a rušit oběživo by proto měly zodpovědné instituce podpořit takové strukturální reformy, které zvýší poptávku po investicích a tím i obecnou úrokovou hladinu na kapitálovém trhu.

Úspěšnost proinflačních a prorůstových opatření, která požaduje Cœuré, se tak nejspíš projeví i na míře artikulace požadavků po negativních úrokových sazbách a zrušení hotovosti. Komentátorka Financial Times Gillian Tett ve svém článku **The benefits of scrapping cash**<sup>11</sup> ze 4. února 2016 ale upozorňuje: „Čím déle budou nízké či mírně záporné úroky trvat, tím více se mohou stát dosud ‚nemyslitelné‘ návrhy mainstreamovou pozicí a vést k podpoře zavedení elektronických platidel ze strany oficiálních míst.“ V úvodu zmíněná Cryanova předpověď zániku bankovek a mincí sice podle Tett sotva dojde svého naplnění za jednu dekádu. Bylo by však chybou ji vůbec nebrat v úvahu.

Z uvedených názorových pozic plyne, že diskuse mezi ekonomy ohledně zrušení či výrazného omezení peněžní hotovosti je úzce navázána na otázku zavedení záporných úrokových sazeb. Ty jsou prosazovány s cílem ukončit již několik let trvající situaci nízkých úroků, téměř nulové inflace a jen velmi mírného hospodářského růstu. Odpůrci negativních úrokových sazeb a zrušení peněžní hotovosti poukazují na nejistý účinek a značné překážky při praktickém uskutečnění obou záměrů. Jejich námítky si přitom zčásti připouštějí i samotní zastánci těchto monetárních reforem. Pokud ovšem prostředí nízkých úroků a hrozbu deflace nebude možné v dalších letech překonat, stanou se požadavky na zavedení negativních úroků a zrušení peněžní hotovosti významným předmětem debat ve veřejném prostoru i v budoucnu.

<sup>9</sup> KRÜGER, Malte; SEITZ, Franz. Bargeldlos oder bar jeglichen Verstands? Was die Abschaffung des Bargeldes bringt oder eben gerade nicht. In: Ifo-Schnelldienst, Jg. 68, Nr. 13/2015 (16. Juli 2015), S. 9-12. Celé číslo dostupné z: <https://www.cesifo-group.de/DocDL/SD-2015-13.pdf> [cit. 2016-02-09]

<sup>10</sup> CŒURÉ, Benoît. How binding is the zero lower bound? Speech at the conference “Removing the zero lower bound on interest rates”, London, 18 May 2015. In: [ecb.europa.eu](https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2015/html/sp150519.en.html) [online], 19 May 2015 [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2015/html/sp150519.en.html>

<sup>11</sup> TETT, Gillian. The benefits of scrapping cash. In: FT.com [online], February 4, 2016 5:12 pm [cit. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/8ef4dcb0-ca6f-11e5-be0b-b7ece4e953a0.html#axzz3zgAAQGRz>

## Daně

Karel Šimka, Lenka Kaniová

### **"Rdousící efekt" solárního odvodu v judikatuře vysokých soudů**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 2, s. 29-35

Článek mapuje vývoj judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu ve věci podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, solárního odvodu a jeho případného "rdousícího efektu" (neúnosných dopadů odvodu). Přináší jak přehled již vydaných soudních rozhodnutí v dané věci, tak úvahy, co by se mohlo v budoucnu v souvislosti se solárním odvodem stát. Autoři zdůrazňují, že původně velmi nebezpečná situace kolem solárního boomu hrozící velkými společenskými náklady se dostala pod částečnou kontrolu a pohybuje se již v relativně jasném právním rámci. - Pozn.

Vasileios Dafnomilis

### **A comprehensive analysis of ECJ case law on discriminatory treatment of cross-border inheritances. Part 1**

#### **Komplexní analýza precedenčního práva ESD týkajícího se diskriminačního zacházení s přeshraničními dědictvími. část 1.**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 11, p. 498-508

Autor se věnuje komplexní analýze třinácti rozhodnutí Evropského soudního dvoru (ESD) týkajících se diskriminačního zacházení s přeshraničními dědictvími a dary. Ačkoliv dědičné a darovací daně jsou zdánlivě v plné pravomoci členských států EU, autor tvrdí, že v posledních patnácti letech došlo k významným změnám, které opravňují zkoumání této problematiky na úrovni celé EU. V první části dvoudílného článku je pozornost věnována především jedné ze svobod EU, která je v sázce (volný pohyb kapitálu), jejímu rozsahu a interakcím s dalšími svobodami EU. Při analýze příslušných rozsudků ESD autor dochází k jejich kategorizaci, poskytuje komplexní prozkoumání konceptu "překážek" primárních svobod EU a "nepřímé diskriminace". - Pozn. -- Druhá část tohoto článku vyšla v European Taxation č. 12/2015, s. 542-553.

Fidel Picos-Sánchez and Alastair Thomas

### **A revenue-neutral shift from SSC to VAT : analysis of the distributional impact for the 12 EU-OECD countries**

#### **Příjmově neutrální přechod od příspěvků sociálního zabezpečení k DPH : analýza přerozdělovacího efektu pro 12 zemí z EU a OECD**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 2, p. 278-298

Příspěvky sociálního zabezpečení mohou obecně motivovat k neúčasti na trhu práce a tím nepříznivě působit na hospodářský růst. Často mají tyto příspěvky také vzhledem k aplikaci minimálních a maximálních hranic regresivní charakter. Snížení příspěvků sociálního zabezpečení a současné zvýšení DPH znamená, že se nezaměstnanost stane pro jednotlivce dražší. Autoři zkoumají, jaký vliv na přerozdělení daňového břemene v rámci populace bude mít v krátkodobém horizontu snížení příspěvků sociálního zabezpečení o 5 p.b. a současné provedení reformy DPH. Jsou zkoumány tři alternativní reformy DPH: rovné zvýšení všech sazeb DPH, nárůst standardní sazby DPH a přechod na jednotnou sazbu DPH. Všechny tři reformy budou ve všech 12 zemích regresivní. Daňová povinnost se zvýší méně pro zaměstnance než pro osoby nezaměstnané. Nejhorší dopad na nezaměstnané bude mít z těchto reform zavedení jednotné sazby DPH, vzhledem k tomu, že způsobí prudké zvýšení daní u zboží, které dříve spadalo do snížené sazby (a které zaujímá větší podíl ve výdajích chudších osob). - Pozn.

Christian Sterzinger

### **Änderungen des Umsatzsteuergesetzes durch das Steueränderungsgesetz 2015**

#### **Změny zákona o dani z obrátu skrze přijetí zákona o změně daní 2015**

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 65, (2016) Nr. 1, S. 1-12

Do procesu transpozice směrnice a nařízení Evropské unie do německého celního kodexu zasáhly ve Spolkové radě vlády jednotlivých spolkových zemí, jejichž podněty byly vtěleny do tzv. zákona o změně daní 2015 (Steueränderungsgesetz 2015). Článek shrnuje a kriticky hodnotí podstatné změny způsobu

zdanění zboží a služeb (pozn. v české kontextu se jedná o daň z přidané hodnoty, dikce německého práva hovoří o "dani z obratu"). Nový zákon mimo jiné zpřesňuje přesun daňové povinnosti z poskytovatele na příjemce daného výkonu v oblasti stavebnictví, aby byl více v souladu se systémovou směrnicí EU o dani z přidané hodnoty č. 2006/112/ES a prováděcím nařízením Rady EU č. 2011/282/EU. Ty předpokládají přesun daňové povinnosti na příjemce, pokud poskytnutý výkon je vázán buď na pozemek nebo se týká dodání hmotného statku, který je možné odstranit jen za cenu nevratné změny či zničení stavby, kde je tento statek umístěn. Dále jsou v článku obsáhleji diskutovány změny týkající se zpřesnění pravidel pro daňové osvobození služeb, jež poskytují veřejnoprávní podniky. - Pozn.

Alena Schillerová ; [rozhovor vedl] Josef Pravec

**At' si daň každý spočítá sám : rozhovor s Alenou Schillerovou**

Ekonom, Sv. 60, (2016) č. 4, s. 12-15

V rozhovoru se nová náměstkyně ministra financí pro daně a cla A. Schillerová vyjadřuje k probíhajícím legislativním projektům v gesci MF, zejména k elektronické evidenci tržeb, a k případným důsledkům komplikací při jejich schvalování. Odhaduje přínos pro veřejné rozpočty ze zavedení EET, kontrolního hlášení a informuje o pokračování boje proti karuselovým podvodům u DPH pomocí mechanismu reverse charge i o připravovaném zákoně o prokazování původu majetku. Krátce shrnuje také svoje záměry a očekávání, která by v nové funkci chtěla následně prosazovat (samovyměření daně a vznik nového zákona o daních z příjmů).

Amélie Barbier-Gauchard

**Concurrence fiscale : ou en sommes-nous?**

**Daňová konkurence : jak jsme na tom?**

Problemes économiques, Hors série No. 8 (2015), p. 72-80

Zvyšování daní je vedle snižování veřejných výdajů jedna z možností, jak zlepšit veřejné finance. Zvyšování daní je ale obtížné, pokud existuje daňová konkurence. K tomu, aby se projevila, musí být splněny současně dvě podmínky: musí existovat rozdíly mezi systémy zdanění a zároveň musí být umožněna mobilita práce a kapitálu. Autorka hodnotí splnění těchto podmínek v Evropské unii: nejprve zjišťuje, zda jsou systémy zdanění v Evropské unii heterogenní (tzn. jak vypadá daňové břemeno a daňová struktura v různých členských zemích) a dále zkoumá, zda je umožněna mobilita práce a kapitálu. Od roku 2008 se zvýšila mobilita práce, mobilita kapitálu se ale snížila. V závěru autorka řeší, jak proti daňové konkurenci bojovat. - Pozn.

Helen Miller and Thomas Pope

**Corporate tax changes under the UK coalition government 2010-15**

**Změny v daních z příjmu právnických osob za britské koaliční vlády v letech 2010-2015**

Fiscal studies, Vol. 36, (2015) No. 3, p. 327-347

Příspěvek shrnuje změny daňové politiky britské koaliční vlády za období 2010-2015 v oblasti zdanění právnických osob, vysvětluje jejich důsledky pro daňové příjmy rozpočtu a hodnotí pozici britského daňového systému v mezinárodním kontextu. Opatření mimo jiné zahrnovala podporu konkurenceschopnosti prostřednictvím snížení sazby daně z příjmů podniků (z 28% na 20%) a rozšíření daňového základu, provozování patent boxů, které udělalo z Británie atraktivní lokaci pro některé typy příjmů, zdanění bank ale i přípravu na spolupráci v oblasti mezinárodního zdanění (zamezení nadnárodnímu vyhýbání se dani, CFC pravidla, GAAR aj.). Jednou ze základních změn je také přenesení pravomoci ke stanovení sazby daně z příjmů právnických osob v Severním Irsku na jejich národní parlament. - Pozn. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla věnovaného otázkám veřejné politiky Velké Británie.

Václav Pikal

**Daň silniční a podání daňového přiznání za rok 2015**

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 24, (2016) č. 1, s. 5-9

Shrnutí aktuálních informací týkajících se daně silniční a podání daňového přiznání za r. 2015. Autor nejprve zmiňuje legislativní změny platné pro dané období, poté se věnuje daňovému přiznání - lhůtám a způsobu jeho podání, určení, kdo je poplatníkem daně silniční a oprávněnému a dodatečnému daňovému přiznání. Upozorňuje také na časté chyby a nejasnosti, problematiku ilustruje praktickým

příkladem. -- K tématu také příspěvek v čas. Daně a právo v praxi č. 1/2016, s. 4-8 doplněný praktickým příkladem.

Petr Janský, Jiří Šatava

**Daň z nemovitých věcí v Praze : kvantifikace současné situace a možných změn pomocí dat z daňových přiznání**

Acta Oeconomica Pragensia, Sv. 23, (2015) č. 4, s. 43-62

Studie kvantifikuje dopady současného stavu právní úpravy daně z nemovitých věcí a jejích vybraných změn na výnos obcí a jejich částí a na daňovou zátěž jednotlivých skupin poplatníků. Autoři provádějí empirický výzkum daně z nemovitostí v hlavním městě Praze (výnos města jako celku, výnosy městských částí, výše daňové povinnosti), kvantifikují dopady současného nastavení a představují výsledky simulace dopadů variantních způsobů navýšení výnosu daně v Praze, které umožňuje současná legislativa (místní a "velikostní" koeficient). Navrhují také změnu legislativy (např. změny v přerozdělování výnosu daně a kontrole jejího výběru, parciální a koncepční změny) a rozebírají její možné dopady. - Pozn.

Wolfgang Mitschke

**Das EuGH-Urteil Groupe Steria - ein Meilenstein der europäischen Rechtsprechung?**

**Je rozsudek Soudního dvora EU v kauze Groupe Steria milníkem evropské jurisdikce?**

Finanz-Rundschau, Jg. 2015, Nr. 24, S. 1117-1123

K rozsudku Soudního dvora EU z 2.9.2015 ohledně zdanění korporací, konkrétně případu odečitatelnosti vyplacených dividend dceřiných společností z příjmů mateřské společnosti. Posuzovaný případ se týkal německé dceřiné firmy a její francouzské matky, které podle francouzského práva nemohou být členy jedné zdaňovací skupiny. Výklad soudu zní, že na rezidentní a nerezidentní společnosti nelze uplatňovat v národní daňové legislativě odlišné hledisko. Francouzská právní norma umožňující opětovné zahrnutí podílu výdajů a nákladů mateřské společnosti skrze paušální sazbu 5 procent čisté částky u dividend pouze od ve Francii rezidentních dceřiných společností je tedy v rozporu s unijním právem. Článek se zabývá otázkou možné aplikovatelnosti tohoto rozsudku na německou daňovou legislativu. Zdůrazňuje ale rozdíly mezi francouzským a německým zdaňováním korporací, tudíž přenositelnost judikatury Soudního dvora EU není automaticky dána. - Pozn.

Tim Florstedt

**Die allgemeine Missbrauchsregel in der Richtlinie über eine Gemeinsame konsolidierte Körperschaftsteuer-Bemessungsgrundlage : Perspektiven eines geschriebenen abuse-of-law-Verbots auf dem Weg zu einer harmonisierten Gewinnermittlung in der EU**

**Obeční pravidlo proti zneužití ve směrnici o společném konsolidovaném vyměřovacím základu pro daň z příjmů právnických osob : perspektivy písemného zákazu zneužití práva na cestě k harmonizovanému stanovení zisků v EU**

Finanz-Rundschau, Jg. 2016, Nr. 1, S. 1-10

Evropská komise se ve svém akčním plánu ze 17. června 2015 přihlásila k zavedení tzv. společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob (CCCTB) jako k jednomu ze svých hlavních cílů. Překážkou pro zavedení společného základu je ovšem nebezpečí obcházení a zneužívání případných závazných právních úprav ze strany plátců daně. Článek shrnuje všechny dosavadní diskuse o CCCTB od roku 2011 včetně již vydané směrnice o mateřských a dceřiných společnostech (2015/121/EU). Všechny tyto záměry jsou zhodnoceny z hlediska koherence a praktické účinnosti předpisu a srovnány s relevantní judikaturou Soudního dvora Evropské unie, která určuje kritéria pro zneužívání právního rámce. Autor dochází k závěru, že jak pracovní verze směrnice vypracovaná Evropskou komisí v roce 2011, tak navazující návrhy zatím tuto judikaturu dostatečně nereflektují, zejména tu ošetřující atypické hospodářské aktivity. - Pozn.

Donata Riedel

**Die späte Reue der Steuersünder : der Fall Hoeneß wirkt nach: die Zahl der Selbstanzeigen bleibt auch 2015 hoch**

**Pozdní lítost daňových hříšníků : případ Hoeneß působí: počet sebeudání je také v roce 2015 vysoký**  
Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 13 (20.1.2016), S. 12-13

I přes zpřísněná kritéria pro beztrestné sebeudání (straffreie Selbstanzeige) došlo v roce 2015 k 15 210 dobrovolným přiznáním k daňovému úniku. To je více, než zemská ministerstva financí očekávala. Za vysokým počtem sebeudání podle článku stojí zejména dozvuky kauzy bývalého prezidenta fotbalového klubu Bayern Mnichov Uliho Hoeneße, který byl za nekorektní sebeudání a úniky ve výši 28 milionů eur odsouzen na tři a půl roku vězení. Určitý vliv ale také má pokračující boj proti daňovým únikům, ať už v podobě zesílené spolupráce mezi německými finančními úřady a švýcarskými bankami, konce uznávání lucemburských produktů životního pojištění nebo připravované mezinárodní výměny dat v rámci států G20 a mezi 78 státy světa do roku 2018. -- Ke kauze Hoeneß viz také komentář na s. 17.

Klára Kalíšková, Daniel Münich

**Dopady zvýšení daňových slev na děti na rozpočty rodin a státu**

Politická ekonomie, Sv. 63, (2015) č. 7, s. 847-859

Analýza očekávaných dopadů zamýšleného zvyšování slevy na dani na dítě pro rodiny se dvěma a více dětmi. Oproti stavu v r. 2014 má být sleva na dani na dítě postupně zvýšena o 6 tisíc korun ročně na druhé dítě a o 10.800 korun na třetí a každé další dítě. Dopady na příjmy státního rozpočtu a domácností autoři posuzují podle decilu příjmu rodiny na spotřební jednotku. Analýza je založena na datech ze šetření SILC 2011, výpočty jsou provedeny mikrosimulačním modelem Taxben. Autoři ukazují, že nejchudší desetina domácností by si zvýšením daňové slevy polepšila v průměru jen asi o 2 900 korun ročně, protože často nemají dostatečně vysoké příjmy pro uplatnění slevy na dani nebo jsou omezeny maximální výší daňového bonusu. Desetina domácností s nejvyššími příjmy by si oproti tomu polepšila o 7 - 9 tisíc korun ročně. Dále zjišťují, že zvýšené daňové slevy by ještě více prohloubily rozdíly ve zdanění mužů a žen. - Pozn.

Václav Benda

**DPH u nájmu movitých a nemovitých věcí v roce 2016**

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 24, (2016) č. 3, s. 16-21

Nájem movitých a nemovitých věcí je pro účely zákona o DPH chápán jako poskytnutí služby, které je za splnění stanovených podmínek předmětem DPH. Nájem movitých věcí je vždy zdanitelným plněním a novelou č. 360/2014 Sb. byla s účinností od 1.1.2016 upřesněna pravidla pro uplatňování DPH u nájmu nemovitých věcí. Autor nejprve v návaznosti na občanský zákoník vymezuje některé základní pojmy související s nájmem movitých i nemovitých věcí a dále prostřednictvím příkladů vysvětluje aktuálně platná pravidla pro uplatňování daně v r. 2016.

Roderick Veldhuizen, Tamas Adorjan

**EU introduces plans regarding a fair and efficient corporate tax system**

**EU představuje plány týkající se spravedlivého a efektivního systému korporátní daně**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 11, p. 523-527

V textu je rozebíráno sdělení Evropské komise o jejích plánech týkajících se spravedlivých a efektivních systémů korporátní daně v EU. Toto sdělení bylo uveřejněno 17. června 2015 a důraz v něm je kladen především na problematiku převodních cen. Komise navrhuje změny v pěti klíčových oblastech: 1) společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob (CCCTB); 2) zajištění efektivního zdanění tam, kde jsou generovány zisky; 3) dodatečná opatření zlepšující daňové prostředí pro firmy; 4) další pokrok v oblasti daňové transparentnosti; 5) nástroje EU pro koordinaci. Čelit by se tak mělo strategiím daňového plánování nadnárodních firem. Od CCCTB se zároveň očekává snížení nákladů firem na dodržování daňových předpisů. - Pozn.

Simon Loretz and Socrates Mokkas

**Evidence for profit shifting with tax-sensitive capital stocks**

**Důkaz účelového přesouvání zisků u daňově citlivých kmenových akcií**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 1, p. 1-36

Autoři v článku pomocí speciálního modelu dokazují existenci účelového přesouvání zisků uvnitř nadnárodních společností. K ověření hypotéz využívají obsáhlý vzorek pozorování 47 285 firem z 25 zemí za období 2003-2011. Na rozdíl od dřívější literatury, která zkoumá účinky daní na úroveň vykazovaných zisků, využívají autoři k modelování ukazatele rentability, tj. poměr zisku před zdaněním nebo po zdanění k celkovým aktivům (pretax a posttax profitability). Docházejí k závěru, že pokles daňové sazby o 10 p.b. zvyšuje ziskovost po zdanění (posttax profitability) až o 0,6 p.b. Testy citlivosti dále naznačují, že ziskové firmy mají tendenci přesouvat více zisků a že hlavním kanálem přesouvání zisků je přesouvání dluhů (finanční transakce mezi spřízněnými dceřinými společnostmi). - Pozn.

Milan Mikulka

**Firmy si mylně myslí, že se jich podvody s DPH netýkají**

Hospodářské noviny, Sv. 60, (2016) č. 26 (8.2.2016), s. 13

Článek zprostředkuje zjištění z průzkumu KPMG mezi 203 finančními manažery společností působících v ČR, který se týkal vnímání karuselových podvodů a případných opatření za účelem zamezení obchodních vztahů s potenciálně podvodnými subjekty. Výsledky průzkumu poukazují na kontrast mezi představami finanční správy i soudů a představami firem ohledně míry prověřování obchodních partnerů v souvislosti s rizikem řetězových podvodů s DPH.

**Google's tax deal is a sign of political winds shifting**

**Daňová dohoda s Googlem svědčí o posunu ve směřování politiky**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39069 (25.1.2016), p. 8

Dohoda o tom, že Google zaplatí v Británii dodatečných 130 mil. GBP, je jen kapkou v moři ve srovnání se stovkami miliard dolarů, které americké firmy ušetřily převodem svých zisků do nízkodaňových jurisdikcí. Je ale přinejmenším znamením, že i bohatý a mocný Google je nucen uznat, že politické klima se mění. Na druhé straně nikdo nepochybuje o tom, že složitá mezinárodní mašinérie vyhýbání se daním nadále existuje. -- Viz i článek Alphabet and Apple spell global tax war ve FT ze dne 28.1.2016 na s. 11 a EU ramps up tax fight with rules to claw back profits ve FT ze dne 29.1.2016 na s. 1. -- Viz i článek A digital dust-up: corporate tax v The Economist, č. 8974, ze dne 30.1. 2016 na s. 59.

Konstantinos Petoumenos

**Greece's tax measures under the microscope: too high a price for the avoidance of a disorderly default?**

**Řecká daňová opatření pod mikroskopem: příliš vysoká cena za odvrácení neřízeného defaultu?**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 11, p. 528-536

Autor zkoumá početné změny v řecké daňové legislativě, které byly schváleny v létě 2015 v souvislosti se snahou získat půjčku od Evropského stabilizačního mechanismu (ESM) a vyhnout se tak neřízenému krachu. Zaměřuje se především na otázku, zda tyto změny budou znamenat pozitivní či negativní dopady na řeckou ekonomiku. Autor dochází k závěru, že by měl být důraz kladen na politické, administrativní, fiskální a funkční reformy, spíše než na trvalé a plošné zvyšování daňové zátěže na produktivní společenské skupiny a soukromý sektor. Zároveň trvá na tom, že vláda musí své závazky vůči věřitelům splnit, ačkoliv to pro ni znamená nemalé politické náklady. - Pozn.

Ottmar Edenhofer, Linus Mattauch, and Jan Siegfmeier

**Hypergeorgism : when rent taxation is socially optimal**

**"Hypergeorgismus" : když je zdanění renty společensky optimální**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 4, p. 474-505

Autoři se zabývají z teoretického hlediska pozemkovou daní na tzv. modelu překrývajících se generací (overlapping generations model, OLG). Zkoumají dopad zdanění půdy na společenský blahobyt a to, jak by příjmy z této daně měly být přerozděleny v populaci s heterogenními domácnostmi za předpokladu "nedokonalého mezigeneračního altruismu" (imperfect intergenerational altruism).

Jelikož zdanění půdy vede ke zvýšení agregátního blahobytu, přerozdělením daňových příjmů mezi novorozence může vláda dosáhnout společenského optima. To však platí za předpokladu, že sazba pozemkové daně není příliš vysoká. Společenského optima je dále možné dosáhnout pouze za předpokladu, že je celková renta vyšší než zásoba produktivního kapitálu vynásobená mírou porodnosti. - Pozn. -- Název článku odkazuje na teorii amerického ekonoma Henryho George, který v 19. století navrhoval zrušení všech daní a ponechání jediné daně (daně z půdy).

Holger Alich

**Im Zweifel gegen die Angeklagten : das US-Selbstanzeige-Programm für Schweizer Banken ist beendet, der Steuerstreit geht weiter**

**Při pochybách proti obžalovaným : americký program sebeudání pro švýcarské banky je ukončen, spor o daně ale pokračuje**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 21 (1.2.2016), S. 32

Federální ministerstvo spravedlnosti USA ve spolupráci se švýcarskou vládou ukončilo šetření švýcarských bank ve věci napomáhání občanům USA k daňovým únikům. V rámci šetření se pod garanci polehčujících okolností přiznalo na 80 bankovních domů, které dohromady zaplatily na pokutách 1,3 miliardy dolarů. Tento nekompromisní postup americké vlády vůči švýcarskému bankovnímu sektoru zřejmě nezůstane ojedinělým. Článek připomíná podobné snahy německých státních zástupců spolkové země Porýní-Vestfálsko prokázat daňové úniky německých občanů, které se měly stát prostřednictvím až 50 švýcarských spíše malých a středních bank.

Zdeněk Kuneš

**Kontrolní hlášení poprvé do 25. února 2016**

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 24, (2016) č. 3, s. 12-16

Podrobně k nové povinnosti podávat kontrolní hlášení od 1.1.2016. Kontrolní hlášení je specifické daňové tvrzení, údaje v něm uváděné vycházejí především z evidence pro účely daně z přidané hodnoty, kterou je plátcé povinen vést podle § 100 nebo § 100a zákona o DPH. Autor vymezuje, kdo podává a nepodává kontrolní hlášení, lhůty pro podávání kontrolního hlášení pro fyzické a právnické osoby a charakterizuje elektronickou formu a možnosti podání kontrolního hlášení i druhy kontrolního hlášení (řádné, opravné, následné).

Thomas Ludwig

**Konzerne sollen 700 Millionen nachzahlen : EU-Kommission: Die belgische Steuerpraxis zwischen 2005 und 2015 war illegal**

**Koncerny mají doplatit 700 milionů : Evropská komise: belgická daňová praxe byla mezi lety 2005 a 2015 nelegální**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 7 (12.1.2016), S. 19

Třicet šest mezinárodních koncernů musí podle rozhodnutí Evropské komise doplatit Belgii celkem 700 milionů eur na daních. Komisařka pro dohled nad hospodářskou soutěží Margrethe Vestager konstatovala, že úlevy na daních umožňované belgickým daňovým právem jsou v rozporu s unijní legislativou o dovolené podpoře a zvýhodňují velké korporace oproti menším podnikům. Tyto úlevy se mezi lety 2005 a 2015 týkaly redukce vyměřovacího základu pro daně z příjmů a zisků při transakcích mezi dceřinými společnostmi v rámci jedné korporace, kdy firmy si směly svůj vyměřovací základ snížit o 50 až 90 procent.

Martina Matejová

**Mezinárodní spolupráce v oblasti daní se zaměřením na daně přímé a výměnu informací**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 4, s. 45-52

Autorka analyzuje problematiku mezinárodní daňové spolupráce a podrobněji rozebírá její jednotlivé roviny: politickou, právní a praktickou. Rozebírá historické souvislosti mezinárodní spolupráce v oblasti daní a její cíle i nejčastější formy. Podrobněji o Globálním fóru pro transparentnost a výměnu informací, mezinárodních i bilaterálních smlouvách (Úmluva o správní pomoci v daňových záležitostech, smlouvy o zamezení dvojímu zdanění, dohody o výměně informací v daňových záležitostech TIEA, dohody uzavírané po vzoru tzv. savings direktivy EU, tzv. rubik dohody a dohody uzavírané za účelem automatické výměny informací získaných od finančních institucí - modelová

smlouva FATCA). Dále k české právní úpravě - zákon č. 164/2013 Sb. o mezinárodní spolupráci při správě daní a k praktickým problémům mezinárodní spolupráce v oblasti výměny informací. - Pozn.

Josef Žaloudek, Jiří Teichmann, Štěpán Karas

#### **Mezinárodní zdanění: vydání konečných zpráv BEPS**

Pojistný obzor, Sv. 92, (2015) č. 4, s. 22-23

V říjnu 2015 vydal sekretariát OECD 13 "konečných zpráv", které postihují odsouhlasené akce v rámci projektu BEPS (base erosion and profit shifting, opatření proti narušování základu daně a přesouvání zisků). Jejich obecným cílem je zamezení agresivního daňového plánování a struktur vedoucích k přesunutí zdanění do jurisdikcí s výhodnými daňovými režimy. EU se zároveň může rozhodnout, že implementuje akce BEPS ve všech 28 členských státech. Příspěvek se zaměřuje na charakteristiku vybraných akcí BEPS a jejich hlavní dopady ("country-by-country-reporting", patent box režimy, hybridní ujednání "hybrid mismatch arrangements", úprava definice stálé provozovny, antifragmentační pravidla, anti-abuse provisions a řešení případů dohodou "mutual agreement procedure"). Krátce také shrnuje působení BEPS v ČR.

Petr Taranda

#### **Nad povinností správce daně zachovávat mlčenlivost a k úvahám o možnosti jejího dalšího prolomení**

Daně a právo v praxi, Sv. 21, (2016) č. 1, s. 20-23

Povinnost mlčenlivosti, která je správcem daně uložena daňovým řádem, je obecně považována za jednu ze základních charakteristik spojených s neveřejností správy daní. Smyslem takto upravené správy daní je vytvoření prostoru pro co největší sdílení informací mezi správcem daně a daňovým subjektem a podpora daňového subjektu k dobrovolnému plnění daňových povinností bez strachu, že by tím utrpěla jiná oblast jeho života. Autor se v článku zamýšlí nad problematikou institutu mlčenlivosti ve vztahu k zamýšlenému zveřejňování daňových dlužníků, kteří dluží více než milion korun na daních, popřípadě jsou nějakým způsobem zapojeni do daňových podvodů. Tento represivní motivační nástroj zvažuje ministerstvo financí a Finanční správa ČR. Autor charakterizuje obdobnou koncepci a její právní úpravu na Slovensku a rozebírá problémy, jež se mohou v souvislosti s realizací záměru v praxi reálně vyskytnout. - Pozn.

Ladislav Malůšek, Alena Švecová

#### **Nástrahy podnikání prostřednictvím organizačních složek z pohledu daně z přidané hodnoty**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 1, s. 39-45

Zaměřeno na podnikání prostřednictvím pobočkové struktury s ohledem na aplikaci daně z přidané hodnoty. Pohled na daňový režim plnění mezi pobočkou a jejím zřizovatelem (či "sesterskými" pobočkami) prostřednictvím výkladu Soudního dvora EU (případ FCE Bank) a následná reakce české daňové správy. Dále k aktuálnímu vývoji judikatury SDEU prostřednictvím rozhodnutí ve věci C-7/13 Skandia America Corp., k vymezení rozsahu transakcí výkladu Skandia a k reakcím členských států EU na rozsudek.

Petr Toman, Eva Doložilková

#### **Několik dalších poznámek k možnosti správce daně neuznat nárok na odpočet DPH v případě daňového úniku aneb Jak to vidí NSS?**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 1, s. 14-20

Autoři nejprve stručně shrnují závěry plynoucí z judikatury Soudního dvora EU ohledně možnosti správců daně odejmout nárok na odpočet DPH v situaci, kdy je transakce zasažena podvodným jednáním na této dani (např. případ Optigen, Kittel, Mahagében a Péter Dávid, Maks Pen aj.). Dále analyzují, jak se k těmto závěrům postavila judikatura českých soudů, a to především Nejvyššího správního soudu (např. případ PRIMOSSA, SOLITER, EURO PRIM, MPM Invest aj.). Rozebírají vymezení důvodů pro ztrátu nároku na odpočet daně, porovnávají rozhodnutí NSS s judikaturou Odvolacího soudu Velké Británie a řeší otázku důkazního břemene. - Pozn.

Stanislav Kryl

**Prvotní nárok na odpočet DPH a jeho úpravy**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 1, s. 21-25

Problematika prvotního odpočtu daně z přidané hodnoty a jeho úpravy. Autor seznamuje s předmětem sporu a argumentací stran ve věci vzniku nároku na odpočet DPH a polemicky hodnotí rozhodnutí NSS (čj. 9 Afs 86/2013-34) v dané věci. Následně prezentuje přístup SDEU k nároku na odpočet daně prostřednictvím judikatury i z pohledu směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Rozebírá také podrobná pravidla pro úpravu prvotního odpočtu v českém zákoně o DPH. - Pozn.

Radek Novotný, Michal Dušek

**Příplatek mimo základní kapitál z pohledu daně z nabytí nemovitých věcí**

Daně a právo v praxi, Sv. 21, (2016) č. 1, s. 9-14

Daň z převodu nemovitostí byla s účinností od 1.1.2014 nahrazena daní z nabytí nemovitých věcí a jednou z podstatných změn, které nová právní úprava přinesla, bylo zrušení (podmíněného) osvobození vkladu nemovitosti do základního kapitálu obchodní korporace od této daně. Autoři poskytují ucelený pohled na tuto komplexní daňově-právní problematiku a předkládají argumenty pro výklad skutečností, zda jakýkoliv vklad nemovité věci společníka do vlastního kapitálu obchodní korporace od 1.1.2014 podléhá či nepodléhá dani z nabytí nemovitých věcí. - Pozn.

Jiří Palla

**Retroaktivita v daňovém právu**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 2, s. 15-24

Předmětem článku je výklad pojmu retroaktivita a postoj k přípustnosti retroaktivního působení daňových zákonů v rozhodovací činnosti Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu. Autor nejprve seznamuje s pojmem pravá retroaktivita právní normy a nepravá retroaktivita právní normy. Poté dokumentuje retroaktivitu v daňové judikatuře ÚS a NSS, zvláště se věnuje nepravé retroaktivitě a ústavnosti § 264 odst. 4 věty první a druhé daňového řádu. - Pozn.

Jaroslava Pfeilerová

**Smlouvy o zamezení dvojího zdanění. VI. část**

Účetnictví, Sv. 2016, č. 1, s. 43-46

Pokračování série článků o smlouvách o zamezení dvojího zdanění. Zdaňování příjmů sportovců, umělců, studentů, učitelů. Zdaňování příjmů z výkonu práce ve státní službě a z titulu přijatých penzí. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění mezi ČR a Slovenskem a mezi ČR a Německem. Příklady, test na procvičení.

Markus Diller and Johannes Lorenz

**Tax aggressiveness of taxpayers with heterogeneous income and uncertainty about taxable income**

**Daňová agresivita daňových plátců s heterogenními příjmy a nejistotou ohledně zdanitelného příjmu**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 4, p. 506-530

Autoři se v článku zabývají vyhýbáním se dani z pohledu teorie her. Vyhýbání se dani je podle autorů spojeno s nejistotou - na rozdíl od daňových úniků (např. prosté zapření určitého příjmu), které probíhají zcela skrytě, subjekty při vyhýbání se dani nic netají. Vystavují se ale nejistotě, zda daňový úřad uzná jejich postupy z právního hlediska. Autoři řeší tři situace: kdy rozdíl mezi zdanitelnými a nahlášenými příjmy není trestán vůbec, kdy je trestán symetricky a kdy je trestán asymetricky. Symetrický trest znamená, že v případě, kdy plátcé daně odvede větší daně než by měl, je nadměrná daň vrácena i s úrokem (= trest pro daňový úřad). Taková situace se podle autorů v době psaní článku uplatňovala např. v Německu. U situace s asymetrickým trestem je trestán plátcé v případě, kdy odvede nižší daň než by měl, pokud ale přeplatí, bude mu příslušná částka vrácena bez úroku. Autoři na základě modelu zjišťují, že daňová agresivita může být snížena nejlépe pomocí asymetrického schématu. Úspěšnost tohoto schématu se dále zvyšuje s rostoucí nejistotou. Rostoucí nejistota dopadne více na subjekty s nižšími příjmy než na plátcé s vyššími příjmy. - Pozn.

Kenji Fujiwara

**Tax principles and tariff-tax reforms**

**Principy zdanění a daňově-celní reformy**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 3, p. 360-370

Autor v článku vyvíjí model všeobecné rovnováhy s dvěma zeměmi s cílem zjistit, jak se změní blahobyt v případě provedení daňově-celní reformy. Dřívější práce na toto téma například ukázaly, že snížení cla doprovázené ekvivalentním zvýšením spotřební daně u malé otevřené ekonomiky zvyšuje blahobyt. Autor se nyní soustředí na případ velké ekonomiky, která je schopná ovlivňovat světové ceny. Výsledky naznačují, že snížení cla vede ke zvýšení blahobytu, pokud je doprovázeno změnou daně z výroby a za předpokladu, že se světové ceny nemění. V případě, kdy je snížení cla doprovázeno změnou spotřební daně, dochází v modelu ke snížení blahobytu. Výsledky opatření se tedy liší v závislosti na použitém principu zdanění (zdanění výroby či spotřební daň) a na tom, zda dochází k uplatnění dovozního nebo vývozního cla. - Pozn.

Karin Spindler-Simader

**Tax reform 2015/2016 : Austria**

**Daňová reforma 2015/2016 : Rakousko**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 10, p. 467-475

V textu jsou nastíněny detaily nedávné daňové reformy v Rakousku. Ta zahrnuje mj. významné změny v daňových pásech, ve výjimkách a odpočtech souvisejících se zaměstnaneckými benefity, v odpisových sazbách pro nemovitý majetek, v omezeních pro využití ztrát, ve zdanění splácení příspěvků akcionářů a v sazbě daně z kapitálových výnosů. Autorka dochází k závěru, že původně rakouská daňová reforma cílila na změny sazeb daně z příjmu, avšak při bližším zkoumání jsou jiné části daňové reformy mnohem revolučnější. Týká se to mj. daně z převodu nemovitostí či registračních pokladen. V textu je obsažena řada příkladů. - Pozn.

Jan Szczepeński

**The legal status of inheritance and gift tax treaties in Central and Eastern Europe : a Polish perspective**

**Právní status smluv týkajících se dědické a darovací daně ve střední a východní Evropě : polská perspektiva**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 10, p. 461-466

Článek se zabývá potenciální kontinuitou polské suverenity ve vztahu k mezinárodním smlouvám, které se týkají dědické a darovací daně. Klíčovou otázkou je, zda jsou smlouvy uzavřené před rokem 1989 stále platné z hlediska domácího i mezinárodního práva. Autor se také zabývá otázkou, které státy jsou stranami těchto smluv a zda se daňoví poplatníci na jejich základě mohou dovolávat svých práv. Bilaterální smlouvy, které byly uzavřeny v meziválečném období mj. s Československem, jsou podle autora i nadále platné jak z hlediska domácího, tak mezinárodního ve vztahu k České republice i ke Slovensku. Multilaterální smlouva uzavřená v průběhu socialistického období však již nadále závazná není. - Pozn. -- Otázkám dědické a darovací daně se v daném čísle časopisu věnuje také článek "Identifying selective advantages in the context of the German inheritance and gift tax act reform" na s. 454-460.

Leon Bettendorf and Sijbren Cnossen

**The long shadow of the European VAT, exemplified by the Dutch experience**

**Stinné stránky evropské DPH s příkladem zkušenosti z Nizozemska**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 1, p. 118-139

Současná evropská úprava DPH je již zastaralá - společný systém DPH se od roku 1977 podle autorů téměř nezměnil. Systém umožňuje řadu výjimek a určování různých sazeb daně pro různá zboží nebo služby, což neodpovídá moderním principům. Problémem ale je, že na úpravě směrnice o DPH se vždy musí shodnout všechny členské státy. Autoři na příkladu řešení DPH v Nizozemsku ukazují nedostatky současného systému. Nejprve je vyčíslen tzv. výnosový poměr DPH (VAT revenue ratio, VRR, nebo také VAT collection efficiency či C-efficiency), který ukazuje rozdíl ve výběru DPH oproti situaci, kdy by veškeré zboží a služby byly zdaněny jednotnou sazbou. V ideálním případě je tento ukazatel roven 100 %, v Nizozemsku byl však v roce 2010 na úrovni 54 % (průměr EU byl v té

době 50 %). Příčinou tohoto stavu je v Nizozemsku ze 44 % tzv. mezera daňové politiky (policy gap), která vzniká v důsledku existence snížených daňových sazeb a osvobození. Tzv. daňová mezera (compliance gap), jejíž příčinou jsou např. daňové úniky, se podílí na nízké hodnotě VRR pouze 5 %, autoři se proto dále věnují podrobněji pouze mezeře daňové politiky. Uvádějí negativní důsledky osvobození od daně na ekonomické rozhodování, zmiňují argumenty pro sníženou i pro jednotnou sazbu DPH a dále provádějí simulaci za situace, kdy by byla v Nizozemsku jednotná sazba DPH, ale bylo zachováno osvobození. Podle autorů je snížená sazba DPH neefektivním nástrojem pro snižování daňového břemene u skupin s nízkými příjmy, osvobození od daně pak zkresluje informace, na základě kterých se rozhodují ekonomické subjekty a vedou k nadměrnému zdanění podniků a nedostatečnému zdanění spotřebitelů. Na závěr článku je vložena tabulka, která ilustruje, jak by v Nizozemsku vypadal přechod na moderní DPH (kroky, které by musely být podniknuty). - Pozn.

Till Moser, Sven Hentschel

**The shielding effect of EU/EEA foundations in multi-layer structures in the context of Section 15 of the German foreign transactions tax law**

**Štitový efekt nadací pocházejících z EU a EHP v mnohovýrovnových strukturách v souvislosti s částí 15 německého zákona o zdanění přeshraničních transakcí**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 10, p. 476-479

Text se věnuje potenciálnímu využití nadací sídlících v EU a Evropském hospodářském prostoru (EHP) jako způsobu daňového plánování pro zprostředkovatelské firmy na nižších úrovních a pro zahraniční nadace v souvislosti s německým právem upravujícím zdanění zahraničních rodinných nadací a s německými pravidly pro ovládané zahraniční společnosti (controlled foreign corporation - CFC). Podle části 15 německého zákona o zdanění přeshraničních transakcí by měl být zdaněn příjem zahraničních rodinných nadací na úrovni jejich zakladatele, či příjemce podpory, pokud někdo z nich je německým daňovým rezidentem. Avšak nadace sídlící v EU či v EHP umožňují zprostředkovatelským firmám a zahraničním nadacím daňovou optimalizaci. Autoři v závěru upozorňují, že při případném vytvoření příslušných složitějších firemních struktur by jejich tvůrci měli důkladně zvážit případné daňové výhody oproti možným rizikům a transakčním nákladům. - Pozn.

Kangoh Lee

**Timing of penalties, tax rates, and tax evasion**

**Načasování penále, daňové sazby a daňové úniky**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 1, p. 37-52

Autor v článku zkoumá vliv zvýšení daňové sazby na výši daňových úniků v modelu, kde plátcí daně nejprve vykazují příjmy a odvádějí daně a pokud dojde později k odhalení daňového úniku, je uvaleno penále. Pokud je penále uvaleno na nevykázaný příjem, nárůst daňové sazby vede k vyšším daňovým únikům. Pokud je penále uvaleno na ušlou daň, účinek zvýšení daňové sazby se liší podle výše příjmu. Autor dále zjišťuje, jak se projeví situace, kdy plátcé daně vytváří úspory. V takovém případě bude vztah mezi daňovou sazbou a daňovými úniky záviset také na postoji k riziku a výši penále. - Pozn.

V.A.Kašin, D.K. Čukarin

**Transfertnoje cenoobrazovanie v RF : problemy regulirovaniya i al'ternativnyye varianty nalogovogo kontrolja**

**Tvorba převodních cen v Rusku : problémy regulace a alternativní varianty daňové kontroly**

Finansy, Sv. 2015, No. 9, s. 18-22

V posledních letech se jasně projevuje tendence daňových orgánů zasahovat do otázek tvorby cen soukromých podniků. Kromě korigování cen u transakcí mezi vzájemně propojenými podniky se jedná i o regulaci cen a zisků u státních zakázek, o kontrolu tarifů přirozených monopolů, uplatnění "předepsaných" cen při vývozu určitých surovin atd. Autor však upozorňuje na skutečnost, že všechny dodatečné kontroly nutně zhoršují konkurenceschopnost země a jejích podniků na světovém trhu.

Stuart Adam and Barra Roantree

**UK tax policy 2010-15 : an assessment**

**Daňová politika Spojeného království v období 2010-15 : zhodnocení**

Fiscal studies, Vol. 36, (2015) No. 3, p. 349-373

Koaliční vláda, která v květnu 2010 převzala moc ve Velké Británii, zajišťovala rozsáhlou fiskální konsolidaci. Autoři v příspěvku hodnotí reformní kroky této vlády v daňové oblasti, zejména z pohledu návrhu jednotlivých změn a co tyto změny znamenají pro soudržnost daňového systému jako celku i z pohledu optimálního zdanění. Analyzují dynamiku vládních příjmů ve sledovaném období a přínos daňové reformy s ohledem na tyto příjmy, rozebírají indexaci prahových hodnot u přímých daní a reformy v oblasti zdanění pracovních příjmů, úspor a majetku, spotřeby a nemovitostí. Z hodnocení vyplývá, že koaliční reforma představuje ztracenou příležitost k vylepšení daňového systému, protože se málo zaměřila na jeho základní strukturální nedostatky. - Pozn. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla věnovaného otázkám veřejné politiky Velké Británie.

Zuzana Kollárová

**Uľahčenie pre podnikateľov : štátu odvedú DPH až zo zaplatenej faktúry**

Trend, Sv. 26, (2016) č. 2, s. 52-53

Informace o novém režimu možného placení daně z přidané hodnoty na Slovensku. Jeho výhodou je, že podnikatelé odvedou DPH státu až v případě, kdy jim obchodní partneři za dodávku zaplatí. Stejný princip platí i pro nadměrný odpočet DPH, v čemž autorka spatřuje možné praktické problémy, které v článku ilustruje. V závěru stručně upozorňuje na růst sociálních a zdravotních odvodů odvíjející se od zvyšování minimálního vyměřovacího základu.

Gustav M. Obermair, Lorenz Jarass

**Unilateral withholding tax to counteract base erosion and profit shifting**

**Jednostranná srážková daň jako opatření proti erozi daňového základu a přesouvání zisku**

European taxation, Vol. 55, (2015) No. 11, p. 509-514

Autoři v článku navrhuji jednostranně (unilaterálně) zavedenou srážkovou daň jako způsob zdanění úroků a licenčních poplatků. Tato daň by měla zabránit současné situaci dvojího nezdanění a vyhýbání se daňové povinnosti prostřednictvím daňových rájů v rámci EU. Unilaterální řešení (např. zavedené Německem) upřednostňují před návrhy Evropské komise vzhledem k tomu, že schválení jejích návrhů vyžaduje jednomyslnost. Příslušná země by podle autorů takto zvýšila své daňové příjmy a inspirovala by další členské státy k podobnému opatření, což by následně vedlo k de facto mezinárodní harmonizaci. Text obsahuje řadu příkladů. - Pozn.

Spencer Bastani

**Using the discrete model to derive optimal income tax rates**

**Použití diskrétního modelu k určení optimálních sazeb daně z příjmu**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 1, p. 106-117

Použití diskrétního modelu optimálního zdanění příjmu k určení struktury optimálních sazeb daně z příjmu. Autor provádí simulaci za použití diskrétního a spojitého modelu (s využitím údajů o mzdách v USA) a dochází k závěru, že za určitých podmínek produkují oba modely podobné výsledky. - Pozn.

Jean-Alain Andrivon

**Value added tax in the European Union [elektronický zdroj]**

**Daň z přidané hodnoty v Evropské unii**

Trésor-economics, No. 148 (2015), p. 1-8

Porovnání sazeb DPH, výnosů z této daně a poměru DPH k HDP ve Francii vzhledem k EU. V porovnání s EU je podíl DPH k celkovým daňovým výnosům ve Francii poměrně nízký. Poměr DPH k HDP od 70. let 20. století klesal, na přelomu tisíciletí se stabilizoval a poté opět vzrostl. Sazby DPH jsou ve Francii na jedné z nejnižších úrovní ve srovnání s Evropou. Aplikace snížených sazeb DPH se liší napříč Evropou, v různých zemích existují také odlišnosti v tom, jaké výrobky podléhají sníženým sazbám. Francie má od roku 2012 tři snížené sazby daně. Průměrná snížená sazba daně je ve Francii 5,7 %, zatímco průměr EU byl 7,9 %. Podle autora je průměrná sazba DPH hlavním faktorem, který má vliv na výnosy z této daně. - Pozn.

Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/415429>

Alžběta Vejvodová

**Velký bratr na vratkých nohou : "obchod" s daty o účtech**

Právní rádce, Sv. 23, (2015) č. 9, s. 24-25

K přijetí standardů OECD (tzv. GATCA) a směrnice Evropské unie č. 2014/107/EU (tzv. DAC II), které upravují mezinárodní výměnu dat při správě daní. Od ledna 2016 tak vzrostou i tuzemským finančním institucím jejich závazky vůči daňovým správám smluvních států, které budou přesahovat pensum povinností zakotvené v již platné smlouvě FATCA s USA. Situaci v České republice ale podle autorky komplikuje fakt, že standardy z GATCA a DAC II dosud nemají podobu platného zákona (pozn. vládní návrh zákona obsažený ve sněmovním tisku č. 651/0 byl zařazen na pořad 39. schůze PSP ČR v únoru 2016). Banky, pojišťovny, záložny a jiní poskytovatelé finančních služeb tak musí zatím přizpůsobovat své informační systémy a školení svých zaměstnanců bez znalosti konečných požadavků ze strany státu na naplňování přijatých mezinárodních dokumentů.

Radim Boháč, Michal Radvan

**Vnímání daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění ve světle jejich ústavních aspektů**

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2015, č. 2, s. 36-39

Autoři představují koncepci, která vychází z odlišného vnímání daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění a jejich funkce ve společnosti, než jako pouhého omezení vlastnického práva. Podle jejich názoru je primárním a hlavním smyslem a účelem daní přispět na chod věcí veřejných a omezení vlastnického práva je až sekundárním důsledkem. Upozorňují na skutečnost, že ústavní zakotvení daní vůbec nereflexuje, že jsou příspěvkem na chod věcí veřejných. V ideálním případě by proto mělo být součástí ústavního pořádku explicitní vyjádření jejich smyslu a účelu: "Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění se ukládají k financování veřejné moci a zabezpečení veřejných statků". - Pozn. -- Reakci na článek přináší příspěvek Karla Šimky na s. 40-42.

Marcelo Arbex, Enlinson Mattos, and Laudo M. Ogura

**Welfare and inequality with hard-to-tax markets**

**Bohatství a nerovnosti za předpokladu obtížně zdanitelných trhů**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 3, p. 371-384

Autoři se zabývají optimálním zdaněním za předpokladu existence tzv. obtížně zdanitelných trhů (hard-to-tax markets). Existence těchto trhů je spojena s obtížným vymáháním daně (v tomto případě z důvodu vzdálenosti od finančního úřadu). U obtížně zdanitelných trhů platí zákazníci nižší ceny (nejsou zatíženi daní z obratu) a spotřebovávají více soukromých statků. Nižší daňové příjmy poté vedou k poklesu nabídky veřejných statků pro všechny spotřebitele (vznik záporné externality). Blahobyt je maximální, pokud zůstanou některé trhy nezdaněny (je méně nákladné zvýšit sazbu daně než se snažit zdanit trhy za cenu vysokých nákladů na vymáhání). Snaha řešit nerovnosti mezi spotřebiteli může vést k nižší nabídce veřejných statků. - Pozn.

**Zkrácené obsahy časopisů**

*Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny*

**Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí****Sv. 21, (2016) č. 1**

Daňové přiznání k dani silniční pro rok 2015 (s. 4-8); Příplatek mimo základní kapitál z pohledu daně z nabytí nemovitých věcí (s. 9-14); Ukončení podnikání fyzické osoby v daňových souvislostech (s. 15-19); Nad povinností správce daně zachovávat mlčenlivost a k úvahám o možnosti jejího dalšího prolomení (s. 20-23); Veřejné zakázky: 2. část - kategorizace zakázek a zadávacích řízení, zadávací dokumentace, právní úprava česká a evropská (s. 26-33); Vhled do problematiky zajišťovacího účetnictví (s. 34-36); Reklama a reprezentace v judikatuře - jejich uznání v daňových souvislostech (s. 39-48).

**Daňová a hospodářská kartotéka : DHK****Sv. 24, (2016) č. 1**

Stručný přehled změn od 1.1.2016 v daních z příjmů a ve mzdové oblasti (s. 2-4); Daň silniční a podání daňového přiznání za rok 2015 (s. 5-9); Struktura pro podání kontrolního hlášení (s. 9); Odpočty od základu daně v daňovém přiznání k dani z příjmů fyzických osob za r. 2015 (s. 10-18); Stanovení základu daně z příjmů u příspěvkových organizací (s. 19-24); Doručení výzvy související s kontrolním hlášením (s. 25-26); Místní poplatky a povinnost jejich úhrady od 1.1.2016 - na základě novely 266/2015 Sb. (s. 27); Novely zákona o dani z nemovitých věcí - 23/2015 Sb. a 84/2015 Sb. (s. 28-30); Pracovní cesty do Německa - daňová a další úskalí (s. 30-34); Novela zákona o spotřebních daních od 1. ledna 2016 - 315/2015 Sb. (s. 37).

**Daňová a hospodářská kartotéka : DHK****Sv. 24, (2016) č. 2**

Využití daňové ztráty k optimalizaci v daňovém přiznání za rok 2015 (s. 2-7); Přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2015 (s. 7-11); Zahraniční firma se stálou provozovnou v ČR - druhy stálých provozoven, zvýhodnění nerezidentů ze smluvních států, zdanění SP (s. 11-19); Daňové přiznání po změnách v dani z nemovitých věcí do 31.1.2016 - k novelám zákona č. 23/2015 Sb. a 84/2015 Sb. (s. 20-27); Zákon o daních z příjmů v podmínkách roku 2016: přehled novel (s. 28-31); Smysl rezerv v účetnictví (s. 39-40); Příloha - Přehled nejdůležitějších údajů a změn od 1.1.2016 pro daňové poradce, ekonomy a mzdové účetní (24 s., vloženo do středu čas.).

**Daňová a hospodářská kartotéka : DHK****Sv. 24, (2016) č. 3**

Srovnání daňového řešení zaměstnance a OSVČ - porovnání daňového a odvodového zatížení pro r. 2016 (s. 2-7); Jak postupovat u příjmů ze zahraničí - vyloučení dvojího zdanění a jeho metody (s. 7-12); Kontrolní hlášení poprvé do 25. února 2016 - povinnosti, lhůty, druhy (s. 12-16); DPH u nájmu movitých a nemovitých věcí v roce 2016 - aktuálně platná pravidla a novela č. 360/2014 Sb. (s. 16-21); Zamezení dvojímu zdanění s Pákistánem - nová smlouva č. 58/2015 Sb. m. s. (s. 31-32); Účetní závěrka v bytovém družstvu za rok 2015 (s. 33-38); Informace k ustanovení § 11 odst. 7 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, od 1.1.2016 - změna novelou č. 23/2015 Sb. (s. 38).

**Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi****Sv. 2016 č. 1**

Elektronická podání od roku 2016 - elektronizace státní správy: kontrolní hlášení u DPH (s. 1-3); Změny v povinnosti podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2015 (s. 5-8).

**Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi****Sv. 2016, č. 2**

Uplatnění záloh v daňovém přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2015 (s. 1-3); Příklad k dani z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2016 (s. 6-7).

## **Ekonomické vědy. Ekonomie**

By Leslie M. Marx, Claudio Mezzeti, and Robert C. Marshall

### **Antitrust leniency with multiproduct colluders**

#### **Antimonopolní programy shovívavosti u firem s koluzivním chováním u více produktů**

American Economic Journal: Microeconomics, Vol. 7 (2015), No. 3, p. 205-240

Autoři se zabývají chováním firem, které se účastní kartelových dohod u více výrobků, za předpokladu, že mají firmy možnost požádat o shovívavost (leniency). Programy shovívavosti spočívají v tom, že podnik, který jako první o shovívavost požádá, nebude později potrestán (nebo dostane mírnější trest). Podniky však mohou programy zneužívat. V modelu použitém v článku mají firmy při žádosti o shovívavost povinnost uvést, zda se účastní koluzivního chování i na trzích s jinými produkty. Jak je ukázáno v modelu, u prvního vyšetřovaného produktu dochází k nárůstu žádostí o shovívavost a k vyšší pravděpodobnosti obžaloby, u zbývajících produktů ale pravděpodobnost obžaloby klesá. Firmy proto účelově uzavírají kartelové dohody u výrobků, kde jsou očekávány nižší tresty a žádají o shovívavost, aby se vyhnuly obvinění u hodnotnějších výrobků, kde by tresty byly vyšší. Toto nežádoucí chování je možné snížit pomocí tzv. kartelového profilování (cartel profiling), kdy dochází ke zvýšení pravděpodobnosti vyšetřování dalších produktů firmy, která se účastnila kartelové dohody s jiným výrobkem. - Pozn.

Thomas Hajduk, Sandra Schwindenhammer

### **Der Staat ist tot, lang lebe der Staat! : interdisziplinäre Anmerkungen zur Reziprozität von unternehmerischer Verantwortungsübernahme und dem Wandel von Staatlichkeit**

#### **Stát je mrtev, ať žije stát! : interdisciplinární poznámky k reciprocitě převzetí odpovědnosti ze strany podnikatelů a proměny státnosti**

Zeitschrift für Wirtschafts- und Unternehmensethik, Jg. 16, (2015) Nr. 3, S. 394-409

Proces globalizace neznamená podle mínění autorů ztrátu kompetence státu spolupřidit světovou ekonomiku a obchod, pouze se s koncem suverénního postavení států v mezinárodních vztazích mění způsob jejího výkonu. V článku je proto přednesena kritika konceptů "Political Corporate Social Responsibility" a "Corporate Citizenship", které mají přeceňovat roli nadnárodních korporací a podceňovat právě vliv státu v určování hospodářských, sociálních a ekologických standardů. Autoři svou argumentaci staví na propojování hospodářskoetických a politologických přístupů a na genezi vývoje vztahů mezi státy a nadnárodními korporacemi od roku 1970 do současnosti. Pro období po roce 2008 přitom konstatují, že v reakci na globální finanční krizi a ztrátu důvěry v privátní aktéry vzrůstají aktivity států ve formulaci standardů a regulací. Vznik světového státu sice nepovažují za pravděpodobný, spory ohledně důležitosti státu v transnacionálních interakcích ale budou určovat budoucnost. - Pozn. -- Tematické číslo k problematice CSR.

By Ana Fostel and John Geanakoplos

### **Financial innovation, collateral, and investment**

#### **Finanční inovace, zajištění a investice**

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 8 (2016), No. 1, p. 242-284

Autoři se z teoretického hlediska zabývají finančními inovacemi, konkrétně zajištěním (collateral) a swapy úvěrového selhání (credit default swaps), a jejich vlivem na výši cen a investic. Představena je série tzv. C a C\* modelů, které jsou založeny na předpokladu neúplných trhů a potřeby ekonomických subjektů zajišťovat závazky. V modelech jsou zkoumány čtyři různé ekonomiky a tři modely zajištění. Výsledky se liší v závislosti na modelu: swapy úvěrového selhání vždy vedou k nedostatečným investicím, v některých případech vede možnost použití zboží k zajištění závazků k nadhodnocení tohoto aktiva a k jeho nadměrné ceně. - Pozn.

Marc Crapez

### **Les leçons libérales de la crise**

#### **Liberální ponaučení z krize**

Problemes économiques, No. 3120 (2015), p. 5-9

V souvislosti s hospodářskou krizí, která vypukla v roce 2008, se začaly objevovat kritiky myšlenky efektivnosti trhů a také kritiky liberalismu. Podle autora však nejsou tyto kritiky oprávněné. Autor

v článku analyzuje situaci pohledem liberalismu a reaguje na zmíněné kritiky. - Pozn. -- Další příspěvky k tématu "Návrat liberalismu?" viz str. 10, 22, 32 a 39.

By Josef Schroth

### **Optimal intermediary rents**

#### **Optimální renty zprostředkovatelů**

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 8 (2016), No. 1, p. 98-118

Článek se zabývá otázkou, jak regulovat banky (finanční zprostředkovatele) v případě, kdy mají banky sklony nadměrně půjčovat, což může negativně ovlivnit ekonomiku v případě nedostatku kapitálu na straně bank (úvěrová krize). Snahou regulačního orgánu je proto omezit růst bankovních půjček nad určitou hranici (omezit velikost bank). K analýze je využit model výrobní ekonomiky s nekonečným časovým horizontem a s existencí zprostředkovatelů, kteří půjčují firmám. Podle autora lze efektivitu v modelu zvýšit zavedením daně na bankovní půjčky a současně zpětným vracením paušální částky bankám. - Pozn.

By Michael W. Klein and Jay C. Shambaugh

### **Rounding the corners of the policy trilemma : sources of monetary policy autonomy**

#### **Zaoblování rohů Mundell-Flemingova trilematu : zdroje nezávislosti monetární politiky**

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 7 (2015), No. 4, p. 33-66

Podle tzv. Mundell-Flemingova trilematu nelze dosáhnout současně otevřených finančních trhů, fixních měnových kurzů a nezávislosti měnové politiky - vždy lze dosáhnout maximálně dvou ze tří uvedených cílů. Autoři zkoumají, zda částečná kapitálová kontrola a omezená flexibilita měnových kurzů umožňují plnou nezávislost měnové politiky. Částečná kontrola kapitálových toků neumožňuje větší kontrolu nad měnovou politikou než otevřené kapitálové účty, mírná flexibilita směnných kurzů však umožňuje určitou míru nezávislosti měnové politiky, obzvláště u rozvíjejících se ekonomik. - Pozn.

By Jörn Kleinert, Julien Martin, and Farid Toubal

### **The few leading the many : foreign affiliates and business cycle comovement**

#### **Několik málo řídí mnohé : zahraniční pobočky a pohyb hospodářského cyklu**

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 7 (2015), No. 4, p. 134-159

Autoři zjišťují, jak existence nadnárodních firem s pobočkami v různých zemích ovlivňuje pohyb hospodářských cyklů. Výzkum provádějí pomocí ekonometrické analýzy (korelace hospodářských cyklů ve francouzských regionech, kde se nacházejí pobočky, a v zemích, odkud pocházejí mateřské společnosti). Potvrzují souvislost mezi existencí zahraničních poboček a pohybem hospodářského cyklu mezi regionem, kde sídlí pobočka a zemí, kde sídlí mateřská firma, primární příčinou této souvislosti však není obchodování mezi mateřskou společností a pobočkou. - Pozn.

## **Finance. Bankovníctví. Měnový systém**

Laura de la Motte

### **An der Praxis vorbei : Kontowechsel**

#### **Zcela mimo praxi : změna bankovního konta**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 17 (26.1.2016), S. 26

Komentář k legislativnímu záměru německé spolkové vlády, který by klientům bank zjednodušil přenesení bankovního konta ke konkurenci. Vláda v rámci implementace unijní směrnice o platebních kontech (2014/92/EU) hodlá nařídit bankám, aby svým odcházejícím klientům do pěti pracovních dní vyhotovily seznam všech pravidelných plateb a trvalých příkazů ve prospěch či na vrub jejich dosavadního účtu. Autorka však toto opatření nepovažuje za dostatečné, neboť navzdory rozvoji komunikačních technologií budou zákazníci bank i nadále změnou svého konta zaměstnáni minimálně celý týden. Jako doklad zastaralosti navrhované regulace uvádí příklad Deutsche Kreditbank, která již nyní nabízí svým klientům aplikaci, kde mohou své platby přesměrovat během několika minut. -- K tématu viz také článek na s. 31.

Cornelius Welp, Melanie Bergermann, Yvonne Esterházy

**Bank in Angst**

**Banka ve strachu**

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 4, S. 16-22

Největší peněžní dům v Německu Deutsche Bank trpí starými zátěžemi a chybějící perspektivou. Reorganizace přichází pomalu, kurz akcií rekordně poklesl. Může šéf představenstva John Cryan tento stav změnit?

Yasmin Osman

**Blinde Flecken : allgemeine Regeln reichen für die Bankenaufsicht nicht aus**

**Slepé skvrny : obecná pravidla pro bankovní dozor nestačí**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 9 (14.1.2016), S. 26

Komentář k praxi bankovního dozoru Evropské centrální banky (ECB) a německého Spolkového úřadu pro dohled nad finančními službami (BaFin). Autorka kriticky hodnotí trend nárůstu individuálních požadavků těchto regulátorů na míru vlastního kapitálu dozorovaných bank. Jednak tím ztrácí na relevanci obecná pravidla jako jednotná hranice minimálního objemu vlastního kapitálu a jednak úředníci dozorových orgánů získávají větší moc k zasahování do obchodních plánů jednotlivých bankovních domů. Nicméně pouze obecné nastavení pravidel pro obchodní činnosti bank by v současné době nízkých úroků nebylo schopno generovat funkční systém dohledu nad finančním sektorem. Častější zásahy a čím dál specifitější požadavky bankovního dozoru spíše suplují nedostatečnou odvahu politiků a samotných vedení regulačních institucí prosadit nová a transparentní pravidla, která by ukončila například apriorní náhled na státní dluhopisy jako bezrizikovou investici.

Daniel Schäfer

**Cash ist ein sterbender König : Daniel Schäfer ist überzeugt, dass Bargeld keine Zukunft mehr hat**  
**Peněžní hotovost je umírajícím králem : Daniel Schäfer je přesvědčen, že hotové peníze už nemají budoucnost**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 18 (27.1.2016), S. 24

Autor svým komentářem reaguje na návrh poslaneckého klubu německé strany SPD ve Spolkovém sněmu stáhnout z oběhu pětiseteurové bankovky a omezit hotovostní platby na nejvýše 5000 eur. Tento záměr dle jeho mínění reflektuje obecný ústup od hotovostního platebního styku. To se přitom netýká zdaleka jen Evropy, kde například dánská vláda v květnu 2015 vyvázala podnikatele v maloobchodě z povinnosti přijímat bankovky a mince. Také v Číně užívá mobilní platební aplikaci Alipay pro bezhotovostní platby více než 400 milionů uživatelů a podobná služba získává na popularitě rovněž v Africe. A hotové peníze může vytlačit i nástup virtuálního platidla bitcoinu, které Soudní dvůr EU uznal jako měnu. To, že zatím v Německu probíhá 79 procent všech transakcí pomocí peněžní hotovosti, spíše ukazuje na určitou zaostalost služeb německých bank. O tom, že lpění samotných Němců na hotových penězích je jen zdánlivé, svědčí úbytek hotovostních plateb v maloobchodě. Ten v uplynulých dvou dekadách v Německu klesl ze 78 na 52 procent. Obecně autor soudí, že za 15 či 20 let může být hotovostní platební styk zcela marginální záležitostí. -- K návrhu SPD a regulacím hotovostních plateb v Evropě viz také články a rozhovor v Handelsblatt, sv. 2016, č. 17 (26.1.2016), s. 28-29.

Otso Manninen

**Could a cyber attack lead to financial crisis? [elektronický zdroj]**

**Může kyberútok způsobit finanční krizi?**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 29 (2015), No. 2, p. 67-69

Digitalizace významným způsobem ovlivnila bankovní sektor, přinesla však také nový typ rizika - kybernetické zločiny. Kybernetické útoky mohou ohrožovat finanční stabilitu, zatím ale příliš nebyly uváděny jako možná příčina finančních krizí. V porovnání s jinými riziky je pravděpodobnost, že by kybernetický zločin způsobil krizi celého finančního systému, stále malá. Kyberzločiny se však mohou do fungování finančního systému promítnout nepřímo skrz pojišťovnictví. Pokud vzroste zájem o pojištění proti kyberútokům a zároveň dojde k velkému útoku, bude dopad tohoto útoku srovnatelný s důsledky velké přírodní katastrofy. Finanční instituce již rizika těchto zločinů berou v úvahu, zvyšování povědomí o nich je ale stále na místě. V roce 2014 vydala Banka pro mezinárodní vypořádání zprávu o kybernetické bezpečnosti a o tom, jak by ji měly zohlednit finanční instituce. - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/HIWCLA/5n16Jr7QfrqZWUjji6P5g/Bulletin215.pdf>

Katharina Slodczyk

**Die neue Scheu vor der Selbstständigkeit : Hedgefonds-Branche**

**Nový ostych před samostatností : sektor hedgeových fondů**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 4 (7.1.2016), S. 31

V roce 2015 bylo v Evropě založeno jen 259 nových hedgeových fondů, což je nejméně od roku 2002. Zároveň více fondů svou činnost ukončilo, než vzniklo. Jejich celkový počet tak v Evropě klesl pod 4000, což je opačný trend než například v Severní Americe nebo Asii. Podle analytiků americké banky Citigroup stojí za tímto vývojem přísnější regulace národních, respektive unijních dohledových institucí. Hedgeovým společnostem s majetkem do 350 milionů dolarů vzrostly náklady spojené s regulací v průměru meziročně o téměř 30 procent. Článek také upozorňuje na sílící rozdíly v podílu na trhu mezi velkými a malými fondy, kdy 11 procent fondů spravuje na 92 procent majetku uloženého v tomto investičním sektoru. -- K situaci hedgeových fondů na světovém finančním trhu viz také článek na s. 30 a komentář na s. 26.

Ulf Sommer

**Die Ruhe vor dem Sturm? : vor dem letzten Crash 2008 stiegen die Kurse trotz Krisenzeichen. Das erinnert fatal an die Gegenwart**

**Klid před bouří? : před posledním krachem v roce 2008 stoupaly kurzy i navzdory krizovým symptomům. To fatálně připomíná současnost**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 16 (25.1.2016), S. 36-37

Vysoká volatilita burzovních indexů může být podle amerického investora George Sorose a mnohých ekonomů předzvěstí další finanční krize. Autor článku představuje šest trendů na současném globálním finančním trhu, které se projeví také před krachem banky Lehman Brothers v roce 2008 a jež by Sorosovu tezi opravňovaly. Na přelomu let 2015 a 2016 lze stejně jako v roce 2008 pozorovat pokles indexu výkonnosti akcií 20 největších dopravních společností v USA (tzv. Dow Jones Transportation Average), přičemž bankovní akcie ztratily více než cenné papíry průmyslových koncernů. Rovněž burzovní indexy rostly ještě několik měsíců po ohlášení prvních krizových symptomů (nyní se jedná o zpomalení růstu na rozvíjejících se trzích). Také objem nákupu akcií z poskytnutých úvěrů poprvé přesáhl v roce 2015 v USA hodnoty roku 2007, ale množí se zprávy o zhoršujících se očekáváních drobných investorů. A v neposlední řadě dosavadní vzestup ceny akcií trval zhruba sedm let, tedy podobně jako před krizí v roce 2008. Zejména první polovina roku 2016 proto může být velmi náchylná ke vzniku paniky na finančních trzích. -- Rizikem možné finanční krize se zabývá také komentář analytika společnosti Pimco Joachima Felse v Handelsblatt, sv. 2016, č. 17 (26.1.2016), s. 48.

Eero Tölö

**Early warning indicators of banking crises [elektronický zdroj]**

**Indikátory včasného varování před bankovními krizemi**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 89 (2015), No. 2, p. 33-36

Přehled tzv. indikátorů včasného varování, které by měly finančním úřadům pomoci předpovědět bankovní krizi včas v době, kdy se dá ještě reagovat. Nástroj doporučený basilejským výborem (odchylka poměru úvěrů soukromého sektoru k HDP vzhledem k dlouhodobému trendu), doporučení Evropské rady pro systémová rizika (indikátory, které měří úvěrovou aktivitu a zadlužení soukromého sektoru, vývoj cen nemovitostí, chybné ocenění rizik, aj.). Vhodné indikátory podle studií Finské národní banky (zadlužení domácností, ceny nemovitostí, deficit běžného účtu, neobvykle nízké rizikové prémie a velmi nízká volatilita trhu a nízká hodnota pákového poměru). Finanční úřady dále musí být schopné posoudit potenciální náklady bankovní krize vzhledem k nákladům na posílení odolnosti bank proti riziku. - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/HIWClA/5n16Jr7QfrqZWUjji6P5g/Bulletin215.pdf>

Nad'a Blahová, Karel Brůna

**Ekonomické a regulační podmínky řízení likvidity v bankovním sektoru České republiky v kontextu aplikace poměru likviditního krytí**

Politická ekonomie, Sv. 63, (2015) č. 6, s. 689-713

Článek přináší analýzu ekonomického a regulačního pojetí řízení likvidity bank v kontextu solventnosti bank v situaci realizace likviditního šoku. Důraz je kladen na problémy s aplikací poměru likviditního krytí (LCR, liquidity coverage ratio) s akcentem na financování bank, alokaci likvidity a reakci bank při odlivu likvidity. Empirická část přináší simulaci rozsahu kapitálových ztrát českého bankovního sektoru čelícího systémovému likviditnímu šoku (za období 2005-2013) a odhad dynamických vlastností likviditních charakteristik bankovního systému v reakci na tento šok a šok v likviditě mezibankovního trhu. Cílem je odhadnout míru robustnosti českého bankovního systému před aplikací nových regulačních pravidel pro likviditu dle Basel III. - Pozn.

Christian Noyer

**Euro, inflation, matieres premieres : la baisse domine**

**Euro, inflace, komoditní trhy : převládá pokles**

Problemes économiques, No. 3122 (2015), p. 26-31

Hodnocení situace na finančních a komoditních trzích ve světě, v eurozóně a ve Francii v roce 2014. Oslabení eura, posílení dolaru, pokles cen na komoditních trzích, pokles míry inflace. Vývoj měnových agregátů v eurozóně a ve Francii. - Pozn.

Chris Newlands ... [et al.]

**Exchange traded funds**

**Fondy obchodované na burze**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39075 (1.2.2016), sep. sect. (12 p.)

Trh fondů obchodovaných na burze (ETF) prudce roste, a tak regulátoři zvažují jeho usměrnění. Jednotlivé články přehledu se zaměřují na obavy ze složitých produktů, známky křehkosti trhu, konkurenci ze strany menších fondů, ETF na rozvíjejících se trzích aj.

Michael I.C. Nwogugu

**Failure of the Dodd-Frank act**

**Selhání Doddova-Frankova zákona**

Journal of financial crime, Vol. 22 (2015), No. 4, p. 520-572

Podrobná analýza Doddova-Frankova zákona (Dodd-Frank Act, nebo také Restoring American Financial Stability Act, RAFA) z hlediska jeho chyb a nedostatků. Doddův-Frankův zákon, který byl přijat v roce 2010 v USA, změnil pravidla pro finanční regulaci. Na základě autorovy analýzy obsahuje tento zákon však mnoho chyb, některá jeho ustanovení jsou neústavní, zákon nepomohl hospodářskému růstu USA a namísto toho, aby podpořil kapitálové trhy, spíše zvýšil náklady na

dodržování předpisů, transakční náklady i nejistotu. Ze zákona také profitují lobbisté, právní a konzultantské firmy. Ačkoli jsou pojetí zákona, legislativní záměr i iniciativy v něm ukotvené myšleny dobře, výhody mnoha částí zákona jsou sporné a zatím se ještě neprojeví. - Pozn.

Bank of Finland

**Finnish financial system exposed to risks in the real economy [elektronický zdroj]**

**Finský finanční systém je vystaven rizikům reálné ekonomiky**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 29 (2015), No. 5, p. 68-80

Zpráva Finské národní banky hodnotící stabilitu finančního systému Finska. Stabilitu eurozóny ohrožují faktory, které zároveň negativně působí na hospodářský růst (např. nejistota okolo hospodářské situace Číny). Ziskovost finského bankovního sektoru se zlepšila, rozvahy bank jsou ale stále zatíženy špatnými úvěry. Finský bankovní sektor je velmi koncentrovaný, případné problémy se proto mohou snadno přenášet mezi jednotlivými subjekty. Rizikovými faktory pro finský finanční systém jsou slabá ekonomika a zadlužení domácností. V článku jsou dále zmíněny projekty bankovní unie a unie kapitálových trhů a nástroje, které jsou potřeba ke snížení rizika plynoucího z vývoje na trhu s nemovitostmi. Výzvou je také plánovaná restrukturalizace největší finské banky Nordea. Pokud by k ní došlo, přešla by více než třetina jejích poboček do rukou zahraničních bank. To by také znamenalo, že dohled nad touto systémově významnou bankou převezme Švédsko, které ale není v bankovní unii (ze severských zemí je členem bankovní unie pouze Finsko). - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/0EAdtg/EdEvXhujwKhHLho6EPJNCw/B515.pdf>

Yasmin Osman

**Gefährliche Altlasten : die EZB legt bei Italiens Banken den Finger in eine bekannte Wunde**

**Nebezpečné staré zátěže : ECB vkládá italským bankám prst do známé rány**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 13 (20.1.2016), S. 29

Komentář ke kontrole úvěrování šesti italských bank ze strany Evropské centrální banky (ECB). Kontrola probíhá na pozadí sporu mezi italskou vládou a Evropskou komisí ohledně způsobu odstranění toxických úvěrů z bilancí bank. Autorka připomíná, že vysoká míra toxických úvěrů představuje výraznou slabinu italského bankovního sektoru. Podle Mezinárodního měnového fondu tvoří nedobytné úvěry 18 procent veškerých poskytnutých úvěrů italskými bankami, přičemž v absolutních číslech se jedná ke konci roku 2015 o částku ve výši 200 miliard eur. -- K tématu viz také článek na s. 30-31.

Katharina Slodczyk, Frank Wiebe

**Geheime Gespräche im Chatroom : Händler diverser Banken sollen Anleihepreise abgesprochen haben. Die US-Justiz und eine britische Behörde gehen dem Verdacht nach**

**Tajné rozhovory na chatu : makléři různých bank se měli domlout na cenách za své obligace. Americká justice a britský dozorový úřad prověřují tato podezření**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 5 (8.1.2016), S. 28-29

Justiční orgány USA a britský úřad pro bankovní dozor FCA prověřují cenové manipulace makléřů investičních bank Nomura, Bank of America, Credit Suisse a Lloyds Banking Group. Makléři se měli domlout přes soukromý internetový chat na cenách za určité státní dluhopisy a akcie rozvojových bank, mimo jiné německé KfW nebo Evropské investiční banky. Článek upozorňuje, že tato kauza může přinést změnu v praxi soudů a dozorových orgánů. Na rozdíl od vyšetřování manipulací s referenčními úrokovými sazbami Libor a Euribor totiž zřejmě nebudou za prokázané manipulace sankcionovány pouze banky, ale také jejich jednotliví zaměstnanci. -- K tématu viz také komentář na s. 27.

By Dan McCrum, Robin Wigglesworth and Jennifer Hughes

**High anxiety**

**Velké znepokojení**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39064 (19.1.2016), p. 7

Lednový vývoj na trzích cenných papírů byl katastrofální, protože burzy na počátku roku ještě nezažily takový propad. Otázkou je, kdo dokáže obnovit důvěru, a to nejen v Číně, ale i ve zbytku světa. Pesimismus trhů je v rozporu s lepšími vyhlídkami pro světovou ekonomiku.

**Chop chop : big banks****Do toho! : velké banky**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8974, p. 61-62

I když regulátoři trvají na tom, že banky "příliš velké na to, aby padly" by se měly zmenšit, k žádné velké změně za období od pádu Lehman Brothers nedošlo. 11 největších světových bank mělo v r. 2008 aktiva v hodnotě 22 bil. USD, nyní v hodnotě 20 bil. USD. Naopak aktiva širší skupiny 30 institucí, které Financial Stability Board označuje jako "globální, systémově důležité banky" v posledních letech ještě vzrostla. Přitom ziskovost bank není závislá na jejich velikosti: mezi nejziskovější banky patří ty středně velké.

Jan Pauly

**Imobilizovaný cenný papír**

Obchodní právo, Sv. 24, (2015) č. 12, s. 435-446

Pojem, podstata a účel imobilizovaného cenného papíru, jaké cenné papíry se mohou imobilizovat, kdy, z čí vůle, v jakém rozsahu a jak mohou být cenné papíry imobilizovány, kdo je oprávněn vést evidenci imobilizovaných cenných papírů, zrušení imobilizace cenných papírů. Autor vychází z nového občanského zákoníku a zákona o podnikání na kapitálovém trhu. - Pozn.

Vincent Boland, Laura Noonan, Philip Stafford

**Ireland : financial services****Irsko : finanční služby**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39071 (27.1.2016), sep. sect. (4 p.)

Po finanční krizi v letech 2008-2010 zůstala většina irských finančních institucí pod dohledem státu. Rostoucí irský mezinárodní finanční sektor se však projevil jako odolnější - např. zaměstnanost v něm v letech 2009-2012 vzrostla o 20 %. Ale i domácí sektor se už začíná stabilizovat a pokud dojde k plánované reprivatizaci Allied Irish Banks, bude možné udělat za krizovým obdobím tlustou čáru. Jednotlivé články přehledu se zaměřují na finanční dohled a regulaci, bankovníctví, leasing letadel, fintech firmy aj.

Tomi Kortela

**Is the euro area at risk of Japanese-style deflation? [elektronický zdroj] /****Hrozí eurozóně deflace po vzoru Japonska?**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 89 (2015), No. 1, p. 44-56

Inflace v eurozóně se v průběhu roku 2015 pohybovala pod úrovní cíle Evropské centrální banky. Začaly se objevovat obavy z toho, že by se v eurozóně mohla opakovat situace Japonska, které se ocitlo v dlouhodobé deflaci. Podobné obavy se objevily v roce 2010 i ve Spojených státech, zde se hrozbu deflace ale podařilo odvrátit. Klíčem pro odvrácení deflace je schopnost ovlivnit inflační očekávání. Autor analyzuje situaci eurozóny ve srovnání s Japonskem a USA a dochází k závěru, že netradiční nástroje měnové politiky snížily riziko dlouhodobé deflace v eurozóně. - Pozn.

Plný text dostupný z:

[http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/\\_0Lzjw/Lg4Z\\_WVqs5gMBJGBmtHFWA/Bulletin115.pdf](http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/_0Lzjw/Lg4Z_WVqs5gMBJGBmtHFWA/Bulletin115.pdf)

Helmut Steuer

**Islands Wiederaufstehung : der Finanzmarkt der nordeuropäischen Insel hat sich erholt****Znovuvzkříšení Islandu : finanční trh severoevropského ostrova se zotavil**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 15 (22.1.2016), S. 36

V březnu 2016 vyplatí islandská vláda 2 miliardy eur věřitelům čtyř bank, které byly zestátněny během finanční krize v roce 2008. Podle článku se tím zlepšil obraz Islandu jako místa investičních příležitostí. Ten výrazně utrpěl zavedením kapitálových kontrol na začátku krize. O zlepšené hospodářské situaci země svědčí kromě splacení těchto pohledávek také čtyřprocentní růst HDP za rok 2015 a pokles nezaměstnanosti z deseti na tři procenta. Přísná regulace vývozu kapitálu sice nadále trvá, rostou však očekávání, že dojde v brzké době k jejímu uvolnění.

Jean-Michel Huet, Saleh Cherqaoui et Augustin Colas

**La finance islamique : gisement de croissance**

**Islámské finance : ložisko růstu**

Problemes économiques, Sv. 3124 (2016), p. 48-57

Autoři se zabývají vznikem, principy fungování, omezeními i příležitostmi islámského finančního systému a bankovníctví. Islámský finanční systém vznikl v 60. letech 20. století, rozšířil se poté v 70. letech v souvislosti s růstem cen ropy. Dnes je možné najít instituce, které fungují na principu islámského práva, v zemích Perského zálivu, v jihovýchodní Asii, Africe i Evropě. Mezi principy, kterými se islámský finanční systém řídí, patří zákaz lichvy ("riba"), zákaz nejistoty ("gharar"), zákaz spekulací ("maysir"), zákaz škodlivých aktivit ("haram") a povinnost platit tzv. almužnu ("zakat"). Tyto principy jsou spojené s určitými otázkami - jaké by mělo být postavení almužny (např. jak ji aplikovat na zahraniční podniky), jak odlišit zakázané finanční aktivity od povolených (možností je vytvoření speciální bankovní pobočky s odlišnou značkou) a otázka kompetencí (bankéřů, ale také např. auditorů a regulačních orgánů). V závěru autoři rozebírají možnosti financování malých a středních podniků ze strany islámských bank. - Pozn.

Sandra Rigot

**La régulation bancaire et financière : ou en sont les réformes?**

**Bankovní a finanční regulace : jak pokračují reformy?**

Problemes économiques, Hors série No. 8 (2015), p. 123-129

Přehled situace v oblasti bankovních a finančních regulací - situace před krizí v roce 2007 (důvody regulací, samoregulace, problémy v regulaci), reformy v důsledku krize (Basilej III, kontrolní rámec - Evropská rada pro systémová rizika a jednotný rezoluční mechanismus, posilování dohledu nad finančním trhem, aj.). - Pozn.

By Tom Mitchell and Gabriel Wildau

**Looking for clues**

**Hledání záchytných bodů**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39058 (12.1.2016), p. 5

Prudký pád akciových trhů počátkem ledna znovu zdůraznil skutečnost, jak důležitá je Čína pro globální trhy. Reakce čínského vedení však vyvolala pochybnosti, zda je kompetentní řídit jeden z nejvýznamnějších světových trhů a poskytnout takovou úroveň transparentnosti, jakou požadují mezinárodní investoři. V jiných zemích udává v čase krize kurz nezávislá a silná centrální banka, ta má ale v Číně jiné postavení a ani její kurzová politika v posledním půlroce k uklidnění situace nepřispěla.

**Low for longer : global inflation**

**Nízká i nadále : globální inflace**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8970, p. 49-50

Světová inflace zůstane i v roce 2016 nízká. V některých velkých zemích sice dosahuje vyšších hodnot (Rusko, Brazílie, Turecko, Kolumbie, Jižní Afrika), ale to je vyváženo tlakem na pokles cen jinde. Cena ropy a dalších komodit zřejmě ještě nedosáhla dna. A navzdory snižování nezaměstnanosti v bohatých zemích nerostou mzdy příliš rychle, což může být částečně způsobeno nízkým očekáváním inflačního vývoje. -- Viz i článek na s. 9-10.

Zuzana Fungáčová, Kimmo Koskinen, Eero Tölö

**Major changes underway in European banking sector [elektronický zdroj]**

**Významné změny probíhající v evropském bankovním sektoru**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 29 (2015), No. 2, p. 46-50

K současnému stavu evropského bankovního sektoru a jeho vývoji od finanční krize v roce 2008. Slabá ziskovost evropských bank, změna obchodních modelů bank regulačními opatřeními, situace bank ve Finsku. - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/HIWCLA/5n16Jr7QfrqZWUjji6P5g/Bulletin215.pdf>

Jean-Marc Vittori

**Mission impossible chez les banquiers centraux**

**Nesplnitelná mise centrálních bankéřů**

Problemes économiques, No. 3126 (2016), p. 13-17

Udržování cenové stability se stalo cílem centrálních bank v 70. letech 20. století. Cíl držet míru inflace na úrovni 2 % je ale dnes nesplnitelný. Odborníci se domnívají, že dlouhodobě nemůže tempo růstu cenové hladiny v USA ani EU přesáhnout úroveň 1,5 %. Příčiny současné stagnace cen mohou být různé: od důsledků krize, přes klesající ceny ropy až po vliv globalizace, která snižuje náklady na nové technologie. Centrální banky zatím situaci řeší nekonvenčními nástroji měnové politiky (kvantitativní uvolňování), je ale otázkou, zda tím jen nevytvářejí další bublinu. Nabízí se také další řešení - zvýšit cíl na úroveň 4 % (a tím zvýšit inflační očekávání a poté i míru inflace), nebo stanovit cíl naopak na "splnitelnější" úrovni 1 %. Pro něco takového však musí existovat pádný důvod. Dobrým začátkem by ale mohlo být omezení úvěrové aktivity v době expanze s cílem zabránit pozdější depresi (názor ekonoma R. G. Hawtreye zveřejněný v knize "Umění centrálního bankovníctví" v roce 1932). -- K tématu "Nová role centrálních bank" také viz články na str. 5, 19, 27 a 34.

Eva Indruchová

**Nová směrnice o předcházení využívání finančního systému k praní špinavých peněz**

Bulletin advokacie, Sv. 2015, č. 11, s. 46-49

Dne 5. června 2015 byla v Úředním věstníku Evropské unie pod číslem L141 publikována nová evropská legislativa týkající se praní špinavých peněz. Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/847 ze dne 20. května 2015, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu. Nové nařízení stanoví pravidla pro informace o plátcích a příjemcích doprovázející převody peněžních prostředků v jakémkoliv měně za účelem předcházení, odhalování a vyšetřování praní peněz a financování terorismu v případech, kdy je alespoň jeden z poskytovatelů platebních služeb, zapojených do daného převodu peněžních prostředků, usazen v Evropské unii. Nová směrnice má naopak za cíl předcházet využívání finančního systému Evropské unie k praní peněz a financování terorismu mimo jiné tím, že zakotvuje hloubkovou kontrolu klienta a oznamovací povinnost. Autorka se věnuje problematice této legislativy a jejímu transponování do práva v České republice. - Pozn.

Friedbert Pflüger

**Ölpreis, Fed und Dollar : Friedbert Pflüger erklärt den Zusammenhang von Geldpolitik und Rohstoff-Förderung**

**Cena ropy, Fed a dolar : Friedbert Pflüger vysvětluje souvislost mezi měnovou politikou a těžbou surovin**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 18 (27.1.2016), S. 48

Podle ředitele londýnského výzkumného centra Eucers zabývajícího se energetickou a zdrojovou bezpečností Friedberta Pflügera souvisí vývoj ceny ropy s kurzem amerického dolaru, a to nepřímo úměrně. Právě prosincové zvýšení úroků americkou centrální bankou (Fed) posílilo kurz dolaru a dále srazilo cenu ropy. Protože ale kvůli nízkým ziskům těžbařské společnosti odkládají své investice a otevírání nových nalezišť, lze brzy očekávat snížení nabídky. Povzbuzená poptávka po ropných produktech a dopravních prostředcích se nicméně pozitivně projeví na hospodářském růstu zejména v Asii a určitou dobu přetrvá. Strany nabídky a poptávky se tak mohou brzy dostat do rovnováhy, byť zatím není jasné, jak se do ceny ropy promítne exportní politika Íránu. Nicméně globální deflační tlaky zřejmě přetrvávají a další zvýšení úrokových sazeb ze strany Fedu či dalších centrálních bank se nezdá pravděpodobné.

Jaroslav Šulc

**Podaří se zvládnout hazard?**

Sondy, Sv. 2015, č. 10, s. 20-21

Článek reaguje na návrh zákona o hazardních hrách, který Vláda ČR prostřednictvím ministra financí předložila 28.8.2015 k projednání Poslanecké sněmovně (viz sněmovní tisky č. 578 a 580). Objem peněz vložených do hazardních her a loterií se od roku 2001 do konce roku 2014 více než zdvojnásobil z 64 na 138 miliard korun. Stejně tak vzrostly zisky provozovatelů hazardu a skryté

příjmy státního rozpočtu se tak pohybují na 8 miliardách korun. Autor v článku upozorňuje, že objem peněz vynaložený sázejícími na hazardní hry již přesahuje příjmy státního rozpočtu z daně z příjmů fyzických osob. Hazardu a loteriím se přitom věnuje asi jen desetina daňových poplatníků, z níž pak čtyři pětiny tato záliba může sociálně ohrožovat. Hazard a s ním spojené sociálně patologické jevy jsou dle autora míněním vážným společenským problémem. Je však otázkou, zda navrhované apriorní vyloučení určitých skupin obyvatelstva z účasti na legálních loteriích může pozitivně přispět k jeho řešení.

Jaroslav Tichý

### **Risks of mortgage loans in the Czech Republic**

#### **Rizika hypotečních úvěrů v České republice**

Acta VŠFS, Vol. 9, (2015) No. 1, p. 59-73

Hypoteční úvěry mají hlavní podíl na dluhu domácností v ČR a s postupujícím růstem zadluženosti domácností se může zvyšovat úvěrové riziko, které podstupují banky ve vazbě na svoji úvěrovou angažovanost v tomto sektoru. Příspěvek přináší empirické ověření vnějších a vnitřních rizik a identifikaci faktorů, které ovlivňují vývoj úvěrových rizik v ČR. Hodnotí také korelaci mezi vývojem rizika a vývojem úrokových sazeb a vztah mezi rizikem a vývojem hodnoty zástav nemovitostí. Zjištění ukazují existenci reálných rizik plynoucích z potenciálních růstů úrokových sazeb. Dalším popsáním výstupem je identifikace a potvrzení rizik, která jsou generována z interních procesů jednotlivých bank (interní faktor výnosů, faktor konkurence a faktor distribuce). - Pozn.

### **So far, so good : SoFi**

#### **Zatím dobré : SoFi**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8972, p. 76

Startup SoFi ze San Franciska začal svou činnost pod názvem Social Finance v r. 2011 poskytováním levných půjček studentům Stanfordské univerzity. Podnik rychle expandoval, začal poskytovat prostředky i studentům jiných univerzit a zaváděl i jiné formy půjček. Kromě studentských půjček a hypoték usiluje SoFi o správu majetku svých klientů a nabízí jim pojištění i individuální služby. V článku se rozebírají rizika dalšího růstu této "fintech" firmy, která dokáže konkurovat zavedeným americkým bankám.

### **Srovnání investičního zprostředkovatele a obchodníka s cennými papíry**

Profí poradenství & finance, Sv. 3, (2015) č. 12, s. 34-35

Článek popisuje základní rozdíly v regulaci činností mezi investičním zprostředkovatelem a obchodníkem s cennými papíry v ČR. Podrobněji k procesu udělení povolení k činnosti a registraci, k rozsahu poskytovaných služeb i ke způsobu poskytování investičních služeb. Dále k odlišnostem požadavku na kapitál, k pravidlům kapitálové přiměřenosti a angažovanosti, k řízení rizik a vnitřnímu kontrolnímu systému a k informační povinnosti.

Johanna Honkanen, Kimmo Koskinen

### **Structural changes in banking have paved the way for shadow banks [elektronický zdroj]**

#### **Strukturální změny v bankovníctví dláždí cestu stínovým bankám**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 89 (2015), No. 2, p. 61-66

Autoři se zabývají stínovým bankovníctvím - nejprve definují stínové banky a vyjadřují se k jejich roli na finančních trzích a dále analyzují situaci stínového bankovníctví ve Finsku. Strukturální změny v bankovním sektoru vytvořily prostor pro nové hráče na finančních trzích. Slabý hospodářský růst, regulace, technické inovace a snaha o dosažení výnosů usnadnily nárůst stínového bankovníctví. Ačkoli je diverzifikace financování žádoucí, nárůst stínového bankovníctví s sebou přináší rizika, která by měla být monitorována. Objem stínového bankovníctví ve Finsku je ve srovnání se zahraničím nicméně malý. - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/HIWCLA/5n16Jr7QfrqZWUjji6P5g/Bulletin215.pdf>

Kenneth Rogoff ; traduit de l'anglais par Marie-Agnes Schmitt

**Supprimons les billets de banque!**

**Zrušme bankovky!**

Problemes économiques, No. 3123 (2015), p. 5-8

Autor diskutuje o možnosti zrušení papírových peněz jako řešení problému nulových úrokových sazeb a ilegálních aktivit. Uvádí také možné negativní důsledky (jako např. riziko, že v případě neexistence anonymních peněz vznikne v soukromém sektoru alternativa podobná např. bitcoinu), kvůli kterým není úplný odklon od papírových peněz žádoucí. Kompromisem by ale mohlo být zrušení bankovek s vysokou nominální hodnotou. - Pozn. -- Přeloženo z angličtiny. -- Vydáno původně ve Financial Times pod názvem "Paper money is unfit for a world of high crime and low inflation". Další články k tématu budoucnosti papírových peněz viz str. 9, 14, 25, 30 a 37.

By Rachel Sanderson

**Too big to thrive?**

**Příliš velká na to, aby prosperovala?**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39057 (11.1.2016), p. 7

Jedinou bankou v Itálii, která snese mezinárodní měřítko, je UniCredit. Její šéf Federico Ghizzoni zveřejnil v listopadu 2015 plán, spočívající ve snížení počtu zaměstnanců a zrušení nebo restrukturalizaci několika neziskových oborů, což má za cíl navýšení kapitálu a výnosů do r. 2018. Investory však plán nenadchl, takže po dvou měsících je hodnota akcií UniCredit o 20 % nižší. Někteří kritici volají po radikálnější proměně banky, jiní se obávají jejího rozdělení a rozprodeje výnosných operací.

Andrea Cünnen, Jessica Schwarzer, Frank Wiebe

**Von wegen flüssig : wenn es an den Kapitalmärkten kracht, frieren angeblich liquide Anlagen häufig fest**

**Likvidita investic? Ale kdež! : když dojde k propadům na kapitálových trzích, často zamrznou i údajně likvidní investice**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 11 (18.1.2016), S. 28-29

Obchodování na finančních trzích je vystaveno stále silnější volatilitě kurzů měn a cenných papírů. Tento trend negativně postihuje i investiční produkty indexových fondů (tzv. Exchange Traded Funds, ETF), které slibují vysokou likviditu vložených investic. Ohrožení likvidity hrozí zejména v případě hromadného vyplácení vysoce úročených dluhopisů, jestliže navíc fondy samotné investují do nelikvidních finančních produktů. Podle autorů článku toto riziko nijak nezmenšuje ani zvýšená akcelerace burzovních obchodů, která naopak přispívá v krizových dobách k iluzi vysoké míry likvidity investic. -- K trendům v oblasti investičních fondů viz také článek na týchž stranách.

Raghuram Rajan

**Wettlauf im Lockern : Raghuram Rajan fordert eine stärkere Kontrolle geldpolitischer Maßnahmen**

**Závod v uvolňování : Raghuram Rajan požaduje silnější kontrolu podniknutých opatření v oblasti měnové politiky**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 5 (8.1.2016), S. 64

Komentář guvernéra Indické centrální banky k nízkému růstu produktivity v rozvinutých zemích a propadu poptávky na rozvíjejících se trzích. Vůči uvolněné měnové politice nebo infrastrukturním investičním programům jako řešení těchto tendencí je Rajan skeptický, protože tato opatření zatím o své úspěšnosti nepřesvědčila. Vlády států a centrální banky by se měly spíše zasazovat za restrukturalizaci vysokého zadlužení veřejného a privátního sektoru, než spoléhat na inflační oživení skrze kvantitativní uvolňování. Pro udržitelný globální růst je také důležité, aby byly omezeny jednostranné měnové intervence, protože tím se otevírá jen závod mezi státy v devalvování kurzu vlastních měn, který nakonec nemá vítěze. Mezinárodní instituce, v první řadě Mezinárodní měnový fond, by proto měly dostat své odpovědnosti a poskytovat důkladnou expertizu dopadů jednotlivých nekonvenčních měnových politik na světovou ekonomiku.

**Zkrácené obsahy časopisů**

*Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny*

**Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank**

**Sv. 2016, č. 1**

Regulace - co nás v lednu čeká a nemine? (s. 21); Rok plný regulace aneb změny, které nesmějí banky opomenout - právní novinky v r. 2016 (s. 22-23); Koncepce rozvoje kapitálového trhu aneb první revize a dlouhodobá vize (s. 26-27); Regulace versus samoregulace, etické kodexy a ochrana spotřebitele (s. 34-35); Ministerstvo financí je silný a otevřený partner trhu - o připravovaných změnách legislativy v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví (s. 6 přílohy Top finance).

**Euro : ekonomický týdeník**

**Sv. 2016, č. 5**

Máme moc peněz: logickým cílem českých soukromých investic by byla infrastruktura. Ale stát by pro to musel něco udělat - pohled na korporátní investice v ČR (s. 10-13); Falešná stopa čínského akciového trhu: o osudu čínské ekonomiky nerozhodnou světové trhy, ale úspěšnost reforem - komentář J. Frankela (s. 15) a následná polemika M. Zámečníka; Čínský růstový rébus - k čínské hospodářské statistice (s. 16-17); Veřejný nepřítel číslo jedna: zmínka legendárního investora George Sorose o tom, že sází na pokles asijských měn, vyděsila čínské politbyro (s. 31); Bitcoin skončil v čínské pasti: systém kontroluje jen hrstka lidí a síť je na pokraji kolapsu, tvrdí expert na nejpopulárnější kryptoměnu M. Hearn (s. 32-33).

**Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny**

Christine Lagarde

**2016 wird anstrengend : Christine Lagarde bewertet die Aussichten der Weltwirtschaft**

**Rok 2016 bude náročný : Christine Lagardeová hodnotí vyhlídky světové ekonomiky**

Handelsblatt, Jg. 2015, Nr. 251 (30.12.2015), S. 64

Podle výkonné ředitelky MMF Christine Lagardeové nebude světový růst ekonomiky v roce 2016 rovnoměrně rozdělen a mnohá očekávání budou zklamána. Důvodem je absence finanční stability v mnoha zemích, zejména těch, které MMF řadí k rozvojovým a rozvíjejícím se trhům. Právě anticyklická měnová a fiskální politika přinesla těmto zemím v uplynulých pěti letech růst. Stalo se tak ovšem za cenu vysokého zadlužování veřejného i soukromého sektoru, které nyní prohlubuje pokles cen nerostných surovin. Vyšší úrokové sazby americké centrální banky a posilující kurz dolaru tak mohou podnikatele z rozvojových a rozvíjejících se zemí uvrhnout do značných problémů či dokonce insolvence. Jejich vlády by se proto měly věnovat regulačním opatřením, která by zmírnila rizika pro podniky plynoucí z financování v cizích měnách a posilovala odolnost bank vůči stoupajícím dluhům. To je ostatně i problém eurozóny, jejíž bankovní sektor nadále zatěžují nedobytné úvěry z finanční krize po roce 2008 ve výši téměř 900 miliard eur. Vyšší míra regulace finančního sektoru při současné podpoře investic do infrastruktury s vyšší přidanou hodnotou by měla být v roce 2016 i globální výzvou.

**A mean feat**

**Mizerný výkon**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8971, p. 64

Článek se zabývá věrohodností ekonomických prognóz. Prognostici obvykle spoléhají na dva rozdílné postupy: jeden je založen na teorii a vychází z představ ekonomů o chování ekonomik, druhý je založen na datech a vychází z toho, jak se ekonomiky chovaly v minulosti. Obě strategie mají své nedostatky a čelí šířavé kritice. Z článku vyplývá, že předpovídat hospodářský růst je velmi těžké, ale prognózy všeho druhu jsou zvláště neúspěšné v predikci hospodářského poklesu.

Christian Böllhoff

**Aufbruch am Golf : Christian Böllhoff schildert Iran nach den Sanktionen als dynamische Volkswirtschaft**

**Průlom v Zálivu : Christian Böllhoff líčí Írán po sankcích jako dynamickou ekonomiku**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 12 (19.1.2016), S. 48

Podle výkonného ředitele švýcarské prognostické společnosti Prognos AG Christiana Böllhoffa bude Írán velmi atraktivní pro zahraniční investory. Země totiž se zrušením mezinárodních sankcí směřuje navzdory poklesu cen surovin a nárůstu počtu obyvatel (s mediánovým věkem 28 let) ke stabilní ekonomice. Pro tento předpoklad hovoří tři důvody. Zaprvé, Írán vykazuje již nyní vysoký podíl přímých zahraničních investic ve výši 40 miliard dolarů, což je více než v případě Pákistánu s dvojnásobnou populací. Zadruhé, kvůli sankcím se nemohla íránská vláda příliš zadlužovat, což jí nyní pomůže při podpoře hospodářského růstu. A zatřetí, získá stát a jeho občané s koncem restrikcí znovu přístup k obstaveným účtům a majetkům v zahraničí, které dosahují hodnoty až 50 miliard dolarů. Írán má tak potenciál stát se motorem hospodářského růstu v regionu. -- Ke stavu íránského hospodářství a kontaktech německé vlády a podniků se svými íránskými protějšky viz také články na s. 14-15.

Par Caroline Newhouse

**Autriche, portrait économique**

**Hospodářský portrét Rakouska**

Conjoncture, No. 11 (2015), p. 23-34

Hodnocení hospodářské situace Rakouska od 90. let 20. století - vstup do EU a výhody v hospodářské oblasti z toho plynoucí, dopady deregulace na trhu práce, perspektivy hospodářského růstu. Výzvy do budoucna - křehký bankovní systém, potřeba strukturálních reforem, stárnoucí populace, imigrace, snaha o energetickou soběstačnost. - Pozn. -- Článek dostupný také v anglické verzi na webu BNP Paribas.

Philipp Mattheis

**Die verletzliche Wirtschaftsmacht : China**

**Zranitelná hospodářská velmoc : Čína**

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 3, S. 56-61

Čínské trhy se otřásají a vysílají rázové vlny do světového hospodářství. Rozpory v této obrovské zemi vycházejí najevo a testují čínský model autoritářského vedení státu a volného trhu. Autor se zabývá hospodářskou situací v Číně, rozdíly mezi bohatými městy a chudým venkovem, střední třídou, inovacemi a konzumem, které by měly přinést nový hospodářský růst, únikem kapitálu prostřednictvím kasin v Macau.

Zlatica Ivaničová, Lukáš Kalužák

**Dynamika vývoja krajín eurozóny na základe vybraných ukazovateľov**

Ekonomické rozhľady, Sv. 44, (2015) č. 4, s. 476-492

Shluková analýza socioekonomického vývoje 19 současných zemí eurozóny v letech 2005, 2009 a 2013. Analýza se skládá ze tří částí: první část se zaměřuje na ukazatele spojené s vývojem hrubého domácího produktu, průměrnou roční spotřebou a produktivitou práce; v druhé části jsou tvořeny shluky zemí na základě vývoje vzájemného zahraničního obchodu; třetí shluk se pak zaměřuje na sociální oblast, zejména na výši průměrných příjmů, podíl sociálních transferů na HDP a míru chudoby. Ze zjištěných výsledků podle autorů plyne, že ke konvergenci mezi zeměmi měnové unie dochází jen v kategorii vzájemného zahraničního obchodu. V oblasti vývoje HDP nadále přetrvávají rozdíly mezi zakládajícími a "novými" státy eurozóny, přičemž u sociálních ukazatelů dochází zároveň i k divergencí v rámci zakládajících států. V případě Slovenska autoři konstatují, že se růst HDP a zahraničního obchodu v uplynulých letech nijak nepromítl do růstu mezd, sociálních dávek a důchodů. - Pozn.

Bank of Finland

**Finland's economic situation remains difficult [elektronický zdroj]**

**Hospodářská situace Finska je stále obtížná**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 29 (2015), No. 5, p. 6-23

Hodnocení současného stavu finské ekonomiky s přihlédnutím k vývoji do dalších let. Růst finské ekonomiky je nyní na jedné z nejnižších úrovní v eurozóně. Snížila se poptávka po vývozu (vliv zpomalení růstu čínské ekonomiky a poklesu ruské ekonomiky). V následujících letech bude růst záviset na domácí poptávce. Míra investic zůstává nízká, tempo růstu inflace bylo v dubnu 2015 pod průměrem eurozóny. Zadlužení veřejných financí poroste tempem téměř 3 %, veřejný dluh se v roce 2017 zvýší na 68 % HDP. - Pozn. -- Prognóza budoucího vývoje finské ekonomiky na léta 2015-2017 viz také str. 98. Podrobněji k jednotlivým veličinám viz další články v časopise.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/0EAdtg/EdEvXhujwKhHLho6EPJNCw/B515.pdf>

**Grossly Deceptive Plans : growth targets**

**Hrubě ošidné plány : růstové cíle**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8974, p. 46-47

Čína je jedinou velkou zemí, která si stanovuje cíl pro hrubý domácí produkt. Je to v rozporu s často opakovanou mantrou vlády, že záleží na kvalitě růstu, a ne na kvantitě. I přes náznaky toho, že růstový cíl by mohl být zrušen, klade návrh nového pětiletého plánu, zveřejněný v listopadu, tradiční důraz na růst. Ten by měl do roku 2020 dosahovat v průměru minimálně 6,5 %. Mnozí ekonomové mají za to, že k tomu budou třeba další stimulační opatření, vedoucí k zadlužení.

Heike Anger

**Chaos für Kronzeugen : Europäischer Gerichtshof stärkt die nationalen Wettbewerbsbehörden**

**Chaos pro korunní svědky : Soudní dvůr Evropské unie posiluje národní úřady na ochranu hospodářské soutěže**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 17 (26.1.2016), S. 11

K rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve sporu spediční firmy DHL a italského antimonopolního úřadu (AGCM) z 20. ledna 2016 (Az. C-428/14). Podle něj nejsou unijní pravidla nakládání s korunními svědky (v rámci tzv. European Competition Network) pro národní regulátory zcela závazná. Aby tedy mohl být zproštěn postihu účastník porušení hospodářské soutěže, který tento přečin oznámí, musí nyní informovat jak Evropskou komisi, tak příslušný úřad daného členského státu.

Francis Fukuyama

**China exportiert sein Modell : Francis Fukuyama beschreibt Pekings Plan, über Infrastrukturprojekte Einfluss zu gewinnen**

**Čína exportuje svůj model : Francis Fukuyama popisuje plán Pekingů na získání vlivu pomocí infrastrukturních projektů**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 11 (18.1.2016), S. 48

Začátek roku 2016 je podle Francise Fukuyamy ve znamení stále patrnějšího ekonomického soupeření mezi Čínou a západními rozvinutými ekonomikami. Svědčí o tom spuštění Asijské infrastrukturní investiční banky (AIIB) s většinovým podílem čínského státu a pokračování příprav infrastrukturního projektu "One belt, one road", který má za cíl propojit soustavou železnic Čínu se střední Asií, Blízkým východem, jižní Asií a Evropou. Cílem této infrastrukturní investice má být přenesení čínského těžkého průmyslu do méně rozvinutých zemí a současně zvýšení světové poptávky po čínském zboží. Čína tak může u rozvíjejících se a rozvojových ekonomik získat komparativní výhodu, neboť aktivity USA a Evropy se v těchto zemích v posledních letech zaměřovaly spíše na podporu zdravotnictví, emancipace žen nebo rozvoj občanské společnosti. Pokud se čínské záměry zdaří a Západ nezmění své pojetí rozvojové pomoci, může to znamenat zvýšení atraktivity autoritářského způsobu řízení státu ve světě. -- Ke spuštění Asijské infrastrukturní investiční banky viz také článek na s. 31, o aktuálních ekonomických vyhlídkách Číny pojednávají také články a komentáře v Handelsblatt č. 13/2016 (20.1.2016), s. 10, 16 a 36.

Par Philippe d'Arvisenet

**Inégalité et croissance, les enseignements des débats récents**

**Nerovnosti a hospodářský růst, poučení z nedávných debat**

Conjoncture, No. 11 (2015), p. 3-22

Autor analyzuje vliv příjmových nerovností ve společnosti na poptávku a hospodářský růst. Ve většině zemí OECD jsou od 80. let nerovnosti ve společnosti na vzestupu, škodlivý účinek na hospodářský růst má však zejména tzv. zmenšování střední třídy. Koncentrace příjmů v rukou 1 % obyvatel však nepoškozuje hospodářský růst (zvyšování příjmů této skupiny obyvatel je částečně spojené s podporou inovací, které naopak hospodářský růst podporují). V případě, že je nárůst nerovností spojen s růstem zadlužení domácností, finanční situace domácností se zhoršuje. Pokud je navíc měnová politika akomodativní až příliš dlouho, nepříznivá finanční situace domácností může vést k vypuknutí krize s následným pomalým zotavováním. Situace je ilustrována na příkladu USA. V závěru jsou formulována možná řešení (do jaké míry a jak zasahovat proti nerovnostem ve společnosti). - Pozn. -- Článek dostupný také v anglické verzi na webu BNP Paribas.

**Irredeemable? : Brazil's crisis**

**Nenapravitelná? : brazilská krize**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8970, p. 13-15

Koncem roku 2016 může být brazilská ekonomika o 8 % menší, než v 1. čtvrtletí 2014, kdy naposledy vykázala růst. HDP na hlavu by mohl být o pětinu menší ve srovnání s nejlepší hodnotou dosaženou v roce 2010, což se velmi blíží situaci v Řecku. Dvě ratingové agentury zařadily brazilské dluhopisy mezi podřadné, ministr financí v prosinci rezignoval na svou funkci, inflace je dvouciferná a popularita prezidentky Dilma Rousseffové je na dvanácti procentech. Brazílie tak čelí další ztracené dekádě. -- Viz i článek na s. 7.

entretien de Philippe Plassart avec Jean-Joseph Boillot

**La tortue indienne pourrait rattraper le lievre chinois**

**Indická želva by mohla dohnat čínského zajíce**

Problemes économiques, No. 3125 (2016), p. 35-40

Hrubý domácí produkt Číny dosáhl v roce 2015 přibližně pětinasobku HDP Indie. V 80. letech byl však HDP obou zemí přibližně na stejné úrovni. Podle autora existují tři příčiny tohoto stavu - demografické (příchod silné generace na trh práce), politické (liberalizace ekonomiky) a hospodářské (tzv. "státní kapitalismus" v Číně vs "rodinný kapitalismus" v Indii). Čína se nicméně soustředí na rychlý růst v krátkodobém horizontu, model růstu Indie je ale zaměřený dlouhodoběji. V případě, že se hospodářský růst Indie ustálí na 6-7 % a hospodářský růst Číny klesne na 4-5 %, Indie se do roku 2050 významným způsobem přiblíží Číně. -- K tématu hospodářské situace a hospodářského vývoje v Indii také viz články na str. 5, 16, 23 a 30. Přehled dalších zdrojů k problematice viz str. 41.

Christine Riffart

**Les pays émergents dans la tourmente**

**Rozvojové země v chaosu**

Problemes économiques, Hors série No. 8 (2015), p. 18-24

Růst ekonomik rozvojových zemí se v roce 2014 zpomalil na 4,6 %, výhled na rok 2015 je ještě horší. Za situací stojí vnější zranitelnost ekonomik, především jejich citlivost na pohyb kapitálu. V článku je dále mj. rozebrána situace Brazílie, která se nyní nachází v recesi.

Ulf Sommer

**Mehr Geld für (fast) alle : die drastische Verbilligung des wichtigsten Rohstoffs wirkt wie ein riesiges Konjunkturprogramm**

**Více peněz pro (skoro) všechny : drastické zlevnění nejdůležitější suroviny působí jako masivní prorůstový program**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 8 (13.1.2016), S. 14-15

Světová cena ropy klesla na úroveň 30 dolarů za barel. Podle investiční banky Goldman Sachs se s každým poklesem ceny ropy o deset procent zvyšují zisky všech podniků o jedno procento, přičemž v lednu 2016 je ropa o 38 procent levnější než o 12 měsíců dříve. V Německu ze stávající situace profitují

nejvíce letečtí dopravci, výrobci automobilů, rejdařské společnosti a spediční firmy. -- K situaci v jednotlivých odvětvích podrobněji viz články na týchž stranách; k tématu klesající ceny ropy viz také komentář, článek a rozhovor v Handelsblatt, sv. 2016, č. 8 (14.1.2016), s. 26, 28-29.

Michal Lehuta

### **Napriek rýchlejšej Európe slovenská ekonomika spomalí**

Trend, Sv. 25, (2015) č. 50-51, s. 64-65

V roce 2016 slovenská ekonomika zpomalí a nový kabinet bude muset znovu vyrovnávat veřejné příjmy a výdaje. Makroekonomické zpomalení Slovenska očekává ministerstvo financí, Evropská komise i národní banka. Článek rozebírá nejbližší vývoj slovenského hospodářství.

Je. Gurvič, I. Beljakov, I. Prilepskij

### **Neftjanaj supercikl i bjudžetnaja politika**

#### **Ropný supercyklus a rozpočtová politika**

Voprosy ekonomiki, Sv. 2015, No. 9, s. 5-30

V příspěvku se rozebírá dlouhodobá dynamika cen ropy. Uvádí se, že jejich prognózy obvykle extrapolují do budoucnosti stávající úroveň cen a tendence změn cen. Současně z analýzy historických řad cen ropy a ekonomických mechanismů jejich utváření vyplývá existence supercyklů - výkyvů s velkou amplitudou a délkou, trvajících několik desítek let. Autoři posuzují principy, kterými by se měla řídit rozpočtová politika v podmínkách cyklické dynamiky cen ropy. Dokazují zejména, že při cenových výkyvech má ropný Rezervní fond zaručený příjem vyplývající z rozdílu mezi kurzem, ve kterém prostředky do fondu přicházejí, a kurzem, ve kterém jsou vynakládány. Tím se mechanismus Rezervního fondu stává pro stát daleko ziskovějším, než jiné investiční nástroje.

Malte Fischer ... [et al.]

### **Öl boom**

#### **Ropný boom**

WirtschaftsWoche, Jg. 2016, Nr. 5, S. 20-25

Pád cen ropy zneklidnil finanční trhy. Avšak obavy z recese jsou přehnané. Rizika jsou spíše politické než ekonomické povahy. Pokles cen ropy je výsledkem vysoké nabídky. Nejdůležitější hráči světového hospodářství z levnější ropy profitují. -- Další článek k tématu na str. 26-27.

Deutsche Bundesbank

### **Perspektiven der deutschen Wirtschaft - Gesamtwirtschaftliche Vorausschätzungen für die Jahre 2016 und 2017 = Outlook for the German economy - macroeconomic projections for 2016 and 2017**

#### **Perspektivy německé ekonomiky - makroekonomické prognózy pro roky 2016 a 2017**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 67, (2015) Nr. 12, S. 15-34

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 67, (2015) No. 12, p. 13-32

Německá spolková banka předpokládá pro roky 2016 a 2017 mírný růst hrubého domácího produktu ve výši 1,8, respektive 1,7 procenta. Klíčovým faktorem hospodářského růstu je silící domácí poptávka, která by měla přispět i k růstu indexu spotřebitelských cen až o 2 procenta v roce 2017. Navzdory zvýšené imigraci analytici německé centrální banky očekávají pokračování vyšší poptávky po nových pracovnících na trhu práce, což se promítne do ročního nárůstu hrubých mezd o 2,75 až 3 procenta. Také veřejné finance mohou počítat v následujících letech s mírným přebytkem, byť významnou intervenující proměnnou zde mohou představovat náklady spojené se sociálním zabezpečením a integrací migrantů. - Pozn.-- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu. -- Možným dopadům imigrace na pracovní trh a na příjmy a výdaje veřejných rozpočtů se podrobněji věnuje zvláštní část prognózy na s. 26-30.

### **Phase two : Russia's economy**

#### **Fáze dvě : ruské hospodářství**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8973, p. 62-63

Ruská ekonomika má za sebou špatný rok. Pád ceny ropy se projevil na vývozech i vládních příjmech. HDP se zmenšil téměř o 4 % a inflace se přiblížila 13 %. Od r. 2014 ztrácí rubl výrazně na hodnotě. V roce 2016 se nedá počítat s oživením, i když ruské podniky mají mnohem zdravější finance a

bankovní sektor je v lepším stavu. Reálné mzdy klesly v roce 2015 o 9 % a více než 2 miliony lidí se dostalo do chudoby.

### **The Italian job** **Italská záležitost**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8974, p. 64

Zkušenosti Itálie s eurozónou jsou mizerné. Celých pět let prožívala recesi, reálný HDP na hlavu je nižší než v roce 1999. Ekonomika země není konkurenceschopná, produktivita od r. 1998 trvale klesá, avšak mzdové náklady nikoliv. Od vstupu do měnové unie přestaly být vývozy motorem růstu. Premiér Renzi chce změnit italský trh práce podobným způsobem, jak se to povedlo Německu před deseti lety díky Hartzovým reformám. V článku se konstatuje, že oživení italského hospodářství si vyžádá oběti nejen od Italů, ale i ze strany eurozóny.

### **The oil conundrum : oil and the economy**

#### **Ropný hlavolam : ropa a ekonomika**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8973, p. 15-17

Z analýzy významných světových trhů v článku vyplývá, že stávající prudký pokles cen ropy nevede ani k zastavení produkce ropy, ani ke stimulaci globálního růstu. Zatímco ještě nedávno se svět obával nedostatku ropy, dnes producenty znepokojuje její nadbytek. Růst cen se očekává až v roce 2017. -- K problematice viz i článek na s. 7.

Ian Bremmer

**Überschätzte Krisen : Ian Bremmer sieht Brasilien und die Türkei vor Problemen - die aber gut lösbar sind**

#### **Přeceněné krize : podle Iana Bremmera stojí Brazílie a Turecko před problémy, které jsou ale dobře řešitelné**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 2 (5.1.2016), S. 48

Komentář prezidenta konzultační společnosti Eurasia Group k ekonomickému oslabení Brazílie a Turecka. Současné potíže jsou sice vážné, jestliže Turecko ztrácí důvěryhodnost na trzích zejména díky vnitropolitickému napětí a Brazílii trápí nízká cena ropy, nefunkční státní správa a podinvestovaná infrastruktura země. Nicméně ekonomický vzestup valné části populace obou států v uplynulých letech již nelze zvrátit a tito občané budou představovat významný sociální kapitál s vyššími nároky na svou politickou reprezentaci.

V. Popov

**V poiskach novych istočnikov rosta. Dogonjajut li razvivajuščijesja strany razvityje?**

#### **Hledání nových zdrojů růstu. Dohánějí rozvíjející se ekonomiky ty vyspělé?**

Voprosy ekonomiki, Sv. 2015, No. 10, s. 30-53

V příspěvku je zkoumána dlouhodobá trajektorie růstu rozvojových zemí. Do 16. století byly přibližně všechny země na stejné úrovni ekonomického rozvoje, ale pak země, které dnes nazýváme západními, začaly růst rychleji než ostatní. Do roku 1950 byl v USA ukazatel HDP na hlavu obyvatelstva podle parity kupní síly téměř pětkrát vyšší než světový průměr. Od r. 1950 se však tento poměr stabilizoval: v poválečném období se úroveň USA v příjmu na hlavu začala přibližovat západní Evropa a Japonsko a poté i východní a jižní Asie a další regiony. Zdá se, že po téměř 500 letech svět vstoupil do fáze vyrovnávání úrovně rozvoje. V článku jsou analyzovány faktory v pozadí těchto trendů, důsledky pro budoucnost a možné scénáře vývoje. - Pozn.

### **Zkrácené obsahy časopisů**

*Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny*

#### **Veřejná správa**

**Sv. 27, (2016) č. 2**

Markéta Šichtařová: Kvóty poškozují ekonomiku (s. 3-5); 10 nejdůležitějších změn pro zadavatele : nový zákon o zadávání veřejných zakázek (s. 12-14); Společnost investovala málo energie do duchovní transformace - závěry kulatého stolu ke stavu kultury (s. 26-27).

## Informatika. Počítače

Julia Charrié et Lionel Janin

**Comment réguler l'économie numérique?**

**Jak regulovat digitální ekonomiku?**

Problemes économiques, No. 3124 (2016), p. 41-47

V červnu 2015 představila Evropská komise Strategii jednotného digitálního trhu. V souvislosti s tím jsou v článku představeny čtyři priority podle Německa a Francie v této oblasti: regulace internetových platforem, jejich zdanění, nakládání s osobními údaji a internet věcí. Důvodem, proč se zabývat zdaněním internetových platforem, jsou principy jejich fungování, které jsou odlišné od principů fungování běžných podniků (nemožnost určení místa, kde aktivity probíhají; dominantní role platforem; existence tzv. síťového efektu a nakládání s osobními údaji). Jednou z možností je společné zdanění těchto podniků na evropské úrovni. - Pozn.

Helmut Steuer

**High Tech und Mittelalter : Estland ist Europas Pionier bei der Digitalisierung - die analoge Welt ist in dem baltischen Land bereits passé**

**Špičkové technologie a středověk : Estonsko je evropský pionýr v digitalizaci - analogový svět je v baltské zemi již passé**

Handelsblatt, Jg. 2015, Nr. 251 (30.12.2015), S. 12

Chod estonského státu probíhá téměř výlučně na digitální bázi. Mimo elektronického hlasování ve všech druhích voleb patří k důležitým opatřením zavedení elektronického průkazu pro každého občana země a sjednocení všech soukromých a veřejných databank do jednotné databáze X-Roads. Nejnověji také estonská vláda nabízí občanům jiných států za poplatek 50 eur tzv. virtuální občanství, které jim umožní snadné zřízení bankovního konta nebo registraci firmy. -- K tématu rozhovor s estonským předsedou vlády Taavim Roivasem na téže straně.

By James Crabtree

**Laying the foundations**

**Jak položit základy**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39061 (15.1.2016), p. 7

Indie je velmi atraktivním trhem pro firmy, usilující o získání další generace uživatelů internetu. Silně v ní investují technologické společnosti označované Fangs - Facebook, Amazon, Netflix a Google. Digitalizaci země podporuje i vláda premiéra Modiho, pro kterého nové technologie představují cestu, jak vyvést zemi z chudoby.

## Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Yves-Emmanuel Bara ... [et al.]

**Deepening the European internal market today : how and why [elektronický zdroj]**

**Prohlubování evropského vnitřního trhu v současnosti : jak a proč**

Trésor-economics, No. 156 (2015), p. 1-11

Příspěvek se zabývá současným stavem prohlubování evropského vnitřního trhu. Prohlubování vnitřního evropského trhu je nezbytnou podmínkou hospodářského růstu a schopnosti konkurovat dalším silným trhům, jako je např. trh USA nebo Číny. Integrace trhu zboží pokročila, u trhu služeb je ale stále nedostatečná, zejména v oblasti dopravy, telekomunikací a energetiky. Prohlubování vnitřního trhu dále závisí na další integraci v oblasti kapitálových trhů a mobility osob. V případě, že dojde k dalšímu prohlubování vnitřního trhu, měla by být také posílena regulační opatření (prevence daňové konkurence, harmonizace v daňové oblasti, harmonizace zaměstnávání). Prohlubování vnitřního trhu by také mělo být součástí širšího programu s cílem zajistit konvergenci ekonomik EU. - Pozn.

Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/417933>

Ashoka Mody

**Nach der Hybris die Fehler : Ashoka Mody beklagt Hinhaltetaktik und halbherzige Maßnahmen in der Euro-Zone**

**Po hybridu chyby : Ashoka Mody kritizuje zdržovací taktiku a polovičatá opatření v eurozóně**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 3 (6.1.2016), S. 48

Profesor ekonomie na Princetonské univerzitě Ashoka Mody se domnívá, že ani Evropská centrální banka (ECB), ani vlády států eurozóny nemají jasný cíl, kam má měnová unie směřovat. ECB si také s výjimkou oznámení existence programu OMT (outright monetary transactions) na záchranu zemí v rozpočtových potížích nedokázala vybudovat dostatečnou důvěru na kapitálových trzích, o čemž svědčí dlouhodobě nízká míra inflace. Vlády členských států eurozóny se zase příliš soustředily na úsporná opatření, což má za následek nejen snížení hospodářského výkonu zemí jižního křídla, ale také zhoršení kondice tamních bank. Tato politika úspor se mohla prosadit díky hybridní konstrukci eurozóny, která je sice měnovou unií, odmítá ale zároveň podstoupit riziko finančních transferů mezi jednotlivými státy. Současné tendence ve Francii, Španělsku a Itálii povzbudit domácí poptávku by však podle Modyho mohly zvrátit dosavadní důraz na přísnou fiskální politiku a dát i euru jako měně naději na přežití.

## **Obchod. Cla. Mezinárodní finance**

Karel Lukeš

**Bruselský rok**

Clo-douane, Sv. 50 (2016), č. 1, s. 12-13

Zhodnocení dění v celní oblasti na úrovni EU za rok 2015. Vznik prováděcích předpisů k celnímu kodexu EU a související problémy. Návrh směrnice upravující správní trestání a řízení v rámci celní unie. Vznik tzv. Rámcové skupiny pro celní strategii a politiku. Aktuálně řešené agendy (boj proti ilegálním tabákovým výrobkům, konfliktní minerály, kontrola střelných zbraní).

Libor Rychlý

**Časové zpoplatnění v roce 2015 a letos**

Clo-douane, Sv. 50 (2016), č. 1, s. 10-11

K činnosti celní správy v oblasti kontroly časových zpoplatnění. Padělání dálničních známek, nové ochranné prvky. Statistiky porušení předpisů a výše uložených pokut. Novela zákona o pozemních komunikacích a možné změny v modelu zpoplatnění dálnic v budoucnu.

Drahomíra Dubská

**Dvě desetiletí přímých investorů v Česku**

Statistika & my, Sv. 5, (2015) č. 11-12, s. 22-23

V příspěvku je analyzován současný stav a dynamika přímých zahraničních investic v ČR. Autorka charakterizuje situaci podniků pod zahraniční kontrolou v r. 2013, jejich produkci a váhu v české ekonomice a její vývoj v čase. Upozorňuje na disproporce mezi podíly na produkci a na hrubé přidané hodnotě u podniků se zahraniční kontrolou a hledá jejich zdůvodnění. Zdůrazňuje, že i přes silný podíl zahraničních investic ve finančních institucích ČR je váha firem pod zahraniční kontrolou významná i v nefinančních podnicích. Nicméně ČR se nachází ve třetí fázi PZI, kdy odliv výnosů převyšuje zisky určené k reinvesticím v tuzemsku. Tato fáze tak podstatně redukuje růstový potenciál, který přinesly zahraniční investice zejména v období 1995-2003. Grafy ukazují váhu ovládaných firem na hrubé přidané hodnotě ekonomiky ČR v letech 1993 a 2013, vývoj vybraných charakteristik firem pod zahraniční kontrolou a produkce v ČR v období 1993-2013. -- K tématu investiční aktivity viz také příspěvek na s. 20-21.

Christian Gianella ... [et al].

**Economic sanctions : what have we learned from the recent and not so recent past?**  
**[elektronický zdroj]**

**Ekonomické sankce : co nás naučila nedávná a méně nedávná minulost?**

Trésor-economics, No. 150 (2015), p. 1-8

Analýza hospodářských sankcí z makroekonomického i mikroekonomického hlediska, návrh opatření na zvýšení úspěšnosti hospodářských sankcí a snížení jejich nákladů u zemí, jež je uvalují. Ekonomické sankce mohou nabývat různých forem. Objevují se tři hlavní kategorie sankcí - individuální opatření, obchodní embargo a finanční embargo. Finanční embargo lze rozdělit do čtyř dalších skupin - omezení financování cílové země, omezení přímých zahraničních investic, omezení u bankovních transakcí nebo zmrazení bank. Z 204 zkoumaných případů sankcí byla většina z nich uvalena jednostranně, případů, kdy se zapojila OSN, bylo pouze 27. Autoři dále vysvětlují mechanismus, jakým hospodářské sankce ovlivňují ekonomiky cílových zemí a navrhují, jak zlepšit účinnost sankcí.

Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/416566>

Martin Grančay .. [et al.]

**Gravitační model zahraničního obchodu České a Slovenské republiky 1995-2012 : ako sa zmenili determinanty obchodu**

Politická ekonomie, Sv. 63, (2015) č. 6, s. 759-777

Autoři představují gravitační modely mezinárodního obchodu SR a ČR za období 1995-2012, které poskytují odpovědi na otázky o determinantech zahraničního obchodu těchto zemí v daném období. Nejprve přináší stručný přehled literatury zaměřené na gravitační modelování obchodu se zaměřením na podmínky ČR a SR, v další části seznamují se zdroji dat a použitou metodologií. Dále se věnují samotnému gravitačnímu modelu, jeho ekonomické interpretaci a sledují vývoj důležitosti některých určujících faktorů obchodu v čase prostřednictvím aplikování na jednotlivé roky zvoleného období. Poukazují také na rozdíly v určujících faktorech vzájemného obchodu ČR a SR. - Pozn.

Jeremy Garlick

**China's trade with Central and Eastern European EU members : an analysis of Eurostat data, 2004-2014**

**Čínský mezinárodní obchod s členskými státy EU ze střední a východní Evropy : analýza dat z Eurostatu za období 2004-2014**

Acta Oeconomica Pragensia, Vol. 23, (2015) No. 4, p. 3-22

Význam Číny jako významného obchodního partnera zemí Evropské unie stále narůstá. Příspěvek zkoumá data získaná z databází Eurostatu, týkající se mezinárodního obchodu mezi Čínou a jedenácti státy střední a východní Evropy, které jsou členskými zeměmi Evropské unie, mezi lety 2004-2014. Autor nejprve krátce charakterizuje vývoj zahraničního obchodu s Čínou před vstupem zemí do EU a dále se zaměřuje zejména na potenciální odlišnosti mezi obchodem jednotlivých členských států s Čínou a na to, jak si v porovnání se zbylými státy vedou země V4 (Polsko, ČR, Maďarsko a SR). Zjištění mimo jiné ukazují, že všech jedenáct zkoumaných zemí vykazuje dlouhodobý schodek obchodní bilance s Čínou. - Pozn.

Lionel Barber ... [et al.]

**Japan and the world**

**Japonsko a svět**

Financial Times, Vol. 2016, No. 39058 (12.1.2016), sep. sect. (7 p.)

Přehled zabývající se postavením Japonska v globalizovaném světě se zaměřuje na hospodářskou situaci a politiku země, slabou domácí poptávku, fúze a akvizice, zahraniční investice, první velký pokus vyvážit zbraně, investice do infrastruktury, rozvoj strojírenství, turistiku aj.

Hélène Drouot

**Ralentissement des exportations d'Asie émergente : au-dela du cycle**

**Zpomalení vývozu rozvojových zemí Asie : nad rámec hospodářského cyklu**

Conjoncture, No. 12 (2015), p. 15-26

Vývoz rozvojových zemí Asie se již od roku 2011 zpomaluje. Příčinou je zpomalení světového obchodu, závislost asijských zemí na poptávce ze strany Číny a klesající význam globálních hodnotových řetězců. Zpomalením pravděpodobně budou v kratším časovém horizontu postiženy nejvíce země vyvážející komodity (Mongolsko, Indonésie, Malajsie). V budoucnu pak zpomalení zasáhne země, které jsou nejvíce vystaveny změně růstového modelu Číny (Jižní Korea, Hongkong, Tchaj-wan, země ASEAN). - Pozn. -- Anglická verze článku dostupná na webu BNP Paribas.

CNUCED

**Recul des IDE dans le monde**

**Pokles přímých zahraničních investic ve světě**

Problemes économiques, No. 3122 (2015), p. 39-45

Hodnocení přímých zahraničních investic ve světě za rok 2014 a očekávaný vývoj v roce 2015 podle Konference OSN o obchodu a rozvoji (CNUCED). V roce 2014 došlo k poklesu přímých zahraničních investic o 16 %, přičemž investice do rozvinutých zemí poklesly o 28 %, investice do Afriky stagnovaly a příliv kapitálu do Asie naopak vzrostl (o 9 %). Za poklesem investic v roce 2014 stojí mírný hospodářský růst, politická nestabilita i zvýšená geopolitická rizika, CNUCED však očekává, že se v roce 2015 přímé zahraniční investice opět zvýší. -- Článek je součástí čísla tematicky zaměřeného na zhodnocení stavu světové ekonomiky. Další články k tomuto tématu viz str. 5, 11, 19, 26 a 32 (hospodářský růst, nezaměstnanost, inflace, aj.).

Par Catherine Stephan

**Traité transatlantique : beaucoup d'ambition, peu de concrétisation...**

**Transatlantická smlouva : mnoho ambicí, málo výsledků...**

Conjoncture, No. 12 (2015), p. 3-13

K aktuálnímu stavu vyjednávání Transatlantického obchodního a investičního partnerství (TTIP), dohody o usnadnění obchodu mezi EU a USA. Autorka nejprve popisuje historii odstraňování obchodních bariér (principy volného obchodu, GATT, WTO a přechod k regionálním smlouvám a specifika těchto smluv) a dále se zabývá již TTIP - obsahem smlouvy, procesem vyjednávání a obavami, které dohoda vzbuzuje. TTIP zahrnuje tři části - první se týká vstupu podniků na trh, druhá spolupráce v oblasti regulace a třetí pravidel na podporu obchodu a investic. Dohoda by měla odstranit celní i necelní překážky obchodu mezi Evropskou unií a USA. Vyjednávání, které probíhá od roku 2013, mělo být původně uzavřeno na konci roku 2015, došlo ale ke zpoždění. Posuny ve vyjednávání ovlivňuje více faktorů - opozice, která se obává negativních dopadů dohody na životní prostředí a trh práce, a širší vyjednávaných témat. - Pozn. -- Článek dostupný také v angličtině na webu BNP Paribas.

## **Podnik a podnikání**

Daniel Beneš ; [rozhovor vedli] Hans-Peter Siebenhaar, Klaus Stratmann

**"Die Preise sind im freien Fall" : der Chef des tschechischen Stromversorgers CEZ über die deutsche Politik, erneuerbare Energien und seine Pläne, das Braunkohle-Geschäft von Vattenfall zu kaufen**

**"Ceny zažívají volný pád" : šéf českého energetického závodu ČEZ o německé politice, obnovitelných zdrojích energie a plánech koupit od Vattenfallu jeho hnědouhelný byznys**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 22 (2.2.2016), S. 16-17

Předseda představenstva společnosti ČEZ Daniel Beneš deklaruje zájem ČEZu o lužický hnědouhelný revír, který spolu s uhelnými a vodními elektrárnami ve východním Německu prodává švédský koncern Vattenfall. Od německé spolkové vlády ale očekává stanovení perspektivy provozu uhelných elektráren alespoň do roku 2035, případně zavedení prémie za udržování těchto elektráren jako rezervy při výpadech přísunu energie z obnovitelných zdrojů. ČEZ samotný ale i vzhledem ke klesajícím cenám energie z uhelných elektráren hodlá redukovat podíl uhlí na své celkové produkci

elektrického proudu. Na svém trhu v České republice jej plánuje do roku 2040 snížit ze současných 50 na 25 procent ve prospěch obnovitelných zdrojů energie. -- K prodeji německých hnědouhelných dolů a elektráren společností Vattenfall viz také článek v čísle na s. 17, k vývoji kurzu akcií a hospodaření společnosti ČEZ viz Handelsblatt sv. 2016, č. 27 (9.2.2016), s. 38-39.

Peter Köhler... [et al.]

**Das große Horten : die Kredit-Aversion**

**Velké hromadění : úvěrová averze**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 6 (11.1.2016), S. 1,4

Poptávka po úvěrech ze strany německých podniků navzdory nízkým úrokům klesla ve 3. čtvrtletí roku 2015 o téměř 3 procenta. Současně se podle statistik rozvojové banky KfW k září 2015 meziročně zvýšil finanční majetek nebankovních kapitálových společností o 90 miliard eur. Také celková výše bankovních vkladů 30 největších koncernů kótovaných na burze dosáhla 207 miliard eur. Ekonomové toto chování vysvětlují dozvuky krize z roku 2008, kdy mnoho podniků ztratilo vyhlídky na získání bankovních úvěrů a nyní více spoléhají na vlastní kapitál. Pokud se ale nezvýší jejich investice, může se tato strategie negativně projevit na výkonu německé ekonomiky. -- K tématu viz také články v čísle na s. 5.

Lenka Strýčková

**Factors determining the corporate capital structure in the Czech Republic from the perspective of business entities**

**Faktory ovlivňující kapitálovou strukturu podniků v ČR z pohledu firem**

E+M *Ökonomie und Management* = Economics and Management, Vol. 18, (2015) No. 2, p. 40-55

Příspěvek zachycuje proces výběru konkrétních zdrojů financování podniku a identifikuje nejdůležitější určující faktory, které rozhodují o jejich kapitálové struktuře v ČR. Autorka nejprve přináší teoretický pohled na problematiku a prostřednictvím analýzy odborné literatury zjišťuje hlavní determinanty kapitálové struktury podnikových financí, mezi něž patří vliv průmyslového odvětví, daňový faktor, velikost podniku, ziskovost, příležitosti k růstu a podmínky na kapitálových a finančních trzích. Poté seznamuje s výsledky svých empirických zjišťování zaměřených na vnitřní a vnější určující faktory kapitálové struktury podniku a komentuje a hodnotí jejich důležitost.

Ralf P. Thomas

**Geburtstag eines Prinzips : Ralf P. Thomas philosophiert über die Shareholder-Value-Idee, die nun 30 Jahre alt wird**

**Narozeniny jednoho principu : Ralf P. Thomas filozofuje o konceptu maximalizace zisků akcionářů (shareholder value), kterému je letos 30 let**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 20 (29.1.2016), S. 80

Koncept shareholder value z roku 1986 od ekonoma Alfreda Rappaporta popisuje takovou podnikatelskou strategii, při níž vedení akciové společnosti usiluje primárně o zvýšení objemu vlastního kapitálu a tím i majetku svých akcionářů. Podle jeho kritiků měl však podněcovat manažery podniků k vysoce spekulativním operacím s často fatálními následky jak pro burzovní hodnotu spravovaných podniků, tak pro samotný finanční trh. Autor článku považuje tuto kritiku za nespravedlivou, neboť Rappaportovým cílem bylo dosahování dlouhodobých a udržitelných zisků. Nárůst rizikových spekulací v posledních letech spíše než shareholder value vysvětluje teorie principal-agent, jež přímo postulují rozdílné zájmy manažerů a vlastníků. Ty byly navíc zesíleny odměňováním za dosažení pouze dílčích cílů. Na tyto tendence ostatně už od devadesátých let reagovali podnikoví konzultanti návrhy různých přístupů, jak podpořit orientaci zaměstnanců na dlouhodobou prosperitu firmy. V současnosti by měli být v tomto směru pod tlakem zejména vedoucí manažeri podniků, kteří mohou být podle autora úspěšní jen tehdy, přizpůsobí-li svůj styl řízení stoupající míře všeobecné vzájemné komunikace a networkingu.

Thomas Jahn ... [et al.]

**Im Sog des Öls : das Ölpreis-Tief**

**V ropném víru : krize ceny ropy**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 14 (21.1.2016), S. 1, 4-5

Propad cen ropy se stává čím dál větším problémem pro těžařské společnosti a negativně se projevuje na indexech burz nejen v USA, ale i v Německu. Zejména americkým energetickým korporacím hrozí výrazný pokles zisků, a proto plánují na rok 2016 snížit investice o více než polovinu. Tento vývoj postihuje už nyní zaměstnanost v energetickém sektoru. Jen v americkém státě Texas propustily těžařské podniky a jejich dodavatelé na 60 tisíc pracovníků. Investoři také žádají za cenné papíry energetických korporací o 18,4 procent vyšší výnosnost, což je o 16,8 procentních bodů více než u státních dluhopisů USA. -- K tématu viz také články v čísle na s. 4-5 a komentář na s. 26, o rizicích nízké ceny ropy na poptávku po německém exportu viz také článek na s. 6.

Michal Vítek

**Insolvenční řízení s přeshraničním prvkem**

Právní rádce, Sv. 24, (2016) č. 1, s. 28-29

Článek shrnuje základní změny unijního insolvenčního řádu, které vyplývají z nařízení Evropské komise č. 2015/848 o přeshraničním insolvenčním řízení s účinností od 26.6.2017. K výkladu problematických ustanovení podle autora významně přispěla judikatura Soudního dvora EU z posledních měsíců (rozsudek v kauze Burgo Group vs. Illochroma SA ze září 2015) i uplynulých let (Interedil Srl vs. Fallimento Interedil a Intesa Gestione Crediti Spa z října 2011). Na základě těchto judikátů je možné lépe vyložit otázku subsidiárního užití národního práva v přeshraničních insolvencích a definovat kritérium střediska hlavního zájmu úpadce (tzv. COMI), které je určující při stanovení rozhodného práva pro konání insolvenčního řízení.

Seppo Kari and Jussi Laitila

**Nonlinear dividend tax and the dynamics of the firm**

**Nelineární daň z dividend a dynamika firem**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 2, p. 153-177

Autoři zkoumají, jak progresivní zdanění dividend ovlivní investiční rozhodování a financování firmy. K analýze je použit model životního cyklu firmy. V případě nelineárního zdanění vlastníci preferují plynulý tok dividend, tj. vyplácení dividend hned od počátku existence firmy, což ale zpomaluje investice a zpožďuje růst. Progresivní zdanění tedy negativně ovlivňuje načasování vyplácení dividend. Jevu se dá však vyhnout v případě, že mají firmy možnost si přenášet nevyužitá daňová zvýhodnění do dalších let (tzv. carry-forward element). - Pozn.

Ruslan Aliyev, Dana Hájková, Ivana Kubicová

**The impact of monetary policy on financing of Czech firms**

**Působení měnové politiky na financování českých podniků**

Finance a úvěr, Vol. 65, (2015) No. 6, p. 455-476

Empirické zkoumání modelů financování podniků v ČR a jeho důsledků pro transmissi měnové politiky. Autoři se zaměřují na reakci vnějších finančních ukazatelů podniků na změnu úrokové míry měnové politiky. Pro analýzu, jak firmy využívají vnější financování, jsou použita data z databáze Amadeus pokrývající finanční a další údaje o 57 000 českých firmách za období 2003-2011. Různorodost jednotlivých reakcí závislých na velikosti, stáří, ziskovosti a poměru hmotných fixních aktiv k celkovým aktivům (collateral) podniků naznačuje význam úvěrového transmisního mechanismu v široké podobě pro českou monetární politiku. - Pozn.

Iva Gavrilová

**Transakce se spřízněnými osobami v zákoně o obchodních korporacích**

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 7, (2015) č. 11-12, s. 308-313

Tématem článku je ochrana práv společníků a akcionářů v případě uzavírání smluv uvnitř obchodní korporace. Autorka se soustřeďuje na právní úpravu řešící konflikt zájmů v rámci takových kontraktů v novém hávu českého zákona o obchodních korporacích. - Pozn.

## Pojišťovnictví. Sociální péče

### **A tangled web : pension policy**

#### **Zamotaná síť : důchodová politika**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8973, p. 24

Politici rádi slibují, že něco zjednoduší, ale výsledek bývá často složitější než předchozí stav. Platí to i pro nový britský penzijní systém, který začíná platit v dubnu. Vlajkovou lodí návrhu je "jednotná sazba" důchodu, stanovená na 155,65 GBP týdně, ale o jednotné sazbě nelze mluvit, protože někteří lidé dostanou více a někteří méně. Jak se v článku na příkladech dokazuje, nový "jednoduchý" systém je stejně matoucí jako dřívější.

Jana Herbočzková

#### **Aktuální vývoj regulace pojišťovnictví v EU**

Pojistné rozpravy, Sv. 2015, č. 33, s. 6-25

Příspěvek shrnuje a komentuje vývoj v oblasti regulace pojišťovnictví na úrovni EU za poslední měsíce. Nejprve se krátce věnuje nepřijetí novely zákona o pojišťovnictví v listopadu 2015 (ta měla transponovat evropské směrnice Solventnost II, Omnibus II a FICOD do českého práva) a důsledkům z toho plynoucím. Dále rozebírá dle jednotlivých kapitol balíček aktů v přenesené pravomoci ve formě nařízení Komise 2015/35/EU, kterým se doplňuje Solventnost II. Zaměřuje se také na posuzování rovnocennosti třetích zemí dle této směrnice a na technické normy, které zpracovává EIOPA. Následně uvažuje nad budoucím vývojem problematiky regulace dle Solvency II. Na závěr je uveden přehled pravidel EU k Solventnosti II dle stavu k 24.11.2015 na třech úrovních. - Pozn.

Andreás Simonovits

### **Benefit-retirement age schedules and redistribution in public pension systems**

#### **Plánovaný věk odchodu do důchodu a přerozdělení v systémech veřejného penzijního pojištění**

Finance a úvěr, Vol. 65, (2015) No. 5, p. 362-376

Závislost dávky na (plánovaném) věku odchodu do důchodu představuje důležitý znak každého systému veřejného penzijního pojištění. Autor se zaměřuje na průběžný příspěvkový důchodový systém NDC (systém "fiktivních" účtů), který váže důchody na celoživotní příjmy a na průměrnou délku života vztáženou ke věku odchodu do penze. Je vyzdvihován pro svoji údajnou pojistně-matematickou spravedlnost. Prostřednictvím souboru dat z Maďarska, která odhalují silnou adverzní selekci, rozebírá klady a zápory systému NDC v teoretickém modelu. Ukazuje se, že tento penzijní systém opomíjí vliv průměrné délky života na rozhodnutí o odchodu do důchodu a zároveň potvrzuje pozitivní korelaci mezi průměrnou délkou života a průměrnou celoživotní mzdou. V té souvislosti systém dosahuje nepřiměřeně silného zpětného přerozdělení. - Pozn.

Sylvie Koutná

#### **Důchodové nároky podle bilaterálních smluv**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 10, s. 9-13

Autorka seznamuje s dvostrannými smlouvami o sociálním zabezpečení, které mj. stanovují pravidla pro hodnocení dob pojištění pro budoucí nárok na důchod a koordinují odlišné sociální systémy tak, aby v důsledku migrace mezi státy nedocházelo ke zkrácení nebo ztrátě práv migrujících osob. Nejprve přináší teoretický pohled na smlouvy, charakterizuje tři typy bilaterálních smluv (proporcionální, teritoriální a kombinované) a smluvní principy i osobní a věcný rozsah mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení. Následně pak informuje o sedmnácti bilaterálních smlouvách, které má v současnosti ČR uzavřeny se třetími státy (tj. státy mimo EU), i o probíhajících jednáních o nových smlouvách. Zaměřuje se také na způsob výpočtu důchodu a jeho výplatu dle bilaterální smlouvy. -- Druhý díl cyklu článků věnovaných tematice důchodů s mezinárodním prvkem. Viz také příspěvek v čas. Národní pojištění č. 11/2015, s. 10-14.

Radka Tesolinová

**Důchodové nároky podle koordinačních nařízení EU**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 8-9, s. 23-30

Za účelem optimální provázanosti jednotlivých systémů sociálního zabezpečení umožňující ochranu práv osob migrujících za prací v rámci členských států EU jsou vydána nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 a jeho prováděcí nařízení č. 987/2009 (koordinační nařízení). Autorka podrobněji rozebírá osobní a věcný rozsah koordinace a jednotlivé principy koordinace (rovnost nakládání, aplikace právního řádu pouze jediného státu, sčítání dob pojištění, zachování nabytých práv). Informuje také o vztahu koordinačních nařízení a bilaterálních smluv a o výjimce z působnosti koordinačních nařízení na území EU pro osoby pracující jako úředníci nebo ostatní zaměstnanci v institucích EU. Následně se věnuje nároku na důchod a jeho výši, postupu výpočtu důchodu podle koordinačních nařízení a toto ilustruje praktickým příkladem. - Pozn. -- První díl cyklu článků věnovaných tematice důchodů s mezinárodním prvkem.

Julia Cuvilliez ... [et al].

**French retirement benefit expenditure set to shrink substantially as a share of GDP by 2060, according to European projections [elektronický zdroj]**

**Výdaje na důchody se ve Francii podle evropských prognóz do roku 2060 vzhledem k HDP podstatně sníží**

Trésor-economics, No. 152 (2015), p. 1-8

Autoři analyzují, jak se budou ve Francii v budoucnu pravděpodobně vyvíjet výdaje na důchody. Podle Eurostatu bude Francie v roce 2060 státem s největším počtem obyvatel v eurozóně. V období 2013-2060 budou výdaje na důchody podle prognóz klesat až na úroveň 12,1 % HDP. Vliv stárnoucí populace bude vyvážen vyšším věkem odchodem do důchodu i snížením důchodů. Penzijní výdaje (tj. výdaje na důchody a dávky pro případ pracovní neschopnosti) by měly klesat ve Francii více než v jiných evropských zemích. Součástí článku je také porovnání prognózy AWG (Ageing Working Group) a COR (Pensions Advisory Council). - Pozn.

Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/416330>

Tomáš Fiala, Jitka Langhamrová

**Hranice důchodového věku zajišťující průměrnou dobu pobírání důchodu po dobu čtvrtiny života a modelové výpočty jeho hodnot**

Fórum sociální politiky, Sv. 9, (2015) č. 5, s. 2-8

Problematika finanční udržitelnosti důchodového systému s ohledem na stárnutí populace a zvyšování důchodového věku. Autoři se věnují návrhu Odborné komise pro důchodovou reformu, který vychází z myšlenky zvolit takovou hranici důchodového věku, aby průměrná doba pobírání důchodu činila čtvrtinu života. Nejprve seznamují se současnou právní úpravou hranice důchodového věku a návrhy na její změnu, dále předkládají navrhovaný výpočet modelových hodnot důchodového věku podle dat ČSÚ a Eurostatu. Ukazují, jak by se za takového předpokladu podle aktuálních prognóz budoucího vývoje úmrtnosti měl měnit věk odchodu do důchodu v ČR. Rozebírají také otázky pobírání důchodu mužů a žen při jednotlivých variantách hodnot důchodového věku a praktické aspekty stanovení důchodového věku podle daného návrhu.

Denis Boisnault, Anne Fichen

**Children, family policy and taxation : transfers from the welfare and tax redistribution system to families in 2014 [elektronický zdroj]**

**Děti, rodinná politika a zdanění : transfery rodinám ze systému sociální a daňové redistribuce v roce 2014**

Trésor-economics, No. 142 (2015), p. 1-8

Analýza rodinné politiky ve Francii - její tři hlavní cíle (pomoc finančně závislým členům rodin, pomoc znevýhodněným rodinám, podpora vyváženosti pracovního a osobního života např. poskytováním zařízení péče o děti); systém sociální a daňové redistribuce a přerozdělování peněz od bezdětných domácností rodinám; peněžní benefity vázané na děti a související otázky (vyšší zvýhodnění rodin s nejnižšími příjmy, podpora rodin s nejméně třemi dětmi a s nejmenšími dětmi). - Pozn.

Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/411672>

Clémence Ledoux

**L'assurance dépendance allemande**

**Pojištění pro případ dlouhodobé péče v Německu**

Problemes économiques, No. 3126 (2016), p. 54-63

Vznik pojištění pro případ dlouhodobé péče v Německu, srovnání se systémem nemocenského pojištění a reformy provedené od jeho počátku v roce 1994 do současnosti. - Pozn.

Dominique Argoud

**La protection sociale en contexte de crise**

**Sociální zabezpečení v kontextu krize**

Problemes économiques, Hors série No. 8 (2015), p. 58-63

Situace systému sociálního zabezpečení ve Francii od hospodářské krize v 70. letech, jeho financování a pokusy o reformy. - Pozn.

**One rule to bind them all : European insurance firms**

**Jedno pravidlo, které je všechny spoutá : evropské pojišťovny**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8970, p. 52-53

Od 1. ledna 2016 vstupuje v platnost nový soubor pravidel, známý jako Solvency 2. Po více než deseti letech jednání budou všechny evropské pojišťovny muset dodržovat jednotná pravidla ohledně kapitálu, díky kterým budou silnější a investoři a spotřebitelé dokážou snadněji vyhodnotit jejich situaci. Ne každý je těmito vyhlídkami nadšen: v článku se rozebírá, co všechno pojišťovny novým pravidlům vytýkají.

Zbyněk Marjanko

**Pojistné (aleatorní) smlouvy v islámském právním prostředí**

Profi poradenství & finance, Sv. 3, (2015) č. 8, s. 55-56

Autor se věnuje problematice aleatorních pojistných smluv v současném islámském prostředí, kde je pojišťovací činnost (v západním slova smyslu) označována pojmem takáful a brání se označení jako pojišťovací služby. Zdůrazňuje historické kořeny tohoto pojetí (zákaz hazardní hry majisir) a seznamuje s pojišťovacím konceptem takáful a jeho uplatněním v praxi.

Ken Tabata

**Population aging and growth : the effect of pay-as-you-go pension reform**

**Stárnutí populace a hospodářský růst : účinky reformy průběžně financovaného systému důchodového pojištění**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 3, p. 385-406

Autor se zabývá reformou průběžně financovaného systému důchodového pojištění v modelu s překrývajícími se generacemi (overlapping generations model, OLG) za předpokladu endogenního růstu. Konkrétně jde o přechod ze systému, kde je zaručen poměr zvyšování penzí vzhledem k platům pracujících generace (defined-benefit scheme), na systém, ve kterém jsou zakomponované také demografické změny (defined-contribution scheme). Autor zjišťuje účinky této reformy na hospodářský růst a dochází k závěru, že v ekonomikách s vysokým indexem závislosti a vysokými důchody může podobná reforma zmírnit negativní dopady stárnutí populace, které jsou důsledkem poklesu tempa růstu populace či prodloužení očekávané délky života. - Pozn.

Dana Hamplová, Petra Šalamounová

**Preferovaná délka rodičovské dovolené : srovnání osmi evropských zemí**

Fórum sociální politiky, Sv. 9, (2015) č. 6, s. 2-9

Příspěvek přináší mezinárodní srovnání preferované délky placené mateřské a rodičovské dovolené a toho, který z rodičů by na rodičovskou dovolenou měl nastupovat. Vychází přitom z údajů z ČR a dalších sedmi evropských zemí (SR, Rakousko, Německo, Polsko, Španělsko, Švédsko a Francie) získaných v rámci mezinárodního výzkumného šetření ISSP 2012. Autorky nejprve připomínají hlavní rozdíly rodinné politiky ve srovnávaných zemích, dále interpretují výsledky mezinárodního šetření (preferovaná délka a forma rodičovské dovolené, multinomiální regrese za ČR, SR a Rakousko). Zjištění ukazují, že Češi a Slováci mají ve srovnání s obyvateli dalších evropských zemí výjimečně

vysokou podporu dlouhé rodičovské dovolené a oba státy se vyznačují výjimečně nízkou zaměstnaností matek s dětmi do tří let věku. Podpora radikálnějšího zkracování rodičovských dovolených je mizivá. - Pozn.

Jaroslav Mesršmíd

### **Směrnice o distribuci pojištění ve finále**

Pojistný obzor, Sv. 92, (2015) č. 4, s. 17-18

Příspěvek přináší signální informace o výsledcích legislativního procesu týkajícího se návrhu směrnice o zprostředkování pojištění IMD2, resp. směrnice (s novým názvem) o distribuci pojištění (Insurance Distribution Directive, IDD). Autor seznamuje s jednotlivými stanovisky federace Insurance Europe (IE) k IMD2 ve věci vymezení zprostředkování pojištění, poradenství, pojistných produktů s investiční složkou, křížového prodeje (cross-selling) a odměňování pojišťovacích zprostředkovatelů. Dokládá, že v průběhu legislativního procesu se uplatnila většina připomínek IE, a upozorňuje na skutečnost, že v IDD se skrývá řada rizik. - Pozn. -- Podrobnější výklad základních změn je obsažen ve stejnojmenném článku v čas. Pojistné rozpravy č. 33 (2015), s. 35-43. -- Dále viz příspěvek v čas. Profi poradenství & finance č. 12/2015, s. 18-19.

Jaroslav Vostatek

### **Social and provision models of pension insurance and savings**

#### **Sociální a správní modely důchodového pojištění a spoření**

Acta VŠFS, Vol. 9, (2015) No. 1, p. 74-103

Autor nejprve seznamuje s typologií sociálních modelů, ze kterých vycházejí koncepty penzijních systémů (liberální, konzervativní, sociálně-demokratický a neoliberální model), uvádí jejich charakteristiky a země reprezentující daný sociální model. Dále se zaměřuje na rozlišení a charakteristiku správních modelů penzí (veřejné penze, soukromé penzijní a životní pojištění, zaměstnanecké penze, povinné a dobrovolné penzijní spoření se státním příspěvkem) a upozorňuje, že správní model v penzijním pilíři může podstatně ovlivnit výsledky aplikace příslušného sociálního modelu. Vedle analýzy sociálních a správních modelů penzí v obecné rovině se věnuje také situaci českého penzijního systému a jeho pilířům, které prodělaly řadu reforem, ale s minimálním zvýšením jejich efektivity.

Juraj Puobiš

### **Výplata důchodů přiznaných ČSSZ do zahraničí : (současný stav a prognóza možného vývoje). 1. část**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 12, s. 6-10

Po krátkém shrnutí praxe vnitrostátní výplaty důchodů v ČR se autor podrobněji zaměřuje na problematiku výplat důchodů do zahraničí - na právní úpravu dané oblasti, způsob výplat a potvrzení o žití (výplata důchodu na účet příjemce u peněžního ústavu v zahraničí v cizí měně, výplata důchodu na účet příjemce důchodu (účet manžela/manželky) v ČR a v české měně, výplata důchodů bankovním šekem na adresu důchodce v zahraničí v cizí měně v pravidelných čtvrtletních lhůtách). -- Příspěvek zakončuje cyklus článků věnovaných tematice důchodů s mezinárodním prvkem.

## **Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství**

Ivan Ryšavý

### **Stát otestuje různé systémy sociálního bydlení, už na to získal i evropské peníze**

Moderní obec, Sv. 21, (2015) č. 12, s. 28-30

V roce 2016 by měl být zahájen pilotní projekt Ministerstva práce a sociálních věcí k otestování sociálního bydlení v deseti vybraných městech a obcích. Do projektu by měly vstoupit obce a města různé velikosti s rozličným sociodemografickým složením a s různou mírou sociálního vyloučení. Informace a zkušenosti od nich budou podkladem pro vytvoření vzdělávacích materiálů a dalších pokynů pro celou Českou republiku. Která sídla se projektu zúčastní, MPSV zatím zveřejnit nechce. Autor se zaměřuje na zkušenosti z Pardubic, které by mohly být mezi vybranými městy, jelikož si už vytvořily funkční systém sociálního bydlení.

**Zkrácené obsahy časopisů**

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

**Auditor****Sv. 22, (2015) č. 10**

Trh nemovitostí v České republice (s. 17); Specifika auditu developerských společností používajících mezinárodní účetní standardy (s. 18-21); Nemovitě věci v daních (s. 22-33); Právo stavby v občanském zákoníku (s. 34-35).

**Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé**

Zuzana Potužáková, Stanislava Mildeová

**Analýza příčin a důsledků nezaměstnanosti mladých v Evropské unii**

Politická ekonomie, Sv. 63, (2015) č. 7, s. 877-894

Trhy práce členských států EU dlouhodobě vykazují řadu nerovnováh a asymetrií, které způsobují přítomnost jiných druhů nezaměstnanosti než jen nezaměstnanosti frikční. Nerovnováhy se projevují především u skupin více ohrožených nezaměstnaností. Příspěvek přináší analýzu problematiky nezaměstnanosti mladých lidí, ukazuje její příčiny spolu s důsledky a provádí komparaci příčin doplněnou návrhy na její řešení. Pro výpočty jsou použita longitudinální data ze statistických databází OECD a Eurostatu z let 1993-2014. Autorky se nejprve zaměřují na vývoj míry nezaměstnanosti mladých v EU, na její příčiny a dopady. Dále se věnují roli nekompatibilních znalostí mladých, které nekorespondují s požadavky zaměstnavatelů, a problematice rigidit pracovních trhů EU (problém liberalizace částečných úvazků a ochrany před propuštěním). Rigidita je v článku měřena pomocí tzv. EPL indexu (Employment Protection Legislation Index, Legislativní ochrana mladých). Poté testují vztah mezi mírou ochrany zaměstnanců s pracovními smlouvami na dobu neurčitou a mírou nezaměstnanosti mladých. Na závěr provádějí syntetické zhodnocení provedeného zkoumání. - Pozn.

Norbert Häring

**Drücken Flüchtlinge die Löhne? : US-Forscher streiten darüber, ob Zuwanderung einheimischen Arbeitern schadet****Tlačí uprchlíci mzdy dolů? : američtí vědci se přou, zda přistěhovalectví škodí místním pracovníkům**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 21 (1.2.2016), S. 10

Významná analýza Davida Carda z univerzity v Berkeley z roku 1989 o vlivu migrace na pracovní trh se stala předmětem ostré polemiky mezi americkými ekonomy. Cardův článek "The Impact of the Mariel Boatlift on the Miami Labor Market" srovnával pracovní trh města Miami, kde se v roce 1980 během několika měsíců usadilo na 60 tisíc kubánských emigrantů, se sídly podobné velikosti nezasaženými migrací. Z Cardových výsledků vyplynulo, že pracovní trh všech srovnávaných měst se nijak nelišil. Tento závěr na podzim 2015 zpochybnil harvardský ekonom George Borjas. Podle něj Card do komparace zahrnul jen oblasti s dlouhodobě podobným vývojem na trhu práce. Avšak ani Borjasovy vlastní konkluze o negativním vlivu migrace na platy a zaměstnanost nízkokvalifikovaných pracovníků neušly kritice výzkumníků z univerzity v kalifornském Davisu Giovanniho Periho a Vasila Yasenova. Ti Borjasovi předhazují podobné zúžení sledovaných objektů (tentokrát jen na kubánské muže mezi 25 a 59 lety), které vyčítal Cardovi. Autor článku nicméně konstatuje, že celá polemika zatím nepřinesla žádný závěr kromě zpochybnění v odborných kruzích široce přijímané Cardovy studie. -- K metodologickým kontroverzím mezi Borjasem, Perim a Yasenovem podrobněji viz také článek na téže straně.

Peter Thelen

**Historisch niedrige Arbeitslosenzahlen : Zahl der offenen Stellen stieg binnen Jahresfrist um zwanzig Prozent - Schwarzarbeit geht zurück****Historicky nízká čísla o počtu nezaměstnaných : počet neobsazených míst meziročně vzrostl o dvacet procent - práce na černo ubývá**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 23 (3.2.2016), S. 8-9

Shrnutí lednové statistiky Spolkové agentury práce k vývoji německého pracovního trhu. Při odečtení sezónních vlivů vzrostl počet zaměstnaných meziměsíčně o 44 tisíc na 43,3 milionů osob. Zároveň

meziročně stoupl počet platců sociálního pojištění o 757 tisíc na 31,39 milionů. Úřady práce také evidovaly jen 2,92 miliony nezaměstnaných, což je nejméně od roku 1991. Volných pracovních míst přitom bylo hlášeno na 581 tisíc, což je o pětinu více než před rokem. Podle studie Institutu pro aplikovaný ekonomický výzkum při Linecké univerzitě právě vlivem vysoké nabídky na trhu práce klesl podíl stínové ekonomiky na hospodářském výkonu Německa na 10,8 procenta, což je nejméně od roku 1995.

Yves-Emmanuel Bara, Maxence Brischoux, Arthur Sode

**Labour mobility in the EU : dynamics and policies [elektronický zdroj]**

**Mobilita pracovních sil v EU : dynamika a opatření**

Trésor-economics, No. 143 (2015), p. 1-8

Hodnocení stavu mobility pracovních sil v EU. Mobilita práce je v EU mezi členskými zeměmi stále nízká, zejména v porovnání s mobilitou pracovníků mezi státy USA. Rozšíření Evropské unie v posledních letech ale vedlo k migraci z nových členských zemí (Estonsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Polsko, ČR, Slovensko a Slovinsko) směrem na západ (zejména do Velké Británie, Irska a Německa), k další migraci pak došlo v důsledku hospodářské krize (přesun v důsledku vysoké nezaměstnanosti v zemích nejvíce postižených hospodářskou krizí). K vysokému přílivu imigrantů z východní Evropy a z okrajových zemí došlo v Německu. Mobilitu práce lze v budoucnu podpořit opatřeními, která by měla snížit jazykové a kulturní bariéry (např. výměnné programy) a odstranit administrativní překážky. V článku jsou dále komentovány možné negativní důsledky přesunu osob z důvodu práce a jejich řešení. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/409589>

Lucie Rytířová, Jan Grunert

**Pracovní cesty do Německa : daňová a další úskalí**

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 24, (2016) č. 1, s. 30-34

Německo patří k častým cílům pracovních cest zaměstnanců českých společností. Příspěvek se zaměřuje na komplikace, s nimiž se setkávají v praxi v oblasti daňové, sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění a pracovního práva v Německu. Na zaměstnance na pracovních cestách totiž obvykle nepamatují vnitropodnikové směrnice upravující činnost v zahraničí (např. krátkodobá a dlouhodobá vyslání). Rozebírá činnost zaměstnance na území Německa v období delším než 183 dnů, příslušnost k sociálnímu zabezpečení a dopady německé minimální mzdy na pracovní cesty z ČR. Problematika je doplněna praktickými příklady.

Ladislav Jouza

**Právní důsledky zvýšení minimální mzdy**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 11, s. 28-29

S cílem ochránit zaměstnance před nepřiměřeně nízkými mzdami a vymezit nejnižší úroveň mzdy, na kterou mají nárok, se od 1. ledna 2016 v ČR zvyšuje minimální mzda (9 900 Kč za měsíc nebo 58,70 Kč za hodinu). Autor zprostředkuje dopady právní úpravy minimální mzdy pro všechny zaměstnance a typy odměn za práci dle zákoníku práce (dohody o práci; průměrný výdělek; příspěvek na zapracování; příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program; příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí). -- K tématu také příspěvek Zvýšení minimální mzdy od 1. ledna 2016 na s. 25-27. -- Další rozvinutí v příspěvku Zvýšení minimální mzdy a průměrné mzdy k 1. lednu 2016 v čas. Národní pojištění č. 12/2015, s. 21-24. -- K tématu také příspěvek Dopady zvýšení minimální mzdy v čas. Národní pojištění č. 2/2016, s. 6-7.

Eva Liberdová

**Transpozice unijní Směrnice 2000/78/ES do českého antidiskriminačního zákona**

Fórum sociální politiky, Sv. 9, (2015) č. 5, s. 16-18

Analýza postupu, způsobu a výsledku transpozice unijní Směrnice 2000/78/ES stanovující obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání do českého antidiskriminačního zákona č. 189/2009 Sb. Autorka shrnuje také přínosy a nedostatky implementace dané směrnice a upozorňuje na porušování práva na rovné zacházení ve věci odměňování v pracovní oblasti a na obtížnost praktické vymahatelnosti. - Pozn. -- Viz také příspěvek Trh a antidiskriminační právo: nepostižitelná diskriminace jako součást tržní reality v čas. Jurisprudence č. 3/2015, s. 15-22.

Jan Růžička

**Vývoj mezd a platů v období krize**

Statistika & my, Sv. 5, (2015) č. 11-12, s. 28-29

Analýza vývoje struktury příjmů domácností se zaměřením na podíl mezd a platů za období 2010-2014 a jeho dynamiku. Blíže ke dvěma základním konceptům mzdové statistiky - strukturální statistice mezd a sledování počtu zaměstnanců a agregátních mezd statistického souboru podniků (průměrná měsíční mzda zaměstnance) - a k rozdílu mezi nominální a reálnou hodnotou mezd a platů. Grafy přináší údaje o počtech zaměstnanců a reálných mzdách a platech v letech 2000-2014 a indexy růstu mezd, platů a inflace v období 2011-2014.

Olga Bičáková

**Vývoj na trhu práce v České republice**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 11, s. 21-24

Rekapitulace stavu trhu práce a jeho změn v r. 2014 a v prvním pololetí r. 2015 v ČR. Autorka charakterizuje vývoj zaměstnanosti (doprovázený zejména poklesem nezaměstnanosti), volná pracovní místa, strukturu uchazečů o zaměstnání podle oboru a věku i podle délky nezaměstnanosti. Na závěr přináší stručné porovnání stavu nezaměstnanosti v ČR a v EU. -- K tématu viz také příspěvek v čas. Statistika & my č. 1/2016 na s. 34-35.

Michael Hüther

**Willkommene Arbeitskräfte : Michael Hüther zieht die Lehren aus der Anwerbung von "Gastarbeitern" vor 60 Jahren**

**Vítané pracovní síly : Michael Hüther hledá poučení z náboru "gastarbeiterů" před 60 lety**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 6 (11.1.2016), S. 48

V souvislosti s uprchlickou krizí nabádá ředitel Institutu německého hospodářství (IDW) Michael Hüther k realismu. Na jedné straně nelze očekávat absenci problémů s integrací nově příchozích migrantů, na druhé straně ale nadále není k dispozici dostatečné množství informací o jejich sociální struktuře, vzdělání a kompetencích. Proto k realismu patří i určitá otevřenost vůči migraci, protože právě migrace se významně podílela na ekonomickém vzestupu Německa. Z chybných aspektů německé migrační politiky v druhé polovině 20. století je ale třeba se poučit. Jak ukazuje příchod tzv. gastarbeiterů a jejich rodin od konce padesátých let, k úspěšné integraci nestačí navázat udělení povolení k pobytu na pracovní povolení. Důležité je také rovnoměrnější rozdělení nově příchozích na území státu, aby se neopakovala situace z 60. a 70. let, kdy se padesát procent migrantů usadilo na pouhých čtyřech procentech rozlohy tehdejší Spolkové republiky Německo, často na předměstích velkých měst. Rovněž by se Německo mělo plně přihlásit ke statusu imigračního státu, což s sebou musí přinést vyšší transparentnost a jednoznačnost migrační legislativy. Článek shrnuje vývoj pracovní migrace do Německa od 50. let 20. století, tehdejší migrační politiku a ekonomický kontext.

Ladislav Jouza

**Změny v zákoníku práce**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 10, s. 34-36

Autor vychází z novely zákoníku práce č. 205/2015 Sb. s účinností od 1. října 2015, která přináší upřesnění některých ustanovení i výraznější změny v oblasti dohod konaných mimo pracovní poměr a odškodnění pracovních úrazů. Tato novela také ruší zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců. -- Viz také příspěvek v čas. Poradce veřejné správy č. 9-10/2015, s. 3-6 a Poradce veřejné správy č. 11/2015, s. 7-11.

**Zkrácené obsahy časopisů**

*Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny*

**Práce a mzda**

**Sv. 64, (2016) č. 1**

Roční zúčtování daně 2015 (s. 16- 21); Zvýšení minimální mzdy v souvislostech (s. 28-30); Povolení k zaměstnání a řádně ohlášené volné pracovní místo (s. 44-48); Mzda očima zaměstnance a zaměstnavatele v zemích OECD - čistá mzda vs. mzdové náklady (s. 54-56).

## Právo

Felix Walther

### **Das Gesetz zur Bekämpfung der Korruption**

#### **Zákon o boji proti korupci**

Der Betrieb, Jg. 69, (2016) Nr. 2, S. 95-100

Příspěvek představuje novelu německého zákona o boji proti korupci, která vstoupila v platnost 20.11.2015. Nová právní úprava explicitně považuje za trestněprávně postižitelné jednání i ty obchodní interakce, kdy korupční nabídka je směřována na zaměstnance bez souhlasu a vědomí jeho nadřízených, respektive majitelů dotčeného subjektu. Za korupční je považováno také jednání obchodních partnerů, které se neodehrává v rámci soutěže, ale vede pod příslibem partikulární výhody "jen" k porušení vnitřních předpisů podniku. Dále zákon významně sbližuje trestní postižitelnost za korupční jednání zaměstnanců institucí Evropské unie a cizích státních příslušníků jednajících jménem jiného státu či mezinárodní organizace s postižitelností německých občanů. Autor u každé z těchto změn poukazuje na zatím nejasné definice a ustanovení, jež ovšem budou muset v konkrétních případech autoritativně vyložit soudy. - Pozn.

Jan Broulík

### **Ekonomický přístup k právu v USA a Evropě : příčiny odlišného rozšíření**

Jurisprudence, Sv. 24, (2015) č. 3, s. 3-14

Autor hodnotí a porovnává pozici ekonomického přístupu k právu v USA a v Evropě. Mapuje důvody pro transatlantické odlišnosti v rozšíření ekonomického přístupu k právu uváděné v zahraniční literatuře a shrnuje příčiny do logicky souvisejících kategorií (institucionální rozdíly mezi právními systémy, rozdíly v právní kultuře, rozdíly týkající se akademických institucí, vybavenosti znalostmi a dovednostmi a rozdíly ve vlivu jednotlivců a finančních prostředků). Ukazuje, že rozšíření ekonomického přístupu k právu v Evropě (především mezi právníky) je oproti USA omezené. - Pozn.

Robert Zbíral

### **Evropeizace českých zákonů 1998-2013 : empirické údaje o míře vlivu práva EU a dopadech na legislativní proces**

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 23, (2015) č. 3, s. 229-240

Článek shrnuje výsledky kvantitativního výzkumu o vlivu Evropské unie na zákonodárný proces v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v letech 1998-2013. Získaná data vyvrací takzvaný Delorsův mýtus tvrdící, že 80 procent vnitrostátních právních aktů jen provádí závazky plynoucí z členství v EU. Zároveň se ale v čase neměnil podíl zákonů ovlivněných unijním právem ani po vstupu do EU, a to ani za existence vládních většin, které se vůči evropské integraci kriticky vymezovaly. Dopady práva EU nicméně nejsou přehnaně vměšující a vnitrostátním orgánům zůstává široké spektrum pravomocí bez ingerence nadnárodní úrovně. Česká dolní komora parlamentu také vstupuje do procesu implementace unijního práva do českého právního řádu aktivně, jak dokládá množství poslaneckých pozměňovacích návrhů ve druhém čtení. - Pozn.

Jindřich Strmiska

### **Fúze nadačních fondů podle nového občanského zákoníku**

Právní rozhledy, Sv. 24, (2016) č. 1, s. 23-25

Seznámení s novou právní úpravou nadací a nadačních fondů účinnou od 1.1.2014 dle nového občanského zákoníku se zaměřením na možnost připuštění fúzí dvou (vnitrostátních) nadačních fondů. Po krátkém shrnutí právní úpravy sloučení nadačních fondů dle zrušeného zákona č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech a dle nového občanského zákoníku autor hodnotí názory a komentáře odborné veřejnosti k dané otázce podle nové úpravy. Následně pak přináší svůj právní názor na fúzi nadačních fondů a dokumentuje ho na praktickém provedení fúze v rámci koncernu Veolia. - Pozn.

Iva Štavíková Řezníčková

**K otázce posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr**

Jurisprudence, Sv. 24, (2015) č. 3, s. 36-41

Problematika poskytování spotřebitelských úvěrů a závazkového vztahu mezi poskytovatelem úvěru a spotřebitelem. Autorka se zaměřuje na povinnost věřitele ověřit schopnost spotřebitele splatit úvěr ve smyslu směrnice 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru. Rozebírá, jaký je obsah této povinnosti, kdo nese v případě sporu důkazní břemeno ohledně (ne)splnění této povinnosti a jaké jsou soukromoprávní následky porušení povinnosti ověřit úvěruschopnost spotřebitele v českém právním řádu. Tyto otázky interpretuje zejména s ohledem na nedávné rozhodnutí SDEU ve věci C-449/13 CA Consumer Finance SA proti Indrid Bakkaus, Charline Bonato a Florianu Bonatovi. - Pozn.

František Púry

**Nejvyšší soud České republiky: K právní kvalifikaci udání padělaných peněz, které pachatel sám vyrobil za tímto účelem, jako pravých do oběhu a k otázce přičetnosti takového pachatele**

Trestněprávní revue, Sv. 14, (2015) č. 11-12, s. 272-274

K rozhodnutí, které se zabývá dvěma právními otázkami, a to vztahem trestného činu padělání a pozměnění peněz podle § 233 odst. 2 TrZ a přičetností pachatele tohoto trestného činu, komentovaná judikatura.

Richard W. Fetter

**Nezabavitelné věci a další změny v exekucích**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 10, s. 6-8

Příspěvek se zaměřuje na novelu občanského soudního řádu č. 164/2015 Sb., která především zmírňuje dopad exekucí na povinné dlužníky a přináší i další novinky do oblasti výkonu rozhodnutí (exekuce). Shrnuje, co nepodléhá mobiliární exekuci (jaké věci jsou vyloučeny z exekuce dle § 322) a jaká jsou pravidla pro exekuci odměny z dohod o provedení práce a dalších příjmů. -- K tématu exekučních řízení v ČR a jejich rozsahu viz HN č. 27/2016 (9.2.2016), s. 18 a 19.

Veronika Linhartová, Jolana Volejníková

**Quantifying corruption at a subnational level**

**Kvantifikace korupce na regionální úrovni**

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 18, (2015) No. 2, p. 25-39

Autorky navrhly metodologii umožňující kvantifikaci míry korupce na úrovni jednotlivých regionů ve formě Regionálního indexu korupce (Regional Corruption Index, RIC), ten vychází z údajů Světové banky a Evropské komise. Vzájemné porovnání a definování míry odlišnosti regionů dle úrovně korupce umožňuje stanovit regionální disparity. Regionální index korupce je verifikován a aplikován na úrovni jednotlivých regionů EU a kandidátských států EU, jeho pomocí autorky hodnotí současný stav korupce ve zkoumaném regionu, vzájemně je porovnávají a stanovují úroveň proměnlivosti míry korupce v daném státě. Určují a analyzují také stupeň korupce v regionech ČR v letech 2010 a 2013.

Yannis Xenakis

**Strengthening the fight against customs fraud in the EU : new European Parliament and Council regulation amending regulation 515/1997**

**Posilování boje proti celním podvodům v EU : nové nařízení Evropského parlamentu a Rady, které pozměňuje nařízení č. 515/1997**

Global trade and customs journal, Vol. 10 (2015), No. 11-12, p. 392-401

Nařízení Rady č. 515/1997 je základním nástrojem vzájemné spolupráce orgánů členských států EU v boji proti celním podvodům. V článku je komentováno nové nařízení, kterým se mění nařízení č. 515/1997. Hlavním cílem novely je zlepšení dostupnosti dat (zprávy o pohybech kontejnerů a dat o dovozu, vývozu a tranzitu; byla změněna délka lhůty pro poskytování dokumentů Evropskému úřadu pro boj proti podvodům). Dále se novela zabývá přípustností důkazů (důkazy získané v rámci vzájemné asistence celních úřadů, důkazy získané v rámci správních šetření), přístupností celních informačních systémů a ochranou dat v nich uložených. V závěru článku autor komentuje úkoly Výboru pro vzájemnou asistenci (Mutual Assistance Committee) v souvislosti s nařízením č. 515/1997. - Pozn.

**The wages of sin : the economics of corruption****Mzdy hříchu : ekonomie korupce**

The Economist, Vol. 418, (2016) No. 8974, p. 61

Teorie říká, že dobře placení úředníci jsou méně korumpovatelní. Z průzkumu dvou amerických ekonomů, provedeného mezi řidiči v Ghaně, vyplývá pravý opak. Platy ghanských policistů se zvedly, ale to jim nebránilo nadále provádět časté kontroly a požadovat úplatky, i když řidiči měli papíry v pořádku. Autoři výzkumu vidí příčinu nezměněného chování policistů v chamtivosti jejich nadřízených a také rodinných příslušníků, dalším možným vysvětlením jsou vyšší očekávání policistů.

Šimon Klein

**Zápis do veřejného rejstříku notářem**

Ad Notam, Sv. 21, (2015) č. 6, s. 15-16

Podrobněji k notářské praxi týkající se relativně nové kompetence přímého zapisování do veřejných rejstříků pomocí dálkového přístupu. K podmínkám a k praktickým příkladům využití této agendy notářem.

**Zentralstelle Gewerblicher Rechtsschutz (ZGR) : was ist "original"? [elektronický zdroj]****Centrální úřad pro ochranu duševního vlastnictví : co je "pravé"?**

Zoll aktuell, Jg. 2016, Nr. 1, S. 4-6

Informace o Centrálním úřadu pro ochranu duševního vlastnictví (Zentralstelle für Gewerblichen Rechtsschutz, ZGR) v Německu. Úřad, který spadá pod německé Generální ředitelství cel, bojuje proti značkovému a produktovému pirátství již více než 20 let. V článku jsou popsány činnosti úřadu, jeho organizace, spolupráce s vnějšími subjekty, aj.

Plný text dostupný z: [http://www.zoll.de/SharedDocs/Downloads/DE/Publikation/Broschuere\\_Bestandteile/Zoll-aktuell/2016\\_1\\_gesamt.pdf?\\_\\_blob=publicationFile&v=2](http://www.zoll.de/SharedDocs/Downloads/DE/Publikation/Broschuere_Bestandteile/Zoll-aktuell/2016_1_gesamt.pdf?__blob=publicationFile&v=2)

Monika Příkazská

**Změny v ekonomické rovnováze smlouvy ve veřejných zakázkách z pohledu sankcí nového občanského zákoníku**

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 23, (2015) č. 3, s. 282-289

Článek se zabývá vztahem nového občanského zákoníku a zákona o veřejných zakázkách (č. 137/2006 Sb.) v situaci změny smlouvy na veřejnou zakázku. Právě v oblasti změny závazkového vztahu lze totiž ustanovení občanského zákoníku subsidiárně užít. Autorka konstatuje soulad zásady ochrany slabší strany a rovného zacházení s uchazeči, s nimiž občanský kodex, respektive zákon o veřejných zakázkách operují. Jistou neprovázanost obou norem naopak spatřuje v řešení následků porušení zákazu podstatných změn smlouvy, které například vychylují ekonomickou rovnováhu ve prospěch vybraného uchazeče. Zatímco zákon o veřejných zakázkách přichází s formálním vymezením neplatnosti smlouvy, nový občanský zákoník dává v § 580 širší prostor pro posouzení neplatnosti právního jednání. - Pozn.

**Statistika. Demografie. Sociologie**

Bank of Finland

**Fiscal effects of immigration depend on labour market outcomes [elektronický zdroj]****Fiskální účinky imigrace závisí na situaci na trhu práce**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 89 (2015), No. 5, p. 61-67

Analýza možných dopadů imigrace na trh práce a na veřejné finance ve Finsku. Imigrace ovlivňuje velikost a strukturu populace. V důsledku nárůstu populace rostou náklady některých veřejných služeb (vzdělání, zdravotnictví, sociální služby), u určitých služeb (např. část nákladů na vytvoření infrastruktury) ale náklady těchto služeb na daňového poplatníka s růstem populace klesají. Růst populace vede také k růstu počtu daňových poplatníků. Cílovou skupinou většiny veřejných služeb jsou děti, dospívající a starší lidé. Většina imigrantů je však v produktivním věku, proto je vliv imigrace z fiskálního hlediska pozitivní. Tento pozitivní účinek však závisí na tom, zda dostatečná skupina imigrantů najde práci. V článku je dále podrobněji vysvětlen vliv imigrace na situaci na trhu

práce z hlediska ekonomické teorie. To, zda si imigranti najdou práci, závisí mimo jiné na existenci různých opatření na podporu zaměstnanosti a na činnosti úřadů práce. - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/0EAdtg/EdEvXhujwKhHLho6EPJNCw/B515.pdf>

Martin Wagner, Jaroslava Hlousková

**Growth regressions, principal components augmented regressions and frequentist model averaging**  
**Růstové regrese, hlavní komponenty zvýšených regresí a frekventistický model průměrování**

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 235, (2015) No. 6, p. 642-662

Problematika výběru a vážení nezávislých proměnných pro srovnávací empirickou analýzu ekonomického růstu. Autoři představují svou modifikaci metody hlavních komponent zvýšených regresí (PCARs), kterou spojují s frekventistickým modelem průměrování, a srovnávají ji s metodou WALS Jana Magnuse. Oba přístupy přitom aplikují na data, která v roce 2001 užila Carmen Fernandez při konstruování svého modelu nejistoty. - Pozn.

Numa Rengot

**La silver économie en plein essor**

**Stříbrná ekonomika na vzestupu**

Problemes économiques, No. 3123 (2015), p. 51-55

Francie se, stejně jako jiné vyspělé země, potýká se stárnutím obyvatel. Francouzská vláda v únoru 2014 předložila návrh reformy, jak se se stárnutím populace vypořádat. Reformy řeší, jak tento původně nepříznivý jev obrátit v příležitost pro ekonomiku - příležitost pro zaměstnanost (rozvoj nových služeb a s tím spojený vznik pracovních míst), pro investice, inovace a hospodářský růst. V článku je také nastíněno, jakým způsobem se vzhledem ke stárnutí obyvatel pravděpodobně změní spotřeba obyvatel.

OCDE

**Migrations internationales : état des lieux**

**Mezinárodní migrace : současné trendy**

Problemes économiques, No. 3124 (2016), p. 5-16

Zhodnocení trendů v migraci v roce 2014 podle OECD: obecný vývoj; přehled podílu imigrantů podle zemí, kam směřují, a podle kategorie (důvod migrace); migrace z pracovních důvodů; vývoj počtu žádostí o azyl; imigranti podle zemí původu; podíl žen mezi imigranty; přístupy zemí k migraci (snaha vybírat si kvalifikované zaměstnance). Ve většině zemí OECD migrace v roce 2014 vzrostla a poprvé od roku 2007 převýšila úroveň před hospodářskou krizí. Mezi zeměmi, kam migranti směřují, převládá Německo a USA. Počet žádostí o azyl v roce 2014 stoupl o 46 % (poprvé od počátku 90. let byla překonána hranice 800 000 žádostí). - Pozn. -- Článek je součástí čísla, které je tematicky zaměřeno na ekonomické důsledky migrace. Další články k tomuto tématu viz str. 17, 24, 30 a 36.

Barbara Gillmann ... [et al.]

**Rezept gegen die Krise : der 10-Punkte-Plan**

**Recept proti krizi : desetibodový plán**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 10 (15.1.2016), S. 44-49

V roce 2015 přišlo do Německa více než milion migrantů a zůstává otázkou, kolik jich bude v roce následujícím. Redaktoři Handelsblattu předkládají na základě svých rešerší návrh deseti opatření, kterými by stát měl migraci regulovat a nově příchozí integrovat do společnosti. Ke každému z navrhovaných kroků je připojen odhad možných nákladů pro veřejné rozpočty. V článku je mimo jiné požadováno zvýšení počtu učitelů němčiny, jednodušší přístup žadatelů o azyl na trh práce a k možnostem legálního přivýdělku vedle podpory v nezaměstnanosti, navýšení počtu policistů, informační kampaň v tzv. bezpečných státech severní Afriky a rychlejší vrácení odmítnutých žadatelů o azyl nebo pobyt. Německo by ale mělo v první řadě přijmout odpovídající imigrační legislativu, která stanoví odlišné procedury pro na životě ohrožené uprchlíky a ekonomické migranty. Právě pro druhou skupinu příchozích by bylo vhodné zavést bodový systém po vzoru kanadského imigračního zákona, z něhož by byly zjevné šance, jaké mají jednotliví žadatelé na získání povolení k pobytu. -- K tématu

uprchlické krize viz také článek na s. 40-45 a rozhovor s bývalým spolkovým kancléřem Gerhardem Schröderem na s. 50-53.

Adrian Otoiu, Emilia Titan

**Seeing the hidden part of the iceberg : gauging the real dimension of international migration**  
**Představit si skrytou část ledovce : posouzení reálného rozměru mezinárodní migrace**

Statistika, Vol. 52, (2015) No. 3, p. 31-38

Problematika statistického sledování mezinárodní migrace. Autoři přinášejí kritické zhodnocení migračních statistik poskytovaných Eurostatem s cílem zlepšit porovnatelnost, spolehlivost a úplnost těchto dat. Navrhují též určitá řešení ke zkvalitnění mezinárodních statistik o migraci.

Ivana Malá

**Vícerozměrný pravděpodobnostní model rozdělení příjmů českých domácností**

Politická ekonomie, Sv. 63, (2015) č. 7, s. 895-908

České domácnosti tvoří vzhledem k příjmům velmi nehomogenní množinu, předkládaný model se snaží ve výběru domácností nalézt umělé (nepozorovatelné) podmnožiny, které jsou homogennější, a pro tyto podmnožiny nalézt vhodný popis rozdělení příjmů. Předkládaný vícerozměrný pravděpodobnostní model odhaduje sdružené (čtyřrozměrné) rozdělení ekvivalizovaných příjmů domácností ve čtyřech následujících letech, používá data z výběrového šetření Životní podmínky (EU-SILC) o sociální situaci a příjmech českých domácností z let 2007-2010. Autorka zjišťuje, zda lze opravdu takové podmnožiny nalézt a zda je výsledný model lepší než v případě jednoho rozdělení, dále také posuzuje, zda je model schopen konkrétní domácnosti do jednotlivých komponent zařadit. Výsledky naznačují, že předkládané modely je možné považovat za užitečný popis rozdělení příjmů.

## Účetnictví

Ulrich Prinz

**Entwicklungsperspektiven im Bilanzsteuerrecht**

**Perspektivy vývoje v daňovém bilančním právu**

Der Betrieb, Jg. 69, (2016) Nr. 1, S. 9-15

V německém daňovém bilančním právu je možné posledních 15 let sledovat zvyšující se diskrepanci mezi kritérii pro tvorbu obchodní a daňové bilance. Důvodem je stoupající počet daňových výjimek a způsob implementace evropských směrnic (např. skrze zákony BilMoG a BilRUG) či mezinárodních účetních standardů IFRS. Zvyšující se nepřehlednost tak vystavuje plátce daně z řad právnických osob zvýšenému riziku právní nejistoty. Článek přináší podrobný rozbor těchto tendencí a shrnuje dosavadní reakce spolkového ministerstva financí, soudnictví a daňové správy na tuto situaci. Pozornost je také věnována vlivu unijní legislativy a judikátů Soudního dvora EU na německé právo a účetní standardy. Podle autora by zákonodárce a finanční úřady neměli při tvorbě právních předpisů a jejich aplikaci ztrácet ze zřetele zásady systémovosti, aby daňové zatížení bylo úměrné výkonu a zamezování obcházení zákonů nepůsobilo retroaktivně. - Pozn.

Ladislav Mejzlík ... [et al.]

**Implementace mezinárodních standardů účetního výkaznictví v České republice a její vliv na zdanění podniků**

Politická ekonomie, Sv. 63, (2015) č. 7, s. 811-832

Předmětem článku je analýza vazby mezi regulačním rámcem účetního výkaznictví a systémem zdanění firem se zaměřením na ČR. Autoři zjišťují, zda by měla změna daňového režimu, která by povolila podnikům vykazujícím dle mezinárodních účetních standardů IFRS použít tuto základnu i pro výpočet daně z příjmů právnických osob, dopad na veřejné rozpočty. Výchozí hypotéza předpokládá, že i přes zásadní rozdíly mezi českými účetními předpisy a IFRS nelze očekávat významný dopad na daňové příjmy. Autoři nejprve rozebírají vývoj zdanění podniků ve vyspělých zemích a v ČR a jeho dynamiku a růst významu těchto daní pro daňové příjmy. Dále se zabývají regulačním rámcem účetního výkaznictví v ČR, vymezením jednotlivých scénářů účetního výkaznictví a jejich vazbou na systém podnikového zdanění. Poté zkoumají ziskovost podnikového sektoru na agregátní úrovni,

včetně jejích hlavních faktorů. Zaměřují se i na další krok v procesu určení daňové povinnosti, tj. na transformaci účetního výsledku hospodaření na daňový základ a na vývoj hlavních korelačních položek. Na závěr shrnují relevantní zjištění a identifikují jejich omezení. - Pozn.

Irena Honková

### **International financial reporting standards applied in the Czech Republic**

#### **Mezinárodní standardy účetního výkaznictví používané v České republice**

E+M *Ekonomie a Management* = *Economics and Management*, Vol. 18, (2015) No. 3, p. 84-90

Autorka testuje tři hypotézy, které vypovídají o kvalitativní úrovni informací publikovaných s ohledem na požadavky IAS/IFRS českými podniky. Testovaným vzorkem je devět firem s největším obchodním obrátem svých akcií emitovaných na primárním trhu Pražské burzy cenných papírů v r. 2013. Zjišťování se týkalo mezinárodních standardů IAS 1, IAS 2, IAS 7, IAS 8, IAS 16, IAS 17, IAS 18, IAS 37, IAS 38 a IFRS 9/IAS 39. Autorka také hodnotí, zda jednotlivé podniky opravdu zveřejnily všechny požadované informace, zda jejich účetní záznamy splňovaly požadavky na poskytování informací a zda zkoumané podniky tyto informace publikovaly obdobným způsobem, případně zda se výrazněji lišil.

### **Zkrácené obsahy časopisů**

*Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny*

#### **Účetnictví**

##### **Sv 2016, č. 1**

Novely zákona o účetnictví a vyhlášky pro podnikatele - č. 221/2015 Sb. a č. 250/2015 Sb. (s. 2-21); 2016: novelizovaný zákon o účetnictví a prováděcí vyhláška pro pojišťovny (s. 22-26); Novela zákona o daních z příjmů - 221/2015 Sb. (s. 27-31); Smlouvy o zamezení dvojího zdanění: 6. část - umělci a sportovci, penze, veřejné funkce - státní služba, studenti (s. 43-46).

#### **Účetnictví v praxi**

##### **Sv. 16, (2016) č. 1**

Rozdíly v účetních výkazech po novele účetních předpisů (s. 4-13); Vliv zvýšení minimální mzdy od 1.1.2016 na zákon o daních z příjmů (s. 14-17); Kontrolní hlášení v příkladech - dokončení (s. 18-23); Některé složitější otázky zdanění závislé činnosti (s. 29-32); Změny ve mzdové oblasti od 1.1.2016 (s. 33-36).

### **Veřejná správa**

Anja Stehle

#### **Billig zählt nicht mehr allein : Regierung setzt bei der Vergabe öffentlicher Aufträge die größte Reform seit zehn Jahren durch**

##### **Pouze levně už nestačí : vláda prosazuje při udílení veřejných zakázek největší reformu za posledních deset let**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 2 (5.1.2016), S. 13

V závěru roku 2015 schválil německý parlament změnu kritérií pro výběr vítěze veřejných soutěží v rámci novely zákona proti omezování soutěže. Schválené změny vstoupí v účinnost 18. dubna 2016. U veřejných zakázek přestane být rozhodující pouze kritérium ceny a státní úřady a lokální samosprávy si budou moci více stanovovat vlastní požadavky při koncipování soutěže. Spolková vláda si od nové úpravy slibuje, že zadavatelé budou moci více zohledňovat sociální, ekologické a inovativní nabídky uchazečů. Nová norma dá také zadavatelům možnost předem vyloučit z veřejných zakázek ty společnosti, jejichž vedoucí manažeři byli odsouzeni za trestný čin v oblasti hospodářské kriminality. A ztížena bude možnost dumpingu při změně provozovatele lokální a městské železniční dopravy, neboť nový provozovatel bude muset převzít všechny stávající zaměstnance a akceptovat již uzavřené pracovní smlouvy. Zákon rovněž počítá s elektronizací veřejných soutěží nejpozději do roku 2018.

Miroslav Mocek

**K právní úpravě odpovědnosti úředníka územního samosprávného celku za škodu ve vazbě na jeho "vyslání" do orgánu podnikající právnické osoby**

Správní právo, Sv. 48, (2015) č. 4-5, s. 213-222

Autor v příspěvku posuzuje vztah pracovního poměru úředníka ÚSC a případného "vyslání" téhož úředníka ÚSC k výkonu funkce člena orgánu podnikající právnické osoby. Vymezuje základní odlišnosti pracovněprávního vztahu od smlouvy o výkonu funkce člena orgánu právnické osoby a samostatnost těchto právních vztahů i v případě "vyslání" blíže dokládá rozdílností právní úpravy odpovědnosti za škodu. Po stručném zhodnocení stávající právní úpravy navrhuje možné způsoby odstranění nedostatků v dosavadní právní úpravě. - Pozn.

Jan Brodec, Václav Janeček

**Neplatnost právního jednání pro rozpor se zákonem o veřejných zakázkách**

Jurisprudence, Sv. 24, (2015) č. 4, s. 3-9

Problematika "neúčinnosti" resp. neplatnosti smlouvy na veřejnou zakázku. Předmětem článku je dílčí problematika přezkumného řízení, a to relace obecné úpravy neplatnosti podle občanského zákoníku (OZ) a speciální neplatnosti dle zákona o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb. (ZVZ). Autoři vycházejí z toho, že současná zákonná úprava v oblasti veřejných zakázek není ideální. Nejprve se zabývají tím, jaká je současná převažující interpretace institutu neplatnosti dle ZVZ a proč tato interpretace zcela vylučuje uplatnění obecné úpravy neplatnosti dle OZ při porušení ZVZ (argument speciality). Dále úpravu neplatnosti dle ZVZ vykládají s ohledem na příslušné evropské právo (směrnice 89/665/EHS a její novela 2007/66/ES) a ilustrují ji několika konkrétními případy. - Pozn.

Richard W. Fetter

**Poskytování informací o platech ve veřejné správě : zákaz utajování výše platů**

Národní pojištění, Sv. 46, (2015) č. 11, s. 7-9

Autor na základě precedenčního rozsudku NSS ze dne 22.10.2014 (spis. zn. 8 As 55/2012) komentuje otázku poskytování informací o platech zaměstnanců státních a veřejných institucí. Uvádí, že informace o platech zaměstnanců placených z veřejných prostředků je podle ustanovení § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím třeba zásadně poskytnout a jen zcela výjimečně je možné jejich poskytnutí odepřít. Dále charakterizuje skupiny osob placených z veřejných prostředků, jež vykazují rysy, při kterých je bez dalšího testování nutno informace poskytnout.

Vojtěch Blažek

**Poslanci cupují zákon o veřejných zakázkách : bez zákona může Česko přijít o dotace**

Hospodářské noviny, Sv. 60, (2016) č. 17 (26.1.2016), s. 1

Pohled na legislativní proces, kterým aktuálně prochází vládní návrh nového zákona o veřejných zakázkách v ČR. Blíže k některým z poslaneckých pozměňovacích návrhů, které podle kritiků umožní, aby zakázky nebyly napříště jednodušší nebo průhlednější. Ministryně pro místní rozvoj Šlechtová znění zákona brání. -- Viz také komentář J. Hrstkové na s. 8.

Daniel Hoda

**Soudní ochrana úředníků ve Francii**

Správní právo, Sv. 48, (2015) č. 4-5, s. 287-300

Příspěvek se zaměřuje na přístup francouzských úředníků ke spravedlnosti, resp. na jejich právo na soudní ochranu, a obecně i na dopady rozhodovací praxe francouzských soudů na veřejnou službu a postavení úředníků v jejím rámci. Autor nejprve krátce pojednává o současné platné právní úpravě postavení úředníků a o organizaci správního soudnictví ve Francii. Poté se věnuje řešení záležitostí a sporů týkajících se postavení úředníka, a to jak mimosoudní cestou, tak prostřednictvím správního soudnictví. Rozebírá typy řízení v rámci správního soudnictví a následně se podrobněji věnuje žalobám a sporům týkajícím se postavení úředníka. Popisuje také výkon a účinek rozhodnutí správních soudů. - Pozn.

Martin Kopecký

**Vztah správního řádu k řízení ve věcech státní služby**

Jurisprudence, Sv. 24, (2015) č. 5, s. 3-10

Zákon o státní službě č. 234/2014 Sb., na základě kterého vykonávají vybraní státní zaměstnanci pro stát úkoly státní služby, přinesl řadu změn do právních vztahů těchto zaměstnanců ke státu. Státní služba je vykonávána u správních úřadů a jiných služebních úřadů na základě vztahu veřejnoprávní povahy a s tím souvisí i potřeba zákonem regulovat proces rozhodování o právech a povinnostech osob vykonávajících státní službu ze strany osob, které vystupují za stát ve funkci zaměstnavatele. Příspěvek nejprve rozebírá vztah zákona o státní službě a správního řádu a dále se zaměřuje na zvláštní úpravu řízení ve věcech státní služby (§ 159 a násl.) a na sporná místa některých ustanovení. Podrobněji se zabývá zejména účastníky řízení ve věcech služby, rozhodujícími orgány, nadřízenými služebními orgány a zvláštním ustanovením o výkonu rozhodnutí. - Pozn.

## **Veřejné finance. Rozpočet**

Vlastimil Farkašovský, Colin William Lawson, Emília Zimková

**A debt sustainability analysis of the Czech Republic and the Slovak Republic : a non parametric approach**

**Analýza udržitelnosti státního dluhu v ČR a SR : neparametrický přístup**

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 18, (2015) No. 3, p. 18-29

Autoři provádějí empirickou analýzu a zhodnocení udržitelnosti státního dluhu České republiky a Slovenské republiky. Díky neparametrickému iterativnímu přístupu modelují odhady vývoje poměru veřejného zadlužení k HDP a poměru primární rozpočtové bilance k HDP pro ČR a SR do r. 2022 ve třech různých předpovědích. Předpovědi používají data a oficiální predikce českých a slovenských úřadů za období 2002-2013. Autoři přinášejí rozšíření známé metodologie ke zhodnocení udržitelnosti dluhu a její použití jim umožňuje získat reálnější a přesnější pohled na udržitelnost státního dluhu zkoumaných zemí.

Anton Velinov

**Assesing fiscal-policy sustainability : on the different states of the debt-to-GDP process**

**Hodnocení udržitelnosti fiskální politiky : k různým stavům procesu zadlužení vzhledem k HDP**

FinanzArchiv, Vol. 71 (2015), No. 4, p. 415-439

Autor hodnotí v článku udržitelnost fiskálních politik 16 zemí, konkrétně Argentiny, Finska, Francie, Německa, Řecka, Islandu, Irska, Itálie, Japonska, Norska, Portugalska, Španělska, Švédska, Švýcarska, Velké Británie a USA. Hodnocení je provedeno pomocí MS-ADF modelu (Markov-switching augmented Dickey-Fuller model). U jednotlivých zemí se liší délka zkoumaného období (nejstarší počáteční datum analýzy je u Velké Británie - rok 1692, nejmladší u Německa - 1951; u všech zemí je ale koncovým datem rok 2013). Výsledky analýzy naznačují, že fiskální politika Finska, Norska, Švédska, Švýcarska a Velké Británie je udržitelná, u Řecka a Japonska není udržitelná a u zbývajících zemí je fiskální politika nejistá. - Pozn.

Bank of Finland

**Consolidation measures strengthen public finances [elektronický zdroj]**

**Konsolidační opatření posílí veřejné finance**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 89 (2015), No. 3, p. 22-28

Hodnocení dopadu vládního programu hospodářské politiky ve Finsku na veřejné finance. Prognózy finské národní banky s tímto programem spočívajícím ve zvyšování daní a snižování veřejných výdajů dříve nepočítaly, jeho možné účinky jsou proto zkoumány v samostatném článku. Studie předkládá dva různé scénáře, podle obou však dojde k zastavení tempa růstu veřejného dluhu vzhledem k HDP v roce 2019. V dlouhém období ale dluh začne znovu růst (vliv nákladů na zdravotní a sociální péči). Oba scénáře také počítají s různými účinky vládních opatření na hospodářský růst.

Plný text dostupný z:

[http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/ajzSbw/3NctWvBCFDKVT0\\_IAMBf6Q/Bulletin315.pdf](http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/ajzSbw/3NctWvBCFDKVT0_IAMBf6Q/Bulletin315.pdf)

David Innes and Gemma Tetlow

**Delivering fiscal squeeze by cutting local government spending**

**Plnění fiskálních omezení prostřednictvím snížení výdajů místní správy**

Fiscal studies, Vol. 36, (2015) No. 3, p. 303-325

Součástí opatření fiskální konsolidace realizovaných vládou Velké Británie bylo více než třetinové snížení dotací pro místní správu v letech 2009-2010 a 2014-2015. Tyto škrty znamenaly drastické snížení výdajů místní správy jak celkově, tak v přepočtu na jednotlivce. Příspěvek přináší empirické zkoumání změn příjmů místní správy a toho, jak se tyto škrty mezi různými obcemi lišily a proč rozdělení jejich dopadů bylo nerovnoměrné. Dále zjišťuje, jak místní správa zareagovala na snižování svých příjmů ve zkoumaném období a do kterých oblastí veřejných služeb alokovala pokles výdajů. - Pozn. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla věnovaného otázkám veřejné politiky Velké Británie.

Václav Rybáček

**How to stabilize debt while running deficit**

**Jak stabilizovat dluh v případě trvajících schodku**

Statistika, Vol. 52, (2015) No. 3, p. 6-15

Autor rozebírá vzájemné souvislosti mezi dvěma fiskálními ukazateli - schodkem státního rozpočtu a státním dluhem a důležitost agregátu "stock-flow adjustments" (SFA), který pokrývá ekonomické toky a další faktory ovlivňující vládní dluh. Analyzuje rozpočtové chování vlády ČR od r. 1996 a detailněji se zaměřuje na období 2012-2014. Zvažuje, jakým způsobem byl mohlo dojít ke stabilizaci zadlužení či jeho snížení v situaci, kdy rozpočtová bilance pravidelně končí s obrovským deficitem. Pro zjištění vzájemných vztahů mezi dluhem a schodkem státního rozpočtu dle maastrichtských kritérií (procedura nadměrného schodku, EDP) používá ukazatele dle metodologie ESA2010. Zdůrazňuje také, že v oblasti fiskální analýzy by se ukazatel zadlužení EDP měl doplňovat ukazatelem tzv. čistého dluhu. Koncept čistého dluhu není navrhován jako alternativa, ale spíše jako pomocný ukazatel umožňující zachytit komplexnost fiskální situace. - Pozn.

Bank of Finland

**Pace of debt growth disquieting [elektronický zdroj]**

**Tempo růstu zadlužení je znepokojivé**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 29 (2015), No. 5, p. 38-42

Hodnocení situace finských veřejných financí. V důsledku recese finské ekonomiky se zvyšuje zadlužení, v roce 2017 je očekáván veřejný dluh o výši 68 % HDP (více než dvojnásobek oproti roku 2008). Finská vláda již vyhlásila opatření, která by měla do roku 2021 snížit tempo růstu veřejného dluhu, podle Finské národní banky je ale nejisté, zda cílů bude dosaženo. Vládní deficit splňuje limity Paktu stability a růstu (s výjimkou v roce 2014), rozsáhlé přebytky penzijních fondů ale maskují skutečné deficity vládních financí. Celkové zadlužení je v porovnání s jinými evropskými ekonomikami stále mírné, problémem je ale jeho nárůst. Ve Finsku je situace složitější vzhledem k probíhající recesi, prognózám předpovídajícím slabší ekonomický růst, vysoké strukturální nezaměstnanosti a rostoucím výdajům souvisejícím se stárnoucí populací. - Pozn.

Plný text dostupný z:

<http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/0EAdtg/EdEvXhujwKhHLho6EPJNCw/B515.pdf>

Christophe Destais

**Restructuration des dettes souveraines : quelles solutions?**

**Restrukturalizace veřejných dluhů : jaká jsou možná řešení?**

Problemes économiques, No. 3125 (2016), p. 58-63

V současné době neexistuje jednotný rámec pro řešení restrukturalizace veřejných dluhů - jednotlivé případy jsou řešeny individuálně, což je ale nákladné. Autor v článku popisuje možná řešení restrukturalizace veřejných dluhů a související otázky (existence neformálních mezinárodních klubů, smluvní řešení, vliv rozmachu trhů s dluhopisy na způsob řešení restrukturalizace, aj.). - Pozn.

Je.A. Judin

**Rol' budgetního prognózování v řešení social'no-ekonomických problem Germanii**

**Úloha rozpočtového prognózování při řešení sociálněekonomických problémů Německa**

Finansy, Sv. 2015, No. 9, s. 68-75

Dlouhodobé finanční prognózy mají velký význam pro rozvoj sociálněekonomické soustavy vyspělých zemí. Údaje z těchto prognóz jsou východiskem pro posouzení stability stávající finanční politiky z dlouhodobého hlediska. Získat potřebné ukazatele je možné modelováním budoucích státních příjmů a výdajů v závislosti na řadě demografických, makroekonomických a jiných předpokladů. V článku jsou analyzovány zkušenosti Německa s řešením sociálních a ekonomických problémů v souvislosti s úkoly rozpočtového prognózování. - Pozn.

Luděk Tesař

**Rozpočet obce na 2016 aneb Zásluhy o růst má finanční bůh**

Moderní obec, Sv. 21, (2015) č. 11, s. 12

Za současným pozitivním vývojem české ekonomiky stojí podle autora prorůstové účinky nízké ceny ropy, dotací z Evropské unie a podhodnocené koruny. To se odrazí v daňových příjmech obcí, kde autor očekává pro rok 2016 meziroční nárůst mezi 3 a 4 procenty (předpokládá tedy o 3 procentní body nižší nárůst než MF ČR, jakkoli celkové vyznění resortní prognózy pokládá za opodstatněné). Vyšší příjmy obcí nebudou ale dány jen vyšším ekonomickým výkonem země, nýbrž také zavedením kontrolních hlášení k DPH od 1.1.2016. V hospodaření obcí se také příznivě projeví vývoj sazeb PRIBOR, který nasvědčuje pokračování trendu levných úvěrů.

Michal Střecha

**Změny ve vývoji a struktuře veřejného zadlužení zemí EU ve třetím tisíciletí**

Scientia et Societas, Sv. 11, (2015) č. 4, s. 38-73

Analýza změn v objemu a struktuře veřejného dluhu současných 28 států Evropské unie mezi lety 2000 a 2014. Autor konstatuje, že v období od roku 2000 do roku 2007 docházelo ve všech zemích k akceleraci zadlužení veřejných rozpočtů. Nicméně tempo růstu hrubého domácího produktu bylo vyšší, takže podíl veřejného dluhu na HDP stagnoval. Taktéž se u nových členských států EU měnila struktura dluhu ve prospěch dlouhodobých závazků, čímž v tomto směru docházelo ke konvergenci s původními členy EU. Tento trend dočasně zvrátil nástup finanční krize v roce 2008, kdy vzrostl objem i význam krátkodobých půjček. Po celé sledované období také ve všech zemích rostl podíl nerezidentů na objemu vydaných dluhopisů a půjček dané země. To mělo negativní důsledky zejména pro otevřené ekonomiky pobaltských států, které po vypuknutí finanční krize nejvíce postihl odliv kapitálu zahraničních investorů a HDP těchto zemí v roce 2009 zaznamenal až dvouciferný propad. - Pozn.

## **Zdravotnictví**

Dora L. Costa

**Health and the economy in the United States from 1750 to the present**

**Zdraví a ekonomika Spojených států od roku 1750 do současnosti**

The Journal of economic literature, Vol. 53 (2015), No. 3, p. 503-570

Na konci 19. století a na počátku 20. století prošlo zdravotnictví vyspělých zemí dramatickými změnami: prodloužila se délka života, snížil se počet úmrtí dětí, došlo k objevu významných léků a dalším změnám. Autorka zkoumá, jak ovlivňuje zdraví obyvatel hospodářský růst země. V článku předkládá celou řadu indikátorů, které dokládají, jak se zlepšovalo zdraví obyvatel USA od poloviny 18. století do současnosti (mezi indikátory jsou mj. očekávaná délka života a mortalita, výška, index BMI, porodní váha, aj.) a to obecně i podle socioekonomického statutu obyvatel. K nejvýznamnějšímu zlepšení zdraví došlo u chudých obyvatel. Zlepšení zdraví však není předpokladem ekonomického růstu. V dobách, kdy převažovala fyzická práce, často nebyly nejsilnější a nejzdravější děti posílány do školy. Ekonomika ze zlepšení zdraví obyvatel začala těžit více ve chvíli, kdy začalo docházet k přechodu od fyzické k intelektuální práci (zdraví lidé jsou více vzdělávání). Podstatný je proto také charakter ekonomiky v určitém období. Autorka uvádí také mikroekonomické modely (vztah mezi

zdravím, životním prostředím a příjmem a mezi zdravím a produktivitou) a další ukazatele (výdaje do zdravotnictví, aj.). - Pozn.

Daniel Caby, Alexis Eidelman

**What is the future of France's healthcare expenditure reimbursement system for patients with long-standing diseases? [elektronický zdroj]**

**Jaká je budoucnost francouzského systému proplácení výdajů za zdravotní péči dlouhodobě nemocným pacientům?**

Trésor-economics, No. 145 (2015), p. 1-8

Francouzský systém zdravotního pojištění nepokrývá kompletní výdaje na zdravotní péči - systém počítá se spoluúčastí pacienta. Povinnost spoluúčasti ale za určitých podmínek neplatí u dlouhodobě nemocných pacientů. Autoři v článku analyzují tzv. ALD systém, na základě kterého pacienti s vybranými chorobami nemusí hradit spoluúčast. ALD systém je poměrně nákladný, z důvodu stárnutí populace se zvyšuje procento lidí, kteří mají na úhradu výdajů nárok, a systém také není zcela spravedlivý (bere v úvahu pouze diagnózu, ale ne ekonomickou situaci pacientů; pacienti se sérií krátkodobých nemocí nebo úrazů nemají nárok se systému účastnit, ačkoli mohou být jejich roční výdaje na zdravotní péči srovnatelné s výdaji dlouhodobě nemocného pacienta). Autoři proto navrhuji reformy, které by mohly odstranit nedostatky tohoto systému (např. omezení počtu nemocí, které ALD pokrývá, nebo podrobnější specifikaci nemocí v některých kategoriích) a reformy francouzského zdravotnictví jako takového (zlepšit preventivní opatření, zavést proplácení na základě výše výdajů místo na základě diagnózy). - Pozn.

Plný text dostupný z: <http://www.tresor.economie.gouv.fr/File/413789>

## **Zemědělství**

Ľuboslav Szabo, Miroslav Grznár

**Agriculture in the EU and position of the Slovak Republic**

**Zemědělství v EU a situace Slovenské republiky**

Agricultural economics = Zemědělská ekonomika, Vol. 61, (2015) No. 11, p. 493-501

Empirická analýza zemědělského odvětví v Evropské unii se zaměřením na disparity ve výkonnosti zemědělských podniků a na identifikaci jejich příčin mezi jednotlivými členskými státy. Autoři využívají statistická data poskytovaná Slovenským statistickým úřadem, Eurostatem a databází FADN EU za r. 2012. Krátce charakterizují vývoj zemědělství v EU a ve vybraných zemích za období 2006-2013 a dále provádějí rozčlenění zemí dle ukazatele průměrné dlouhodobé zemědělské produkce do sedmi segmentů (za období 2004-2011). Toto členění ukazuje výraznou míru odlišnosti mezi jednotlivými segmenty (SR se nachází v šesté skupině spolu s dalšími třemi zeměmi V4, Rumunskem, Irskem a Velkou Británií). Autoři dále rozebírají, které hlavní výrobní faktory nejvíce ovlivňují zjištěné členění zemí dle objemu hrubé produkce na jednotku výměry půdy, a blíže analyzují disparity v rámci šestého segmentu i mezi zeměmi V4.

Lukas Cechura, Zdenka Kroupova, Tamara Rudinskaya

**Factors determining TFP changes in Czech agriculture**

**Činitelé ovlivňující změny celkové produktivity výrobních faktorů v českém zemědělství**

Agricultural economics = Zemědělská ekonomika, Vol. 61, (2015) No. 12, p. 543-551

Studie se zabývá faktory ovlivňujícími změny celkové produktivity výrobních faktorů (total factor productivity, TFP) v českém zemědělství v období po vstupu do EU (2004-2011). Zaměřuje se na tři důležité úseky: produkci mléka, vepřového a obilovin a modelovým způsobem (vzdálenostní funkce, output distance function model) identifikuje a hodnotí vývoj TFP ve zkoumaných úsecích. Výsledky naznačují pozitivní trendy v oblasti celkové produktivity výrobních faktorů u všech úseků, které jsou ovlivněny zejména komponentou TFP technologické změny (TCH). Ukázalo se také, že v letech 2004-2008 došlo k přerušení růstu TFP. - Pozn.

Thierry Pouch

### **Les tensions agricoles du partenariat transatlantique**

#### **Napětí v oblasti zemědělství v rámci vyjednávání Transatlantického partnerství**

Problemes économiques, No. 3126 (2016), p. 40-45

Vyjednávání mezi Evropskou unií a USA o Transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP) probíhají od července 2013. V článku je komentován vývoj vyjednávání v oblasti zemědělství a potravin. Jsou zde uvedeny tři okruhy, okolo kterých stále panují mezi oběma stranami neshody. Obecně je saldo obchodních transakcí mezi Francií a USA v deficitu, u zemědělství ale naopak převládají přebytky ve prospěch Francie (i Evropské unie celkově). TTIP by tedy potenciálně mohlo pomoci americkým zemědělcům. Mezi EU a USA existují v zemědělství (ve srovnání s např. průmyslem) vysoké celní bariéry, ze strany Evropské unie navíc 2x vyšší než ze strany USA. Třetím problematickým okruhem jsou necelní bariéry, mj. také otázka geneticky modifikovaných potravin. - Pozn.

## **Životní prostředí**

Étienne Espagne, Jean-Charles Hourcade

### **La finance au secours du climat**

#### **Finance na záchranu životního prostředí**

Problemes économiques, No. 3119 (2015), p. 30-35

Financování opatření zaměřených na redukci oxidu uhličitého. Rozdíl mezi cenou a sociální hodnotou uhlíku. Neschopnost trhu určit rovnováhu mezi cenou a sociální hodnotou a nutnost vnějších iniciativ. - Pozn. -- Článek je součástí čísla, které je tematicky zaměřené na finanční aspekty ochrany životního prostředí (k příležitosti konání konference COP21 v Paříži). Další články k tomuto tématu viz str. 5, 17, 24 a 36.

## **Životní úroveň**

Helvi Kinnunen, Petri Mäki-Fränki

### **Households increasingly dependent on public transfers [elektronický zdroj]**

#### **Domácnosti jsou čím dál více závislé na transferech z veřejných zdrojů**

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 89 (2015), No. 3, p. 40-47

Ve Finsku dochází vlivem stárnutí populace i vlivem recese ke změně struktury příjmů domácností. S prodlužujícím se věkem populace i vyššími výdělky osob, které odcházejí do důchodu, rostou penzijní výdaje. Dochází také k růstu výdajů na dávky nezaměstnaným osobám a pouze pomalému nárůstu mezd z důvodu nepříznivé hospodářské situace. Na transferech z veřejných zdrojů je proto závislá čím dál větší část populace. V důsledku toho se snižuje možnost ovlivnit agregátní poptávku zásahy měnové politiky. Článek také obsahuje informace o vývoji a struktuře příjmů finských domácností podle věku a ekonomické aktivity domácností. - Pozn.

Plný text dostupný z:

[http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/ajzSbw/3NctWvBCFDKVT0\\_IAMBf6Q/Bulletin315.pdf](http://eurojatalous.studio.crasman.fi/file/dl/a/ajzSbw/3NctWvBCFDKVT0_IAMBf6Q/Bulletin315.pdf)

Eva Bedřichová

### **Rozpočty domácností si polepšily**

Statistika & my, Sv. 5, (2015) č. 7-8, s. 20-21

Statistický pohled na peněžní příjmy domácností a jejich dynamiku v Česku za r. 2013 s ohledem na socioekonomický status domácností. Podrobněji k příjmům rodinných domácností s dětmi, k hodnocení, jak domácnosti vycházejí se svými příjmy, k sociálním příjmům a k odlišné struktuře příjmů úplných a neúplných rodin. Grafy znázorňují vývoj čistých peněžních příjmů domácností v období 2005-2013, strukturu hrubých peněžních příjmů domácností a peněžní příjmy domácností rodin s dětmi za r. 2013. -- Rozvinutí tématu viz příspěvek Nejohroženější jsou neúplné rodiny na s. 22-24 a příspěvek Proč chudoba roste, když rostou příjmy? na s. 18-19.

## Ostatní

Pawel Szalamacha ; [rozhovor vedli] Mathias Brüggmann, Donata Riedel

**"Eine Einladung für Migranten" : Polens Finanzminister kritisiert Deutschlands Verhalten in der Flüchtlingskrise**

**"Pozvání pro migranty" : polský ministr financí kritizuje chování Německa v uprchlické krizi**

Handelsblatt, Jg. 2016, Nr. 15 (22.1.2016), S. 10

Rozhovor s ministrem financí Polské republiky Pawlem Szalamachou o postoji jeho vlády k uprchlické krizi a o vnitropolitických změnách v Polsku. Vládní kabinet se podle Szalamachy hlásí ke spoluúčasti na třech miliardách eur, kterými chce EU pomoci Turecku při ochraně hranic a provozu uprchlických táborů. Odmítá ale návrhy některých ministrů vlád členských států EU, aby čerpání z unijních kohezních fondů bylo podmiňováno přijetím žadatelů o azyl z Blízkého a Středního východu. V čele ministerstva financí hodlá především zlepšit výběr daně z přidané hodnoty a zajistit financování zvýšeného přídatku na děti a úlev na daních z příjmů fyzických osob. Pro rok 2016 počítá s dodatečnými příjmy z prodeje licencí na vysokorychlostní internet a bilanci státního rozpočtu by mělo také zlepšit zvýšené zdanění finančního sektoru a obchodních řetězců.

Tomáš Nejedlý

**Odchod elit stojí Slovensko pol miliardy eur ročně : Slováci v zahraničí**

Trend, Sv. 26, (2016) č. 2, s. 22-23

Pohled na odliv mozků a migraci za prací i vysokoškolským studiem ze SR i na negativní důsledky tohoto jevu. Dle odhadů působí za hranicemi 250-300 tisíc Slováků, ekonomická ztráta slovenského hospodářství z odchodu obyvatel do zahraničí je 0,6 % HDP.

Yannick Boireud ... [et al.]

**Parle-t-on mal de l'économie dans les médias?**

**Mluví se o ekonomice v médiích špatně?**

Problemes économiques, No. 3123 (2015), p. 56-63

Výzkum Rady pro rozvoj hospodářské kultury (Conseil sur la diffusion de la culture économique, CODICE) ukazuje, že jestliže mají Francouzi zájem o informace z oblasti ekonomiky, informace šířené médii pro ně bývají často nesrozumitelné. Ekonomické otázky jsou však jádrem fungování současného demokratického procesu. To, že média nešíří informace ve srozumitelné podobě, může mít řadu nepříznivých důsledků. Prvním z nich je rezignace a přenechávání rozhodování "moudřejším", dalšími jsou pak nedůvěra v ekonomiku či vzestup populistických hnutí. V článku jsou vedle výsledků výzkumu poskytnuty také návrhy, jak současný stav zlepšit. - Pozn.

## Zkrácené obsahy časopisů

*Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny*

**Ekonom : týdeník Hospodářských novin**

**Sv. 60, (2016) č. 1**

Se Zemanem s funkcemi nekšeftujeme, říká Jiří Rusnok, který by se měl za půl roku stát guvernérem ČNB (s. 11-15); Kdy opět přijde velká válka: výdaje největších velmocí na zbrojení jsou nyní přibližně stejně vysoké jako před začátkem světového konfliktu v r. 1914 (s. 24-27); Banky v roce jedna - komentář k účinnosti jednotného mechanismu pro řešení krizí, který je součástí bankovní unie - SRB (s. 36); Nová předsevzetí pro světovou ekonomiku - komentář M. J. Boskina (s. 38-39).

**Ekonom : týdeník Hospodářských novin**

**Sv. 60, (2016) č. 2**

Digitální technologie: pokrok nebo stagnace? - úvahy ekonomů nad tím, jak přispívají digitální technologie k růstu hospodářství (s. 18-19); Důchody bez revoluce: penzijní reforma - plány na dílčí úpravy důchodového systému v ČR (s. 20-22); Třetí rok, první ztráty: část penzijních fondů loni vykazovala ztrátu. Od doby vzniku jsou ale všechny v plusu (s. 23); Lidé přestávají kupovat auta, trh přesto roste - pohled na český automobilový trh v r. 2015 (s. 30-33 a komentář na s. 41); Prognózy 2016: zotrza hned od začátku - očekávání v ekonomice (s. 34-35).

**Ekonom : týdeník Hospodářských novin****Sv. 60, (2016) č. 3**

Proč Slovinci dohánějí Česko - porovnání zejména hospodářského vývoje ČR a SR po r. 1993, zaměřeno na příklad měst Dubnica nad Váhom a Otrokovice (s. 8-13); Střet civilizací? Nic takového tu není, říká arabista Ondřej Beránek a tvrdí, že Češi se lidí přecházejících do Evropy před válkami v islámském světě bát nemusí (s. 14-17); Kontrolní hlášení, past nejen na neplatiče: jak na kontrolní hlášení (s. 26-29); Proč mají Češi nízké platy - komentář P. Sobiška k nákladům na práci v ČR (s. 36); Potravinové giganty v pasti: Česko zpřísňuje pravidla pro vztahy obchodních řetězců a jejich dodavatelů - k novele zákona o významné tržní síle (s. 40-41).

**Ekonom : týdeník Hospodářských novin****Sv. 60, (2016) č. 4**

Bankovní lupiči za klávesnicí: útoky na bankovní účty - informační kriminalita v Česku (s. 6-10); Ať si daň každý spočítá sám, říká v prvním velkém rozhovoru nová náměstkyně pro daně Alena Schillerová, která se chystá napsat nový zákon o daních z příjmů - rozhovor s A. Schillerovou (s. 12-15); Česko láká cizí filmaře, aby tu utráceli miliardy a Hollywoodské stopy v Česku: filmový průmysl - pohled na filmové pobídky a jejich význam pro ČR (s. 20-25); Stát chystá velkou čistku mezi realitními makléři: změny v obchodech s realitami (s. 26-29); Kvůli sporu s prodejci už nemusíte k soudu: spory mezi prodejci a zákazníky bude možné od února řešit mimosoudní cestou. Systém má ulevit justici a ušetřit čas a peníze spotřebitelům - k novele zákona o ochraně spotřebitele (s. 40-42).

**Ekonom : týdeník Hospodářských novin****Sv. 60, (2016) č. 5**

Refinancovat, nebo zůstat věrný? : změna hypoteční banky - pohled na současný český hypoteční trh a výhodnost refinancování hypoték (s. 6-11); Proč se Češi tolik bojí budoucnosti: optimismus polistopadových let je pryč, lidé nevěří, že se jejich postavení v dohledné době výrazněji zlepší - k výsledkům aktuálních průzkumů, co Češi vnímají jako ohrožení a jak pohlíží na svoji životní úroveň (s. 18-21); Komu vadí levná ropa: ceny komodit (s. 22-23); Stárnutí: časovaná bomba zdravotnictví - rostoucí podíl starých lidí je rizikem pro financování zdravotní péče (s. 24-27) a Populace stárne, zdravotnictví selhává - rozhovor se spolutvůrcem české zdravotnické reformy P. Hroboněm (s. 28-29); Imigrace do sociálního státu: efektivní samoregulaci přistěhovalectví lze očekávat jen v případě, že migranti budou pobírat pouze mzdy, myslí si Hans-Werner Sinn (s. 38-39).

**Euro : ekonomický týdeník****Sv. 2016, č. 1**

Sílicí Čína, nervózní sousedé - změna čínské vojenské doktríny, posilování a modernizace vojenských sil ve světě (s. 9); Hitparáda úředních banalit - nejkurióznější právní předpisy r. 2015 v Česku (s. 10-13); Zemanův gang čtyř - personální obměna bankovní rady ČNB (s. 32-33); Musíme si vybrat: státní peníze na vědu se musejí soustředit do pár vybraných oblastí, kde vynikneme, jinak skončíme jako průměr ve všem (s. 39); Kde ty tuny jsou? - státní hmotné rezervy (s. 42-43); Španělská bota: páte největší ekonomice Evropy, zkoušené vleklou krizí, hrozí nejistá povolební budoucnost, chaos a prudký propad - pohled na Španělsko po parlamentních volbách (s. 50-51); Jak legálně krýt podfuky - kreativní účetnictví, auditorské firmy, Doty a Schnurr (s. 52-53).

**Euro : ekonomický týdeník****Sv. 2016, č. 2**

S lékařem v kapse: v Česku se rozvíjejí lékařské služby přes mobilní aplikace. Investoři větrí nový trend (s. 10-15); Pokyn od Andreje: finanční úřady protahují registraci plátců DPH kvůli karuselovým podvodům - problémy při registračním řízení v oblasti DPH (s. 34-35); Mrtvé právo, polská spravedlnost: varšavská vláda během šesti týdnů brutálně koncentrovala veškerou moc ve svých rukou. S ekonomikou bude mít těžší práci (s. 38-39); Šanghajský víchř - k vývoji na čínských burzách a k devalvaci juanu na počátku r. 2016 (s. 40-41).

**Euro : ekonomický týdeník****Sv. 2016, č. 3**

Projekt Evropa: Schlussss... - migrační vlna v Evropě a pohled na důsledky silvestrovských výtržností v Německu (s. 10-15); Prostě dejte lidem byty: Brno zkouší pozoruhodný sociální experiment, který má vymýtit bezdomovectví - sociální bytová politika, příspěvky na bydlení od státu (s. 30-31); Očista za dvacet miliard: teplárny proinvestují miliardy korun, aby splnily přísnější emisní limity nadiktované Bruselem - dopady evropské směrnice o průmyslových emisích (s. 42-43).

**Euro : ekonomický týdeník****Sv. 2016, č. 4**

Češi jsou inovativní konzervy: lidé v tuzemsku jsou mimořádně zajímavou kombinací opravdu velkého finančního konzervatismu a rychlého přijímání technických novinek, říká viceguvernér ČNB Mojmir Hampl - rozhovor s M. Hamplem o peer-to-peer půjčkách, elektronických penězích aj. (s. 22-25); Bitva o Sachalin: ruské energetické firmy Gazprom a Rosněř si jdou navzájem po krku. Lukrativní plynový trh se jim mezitím vzdaluje (s. 48-49).

**Hospodářské noviny****Sv. 60, (2016) č. 12 (19.1.2016)**

Kdo vydělává na pádu ropy? - pokles cen ropy a jeho důsledky (s. 2); EU "poslechla" Česko. Zváží boj s daňovými úniky - snaha o prosazení přenesené daňové povinnosti u DPH (s. 6); Nové banky: 2 miliony klientů - nárůst nízkonákladových bank v ČR (s. 12); Spory kvůli reklamacím půjde řešit mimosoudně - novela zákona o ochraně spotřebitele a ADR (s. 18); Problém s bankou vyřeší finanční arbit, na exekutora si lze stěžovat u profesní komory (s. 19).

**Hospodářské noviny****Sv. 60, (2016) č. 13 (20.1.2016)**

Zeman řekl, jakou chce ČNB: prezident trvá na Rusnokovi, o ČNB se chce radit i s Babišem - k plánovaným obměnám bankovní rady centrální banky, kandidátem na guvernéra je Jiří Rusnok (s. 1 a komentář na s. 13); Čína roste nejpomaleji za čtvrt století. Jen žádnou paniku, uklidňují analytici (s. 7 a komentář na s. 13); Burza elektřiny v Praze bude mít německého vlastníka - většinovým vlastníkem se stane skupina EEX - Evropská energetická burza (s. 18).

**Hospodářské noviny****Sv. 60, (2016) č. 18 (27.1.2016)**

Podnikatelé by si měli vyměřit daně sami, říká nová Babišova náměstkyně Alena Schillerová - plány na samovyměření daně a nový zákon o daních z příjmů na MF (s. 4); Odchod Británie z EU by poškodil irskou ekonomiku (s. 7); Výměna stráží v Bank Austria: italská Unicredit Group bude svůj byznys ve střední a východní Evropě řídit hlavně z milánské centrály, nikoliv z Vídně jako dosud - angažovanost Unicredit ve střední a východní Evropě a přesun pravomocí z Bank Austria doprovázený snižováním pracovních míst v rakouském bankovníctví (s. 12); Máme se dobře. Máme se dobře, máme se... - Čermákův sloupek o kvalitě života a dalších aspektech života v ČR (s. 20).

**Hospodářské noviny****Sv. 60, (2016) č. 20 (29.1.2016)**

Začíná lov na peníze ze zrušených penzí: druhý pilíř končí, Češi řeší, co s úsporami (s. 1); EU přitvrdí proti korporacím. Chce od nich víc na daních - balíček eurokomisaře P. Moscoviciho by měl přispět ke snížení daňových úniků nadnárodních firem v EU (s. 7 a komentář na s. 8); Itálie se konečně dohodla s Bruselem, jak se její banky zbaví špatných půjček - k jednání o záchranném programu pro italské bankovníctví (s. 15); Deutsche Bank má nejvyšší ztrátu v historii - sedmimilionová ztráta největšího peněžního ústavu v Německu (s. 15)

**Hospodářské noviny****Sv. 60, (2016) č. 22 (2.2.2016)**

Policie lépe uvidí do všech účtů: Babišův zákon rychleji prolomí bankovní tajemství lidí i firem - k návrhu zákona o centrální evidenci účtů (s. 1 a komentář na s. 8); Londýn a Brusel se dohadují o reformě EU.

Stále hrozí mimořádný summit (s. 7); Fondy kvalifikovaných investorů budou přístupné pro méně movité zájemce - také o zdanění FKl (s. 19).

### **Hospodářské noviny**

#### **Sv. 60, (2016) č. 24 (4.2.2016)**

Úředníci trápí nové plátce DPH: podnikatelům se registrace k DPH protahuje na týdny i měsíce (s. 1 a komentář na s. 8); Péče o dlouhodobě nemocné je v Česku nefunkční. Stát řeší, jak systém zlepšit (s. 3); Nižší DPH pivo nezlevní: podle šéfa Budvaru J. Bočka pivovary usilují o snížení spotřební daně na pivo. Nižší DPH však dle něj pivovary ani spotřebitelé nepocítí (s. 12); Rozhodnutí o pojišťovacích zákonech posoudí nejprve koaliční rada - aktuální vývoj problematiky novel zákona o pojišťovnictví a o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí (s. 14); Hotovost: nepřítel číslo jedna - k plánům na omezování hotovostních plateb a používání hotovosti (s. 20).

### **Hospodářské noviny**

#### **Sv. 60, (2016) č. 7 (12.1.2016)**

Anonymní firmy už nedostanou zakázky: stát chce znát koncové vlastníky: ke změnám obsaženým v připravovaném zákoně o veřejných zakázkách (s. 1); Debatu o evidenci tržeb koalice utne, Babiš chce omezit řečnění poslanců (s. 5); Mobil místo banky - nové technologie ve finančnictví, on-line pojišťovna (s. 10-11); Jurečkova vize: soběstačné zemědělství do roku 2030 (s. 12); Ceny ropy by už klesat neměly, u dna ale nějaký čas vydrží, říká šéfeconom Mezinárodní energetické agentury (s. 15).

### **Hospodářské noviny**

#### **Sv. 60, (2016) č. 8 (13.1.2016)**

Babiš vrací do hry odmítnutý zákon - návrh novely zákona o pojišťovnictví (s. 4); Limonádová daň nutí Mexičany hubnout - zhodnocení dopadu speciální desetiprocentní daně na nápoje s cukrem (s. 6); Chtějí mě odstranit - rozhovor s šéfkou ERÚ A. Vításkovou (s. 10-11); Češi nespoří, bankám to nevadí - vývoj úspor v ČR (s. 12).

### **Hospodářské noviny**

#### **Sv. 60, (2016) č. 9 (14.1.2016)**

Pokuty kvůli DPH se zmírní: ministr financí Andrej Babiš narychlo opravil zákon o DPH (s. 1); ČNB na cestě do ztráty: sázka na intervence se centrální bance začíná prodražovat. Zákon jí však dává jiné hlavní úkoly a s budoucími ztrátami si nemusí dělat hlavu (s. 12 a komentář na s. 8); Banky couvají od sankcí za vysoké vklady (s. 13).

### **Unes - účetnictví neziskového sektoru**

#### **Sv. 14 (2016), č. 1**

Změny daňových a souvisejících zákonů od roku 2016 (s. 3-11); Účetnictví státu a jeho význam pro skládání účtů z hospodaření se státními prostředky (s. 17-19); Jak dál při kontrole veřejných financí? (s. 22-26); Povinnost auditu a zveřejňování u NNO od 1. 1. 2016 (s. 27-28).

MINISTERSTVO FINANCÍ  
Odbor Rozvoj ICT  
Oddělení Finanční a ekonomické informace

## Přehled nových knih

**Přehled nových knih.....74**

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| Daně .....                                                         | 74 |
| Ekonomické vědy. Ekonomie.....                                     | 74 |
| Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny ..... | 74 |
| Informatika. Počítače .....                                        | 75 |
| Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace.....                    | 76 |
| Podnik a podnikání .....                                           | 76 |
| Pojišťovnictví. Sociální péče .....                                | 77 |
| Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé.....                            | 78 |
| Právo .....                                                        | 78 |
| Statistika. Demografie. Sociologie .....                           | 80 |
| Účetnictví.....                                                    | 81 |
| Veřejná správa .....                                               | 81 |
| Veřejné finance. Rozpočet.....                                     | 81 |
| Zdravotnictví.....                                                 | 82 |
| Ostatní.....                                                       | 82 |

## Daně

28337

Petra Ptáčková Mísařová, Milena Otavová

### **Dan z příjmů srozumitelně**

Ostrava : KEY Publishing 2015, 168 s.

Principy zdaňování fyzických a právnických osob a upozornění na možná úskalí při aplikaci vybraných ustanovení zákona o daních z příjmů a dalších zákonů. Správné stanovení základu daně a vyčíslení daňové povinnosti při využití všech možných odpočtů od základu daně a všech slev na dani. Odpisování hmotného i nehmotného majetku, daňový režim jednotlivých výnosů plynoucích z cenných papírů a podílů, principy zdaňování příjmů právnických osob, daňové aspekty některých operací s podnikem a specifické případy zdaňování některých typů poplatníků. Publikace byla zpracována podle právního stavu k 1.1.2015. - Vyd. 1. - Obsahuje bibliografii. - ISBN: 978-80-7418-243-3 (brož.)

## Ekonomické vědy. Ekonomie

28348

Helena Fialová

### **Konjunkturální analýza**

Praha : Metropolitan University Prague Press 2015, 175 s. : il.

Učebnice s výkladem v kapitolách: Cíle a nástroje konjunkturální analýzy v mezinárodním obchodu (význam, konjunkturální prognózy a faktory); Konjunkturální cyklus (průběh, trend, ukazatele konjunkturálního cyklu); Konjunkturální analýza teritoria; Konjunkturální analýza trhů zboží; Konjunkturální ukazatele. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-87956-16-8 (brož.)

## Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

E-9569

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

### **Abeceda fondů EU 2014-2020**

Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR 2015, 39 s. : il.

Informační brožura s přehledem Evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů dostupných v ČR ve třetím programovém období 2014-2020. Rozdělení podpory ESI fondů dle tematických cílů. Systém jejich čerpání. Postup od projektového záměru k získání dotace. Monitorovací systém. Odkazy na další zdroje informací. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-7538-013-5 (brož.)

28319

OECD

### **Iceland : OECD economic surveys 2015**

### **Island : hospodářské přehledy OECD 2015**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, September 2015, 102 s. : tab., grafy, rámečky

Hospodářská situace Islandu - hodnocení a doporučení. Pokrok ve strukturálních reformách. Podpora dlouhodobého růstu produktivity. Zlepšení podnikatelského prostředí. Podpora makroekonomické stability a pružnosti. - Příl. - ISBN: 978-92-64-24041-4 (brož.)

28320

Organisation for Economic Co-operation and Development

**Ireland : OECD economic surveys 2015****Irsko : hospodářské přehledy OECD 2015**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, September 2015, 110 s. : tab., grafy, rámečky

Hospodářská situace Irska - hodnocení a doporučení. Strukturální reformy, inkluzivní růst, migrace. - Pozn., příl. - ISBN: 978-92-64-24032-2 (brož.)

28349

Ilona Švihlíková

**Jak jsme se stali kolonií**

V Praze : Rybka Publishers 2015, 229 s.

Renomovaná ekonomka rekapituluje vývoj České republiky od tzv. sametové revoluce až po současnost. V první části práce charakterizuje centrálně plánovanou ekonomiku a specifika československého státního socialismu před rokem 1989. Následující popis československé a české cesty transformace je zasazen do kontextu změn ve světové ekonomice koncem 80. let 20. století. Kriticky posouzeny jsou různé transformační cesty, od ruské po čínskou. V druhé části knihy se autorka zaměřuje na současný stav české ekonomiky z pohledu integrace do světové ekonomiky, struktury ekonomiky a úrovně mezd, fungování státu a dalších oblastí. Podle autorky se ČR po roce 1989 začlenila do světové ekonomiky na bázi kolonie a v koloniálním postavení zůstává dodnes. Závěrečné kapitoly kriticky hodnotí současnou etapu kapitalismu. Autorka navrhuje opatření, jak by se ČR mohla vymanit ze své pozice závislé ekonomiky. - ISBN: 978-80-87950-17-3 (váz.)

28350

Luboš Xaver Veselý

**Jak se těží miliardy? : skutečný příběh Mostecké uhelné**

Praha : Olympia 2015, 180 s. : barevné foto

Chronologický popis okolností, souvislostí a rolí hlavních postav sporné privatizace Mostecké uhelné společnosti v 90. letech 20. století. Autor odhaluje vývoj a rozhodovací procesy nejen v nejvyšších patrech managementu firmy, ale také ve vládních kruzích. Policejní vyšetřování této privatizace doposud probíhá pro podezření z podvodného ovládnutí společnosti a neoprávněného obohacení se bývalými manažery a vlastníky. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-7376-423-4 (brož.)

28330

[editor Daniel Franklin] ; The Economist

**Svět 2016**

Praha : Economica, c2015, 106 s. : il.

Česká verze ročenky The Economist vydaná v licenci pro ČR. Články o očekávaných událostech ve světě v roce 2016. Předpovědi některých ekonomických a politických tendencí v jednotlivých světových oblastech i celosvětově a předpovědi z oblasti financí, obchodu, technologií, vědy a společnosti. Předpověď vývoje jednotlivých států - číselné údaje o HDP, inflaci, bilanci rozpočtu a výši populace. Číselné ukazatele důležitých průmyslových odvětví. V úvodu této české verze jsou komentovány i předpokládané politické a ekonomické události v České republice. - Licenční znění v české verzi pro vydavatelství Economica. - ISBN: 978-80-85378-29-0 (brož.)

## **Informatika. Počítače**

28333

Josef Pecinovský, Rudolf Pecinovský

**Windows 10 : průvodce uživatele**

Praha : Grada 2015, 230 s. : il.

Knihla podrobně seznamuje s novým operačním systémem Windows 10. První polovina knihy se věnuje spouštění programů a přepínání mezi nimi (multitasking), vytváření virtuální plochy,

jednoduchým změnám nastavení, aplikacím přístupným z výchozí obrazovky Start. Druhá polovina knihy popisuje zapojení počítače do domácí sítě, nastavení systému Windows 10, správu souborů a složek, aplikaci Průzkumník a ukládání dat do internetových úložišť. Nezbytným doplňkem příručky je popis aplikací dodávaných s Windows, zejména WordPad, Malování, Poznámkový blok, a internetový prohlížeč Microsoft Edge. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-247-5700-1 (brož.)

## Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

28338

Petr Rožňák

### **Mechanismy fungování Evropské unie : in quorum gratiam?**

Ostrava : KEY Publishing 2015, 330 s. : il.

Přehledně zpracovaná publikace je rozdělena do několika tematických okruhů. V úvodu jsou popsány regionální geografie EU a historické souvislosti procesu evropské integrace. Další kapitoly se zabývají evropským modelem integrace, organizační strukturou EU, orgány a institucemi EU a jejich činnostmi, rozpočtem a vývojem systému vlastních zdrojů, hospodářskou a měnovou unií, společnou bezpečnostní a obrannou politikou EU a členstvím ČR v EU. Závěrečná část je věnována právnímu řádu, volebnímu systému a volbám do Evropského parlamentu. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7418-237-2 (brož.)

## Podnik a podnikání

28315

Jaroslav Benák, David Zahumenský

### **Jak na spolkový rejstřík**

Praha : Grada 2015, 135 s.

Praktická příručka popisuje proces nutného zápisu do spolkového rejstříku, který musí do konce roku 2016 provést všechny organizace, jež měly dříve právní formu občanského sdružení. Přináší informace o tom, jaké podklady je třeba připravit (včetně vzorů základních listin – prohlášení zapisované osoby a souhlas vlastníka nemovitosti s umístěním sídla), jak vyplnit interaktivní formulář (včetně detailního návodu) a jak postupovat při komunikaci s rejstříkovým soudem. Publikace se věnuje jak prvozápisu nového spolku, tak změně údajů, zápisu pobočného spolku a zápisu přeměny a likvidace spolku. - 1. vyd. - Vzory příloh a vyplněných formulářů. - ISBN: 978-80-247-5672-1 (brož.)

28316

Jarmila Pokorná, Eva Večerková, Milan Pekárek

### **Obchodní korporace a nekalá soutěž**

Praha : Wolters Kluwer 2015, xvii, 614 s.

Publikace poskytuje odpovědi na řadu otázek z obchodního práva vyskytujících se v každodenní praxi. Přehledně strukturovaný text obsahuje definice, poznámky, judikaturu, literaturu a marginální čísla. Výklad je rozdělen do těchto částí: Právní postavení podnikatele (identifikace podnikatele, podnikatel v právním styku, veřejné rejstříky); Obchodní korporace (charakteristika a obecná úprava, jednotlivé formy obchodních korporací); Nekalá soutěž (obecně o soutěžním prostředí, skutková podstata nekalé soutěže a ochrana proti ní). Výklad je zpracován k právnímu stavu v červnu 2015. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-7478-873-4 (brož.)

28335

Jana Skálová a kol.

### **Účetní a daňové souvislosti zákona o obchodních korporacích**

Praha : Wolters Kluwer 2015, 175 s.

Nové právní pojmy a změny v legislativě po rekodifikaci, které se promítají do účetnictví a daňových souvislostí obchodních korporací. Po úvodním vymezení základních pojmů následují oddíly: vznik kapitálové společnosti, účetní závěrka obchodních korporací, rozdělení zisku, zálohy na podíly na zisku, příplatky do ostatních kapitálových fondů, rozhodování valné hromady o jiném výsledku

hospodaření, zvýšení a snížení základního kapitálu, vlastní akcie, vypořádací podíl u s.r.o., zveřejňování informací o vlastním kapitálu společnosti, pohled společníka na účast v obchodní korporaci a daňové souvislosti podílu u fyzické osoby. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7478-971-7 (váz.)

28339

Pěva Čouková

**Účetní a daňové transakce v návaznosti na zákon o korporacích : zálohy na podíly na zisku, výplata z jiných zdrojů vlastního kapitálu, příplatky do vlastního kapitálu, chyby minulých let, operace s obchodním závodem, kmenové listy, zpráva o vztazích**

Bohuňovice : Oswald 2015, 407 s.

Praktický výklad k některým ustanovením zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Publikace propojuje právo s účetnictvím a s daňovými zákony. Obsahem výkladu jsou: právnické osoby a veřejné rejstříky právnických osob, přímý zápis notářem do veřejného rejstříku, sbírka listin, veřejně prospěšná právnická osoba, princip zdanění u veřejně prospěšného poplatníka, obchodní korporace, cenné papíry, podíl, založení kapitálové společnosti, peněžité a nepeněžité vklady, kapitalizace pohledávek, zvyšování a snižování základního kapitálu, finanční asistence, uzavírání účetních knih, schvalování účetní závěrky, podíly na zisku, osvobození podle § 19 zákona o daních z příjmů (vztah mateřská a dceřiná společnost), příplatek do vlastního kapitálu, uvolněný podíl, rezervní fondy, zastavení podílu, tichý společník, dispozice s obchodním závodem aj. Výklad je doplněn příklady a četnými přílohami. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-905690-8-9 (brož.)

28332

Anna Pelikánová

**Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky**

Praha : Grada 2015, 319 s. : il.

Ucelený přehled poznatků v oblasti financování, účetnictví, daní a práva pro nestátní (soukromé) neziskové organizace v těchto oddílech: Místo neziskových organizací v právním řádu ČR; Druhy neziskových organizací; Nový občanský zákoník a právní formy nestátních neziskových organizací; Vznik, zánik a řízení vybraných forem těchto organizací; Financování činnosti; Ekonomika organizací; Účetnictví; Daňová problematika (daň z příjmů, DPH). - 1. vyd. - Obsahuje přílohy a znění účetní osnovy. - ISBN: 978-80-247-5699-8 (brož.)

## Pojišťovnictví. Sociální péče

28343

Jaroslav Mesršmíd

**Pojišťovnictví v globálním prostředí**

Praha : Professional Publishing 2015, 222 s.

Komplexní pohled na vývoj pojišťovnictví v současné globální ekonomice. V úvodu jsou vymezeny vybrané pojmy a hodnoceny některé teoretické přístupy ke globalizaci. Další kapitoly se věnují významu pojišťovnictví, analýze vývoje světového pojišťovnictví a pojišťovnictví v agendě vybraných mezinárodních organizací (mezivládních i nevládních). Samostatně je pojednáno o fóru pro mezinárodní hospodářskou spolupráci - skupině G20. Závěrečné kapitoly přibližují oblasti regulace pojišťovnictví ve vybraných zemích (např. Brazílie, Japonsko, USA) a v EU a hodnotí globální regulaci pojišťovnictví v 21. století. - ISBN: 978-80-7431-150-5 (váz.)

28344

Pavel Kaczor

**Sociální politika a sociální systém ČR**

Praha : Oeconomica 2015, 269 s. : il.

Základní principy fungování sociální politiky ČR a role jednotlivých institucí, které sociální legislativu v ČR tvoří. Učebnice obsahuje výklad v kapitolách: Základní pojmy a souvislosti; Vývoj a důležité mezníky sociální politiky; Role státu v sociální politice; Sociální systém ČR; Instituce tvořící

piliře sociálního systému ČR - Česká správa sociálního zabezpečení, úřad práce, obce a kraje; Sociální služby; Koordinace sociálních systémů členských zemí EU. V textu jsou vysvětleny konkrétní dávky, benefity, jednotlivé typy důchodů a nemocenských dávek v gesci vyjmenovaných institucí. Na konci kapitol jsou zařazeny příklady k procvičování. - Vyd. 1. - Nad názvem: Vysoká škola ekonomická v Praze Na obálce nad názvem: Fakulta managementu. - ISBN: 978-80-245-2096-4 (brož.)

## **Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé**

28313

Margerita Vysokajová, Bohuslav Kahle, Nataša Randlová, Petr Hůrka, Jiří Doležilek

### **Zákoník práce : komentář**

Praha : Wolters Kluwer, 2015, xxvii, 762 s.

Podrobný komentář k zák. č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Aktuální zaznamenané změny po novele, zákonem č. 205/2015 Sb., s účinností od října 2015. Tyto změny se týkají především právní úpravy náhrady škody v důsledku pracovního úrazu či nemoci z povolání a úprav dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Podrobný výklad jednotlivých ustanovení je doplněn praktickými případy, odkazy na související ustanovení, předpisy a judikaturu. Právní stav publikace je k 1.10.2015. - 5. vyd. - Přehled citovaných právních předpisů. - ISBN: 978-80-7478-955-7 (váz.)

## **Právo**

28312

Daniela Kovářová

### **Dědické právo podle nového občanského zákoníku : praktická příručka**

Praha : Leges 2015, 284 s.

Historické souvislosti dědického práva. Nové pojmy a instituty v dědickém právu po rekodifikaci českého soukromého práva, platné od roku 2014. Výklad seznamuje potenciálního zůstavitele s možnostmi, které mu právní úprava nabízí, s doporučeními pro sepsání závěti. Kniha poskytuje rady a upozornění pro dědice a přeživší manžele, dále popisuje řízení o projednání pozůstalosti, právo odmítnout dědictví a zejména dluhy zůstavitele a likvidaci pozůstalosti. Závěrem jsou uvedeny vzory nejčastěji používaných typů závětí a dokumentů významných pro pozůstalostní řízení. - Vyd. 1. - Obsahuje citované právní předpisy, judikaturu a vybraná ustanovení právních předpisů. - ISBN: 978-80-7502-097-0 (brož.)

28342

Vladimír Naxera

### **Korupce v komunistickém režimu a v průběhu postkomunistické transformace : studie korupčních, klientelistických a patronážních jevů z prostředí Československa/České republiky**

V Brně : Doplněk 2015, 243 s. : il.

Tématem publikace je problematika korupce, klientelismu a stranické patronáže v podmínkách fungování komunistického režimu a v průběhu postkomunistické transformace. Autor svůj obecný výklad aplikuje na příkladu Československa, respektive České republiky. Nabízí zejména interpretaci toho, jaké byly strukturální faktory rozšíření korupce v komunistickém režimu, jaké komunistické dědictví lze nalézt v podobě korupce po pádu komunismu a jakým způsobem se na proměně podoby korupce a jejího vnímání podepsal průběh transformace. Také se zabývá otázkou, jaké faktory limitují boj proti korupci a jaké následky může mít korupce pro demokratický režim. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7239-323-7 (brož.)

28329

Tomáš Fecák

### **Mezinárodní dohody o ochraně investic a právo Evropské unie**

Praha : Wolters Kluwer 2015, xvii, 530 s.

Obsáhlá monografie přináší komplexní a podrobný rozbor různých aspektů vztahu mezinárodních dohod o ochraně investic a práva EU. Po krátkém úvodu do problematiky je v druhé kapitole podán

stručný přehled typické úpravy mezinárodních dohod o ochraně investic a podrobnější rozbor úpravy investic v právu EU, a to pro účely následného srovnání těchto úprav a identifikace možných rozporů, které mezi nimi mohou vznikat. Kapitola třetí je věnována investičním dohodám uzavíraným Unií po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, a to především otázkám pravomoci EU v oblasti zahraničních investic, odpovědnosti za porušení unijních investičních dohod, jakož i obsahové stránce nové politiky EU v oblasti zahraničních investic. Následující kapitola se zabývá právním statusem existujících dohod o ochraně investic uzavřených mezi členskými státy EU a třetími zeměmi. Závěrečná kapitola analyzuje různé otázky spojené s dohodami o ochraně investic uzavřenými mezi členskými státy EU navzájem (tzv. intraunijními dohodami). - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7478-982-3 (brož.)

28336

Martin Janků, Linda Janků

**Právo EU po Lisabonské smlouvě**

Ostrava : KEY Publishing 2015, 312 s.

Změny, ke kterým došlo v právu EU od nabytí platnosti Lisabonské smlouvy (v platnosti od 1. 12. 2009). První část publikace se věnuje základům práva EU, jeho institucím a aplikaci práva EU členskými státy v národním právním prostředí. Dále blíže popisuje institucionální strukturu EU, pravomocné orgány i jejich vzájemné vztahy. Druhá část publikace se zabývá vybranými otázkami materiálního práva EU, a to ochranou základních lidských práv v EU, vnitřním trhem a jeho úpravou (volný pohyb zboží, osob, služeb atd.), ochranou hospodářské soutěže, ochranou spotřebitele, vybranými otázkami práva obchodních společností a společnou zahraniční a bezpečnostní politikou. - Vyd. 2. - ISBN: 978-80-7418-245-7 (brož.)

28314

Dana Ondřejová

**Průvodce uzavíráním smluv po rekodifikaci**

Praha : Wolters Kluwer 2015, 437 s.

Právní úprava procesu uzavření smlouvy po rekodifikaci soukromého práva od ledna 2014. Publikace je pojata formou praktického rozboru univerzální vzorové smlouvy. Popisuje sled právních jednání dvou a více osob od okamžiku zvažování uzavření smlouvy až do okamžiku jejího podpisu (kontraktační proces). Kniha přináší výklad jednotlivých institutů, poukazuje na důsledky jejich zakotvení do smlouvy, problémové otázky, navrhuje vhodná řešení, uvádí poznatky z judikatury a nabízí i srovnání se starou právní úpravou. Text vychází z právního stavu k 1.9.2015. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7478-962-5 (brož.)

28346

Pavel Mates, Martin Kopecký

**Řádné opravné prostředky ve správním řízení : (podle správního řádu a stavebního zákona)**

Praha : Leges 2015, 176 s.

Výklad institutu řádných opravných prostředků. Co jsou opravné prostředky a jak se člení, kdo je oprávněn je využít a za jakých podmínek, jaké jsou náležitosti řádných opravných prostředků a v jakých lhůtách je nutné je podat. Dále jsou popsány účinky odvolání a vysvětleny způsoby vyřízení jednotlivých opravných prostředků. Pozornost je věnována též otázce nicotného rozhodnutí a přezkumu rozhodnutí a jiných úkonů podle stavebního zákona. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7502-100-7 (brož.)

28345

Daniel Hájek a kolektiv

**Vzory smluv pro podnikatelskou praxi**

Praha : Leges 2015, 416 s.

Soubor více než 50 vzorových smluv vycházejících z nového občanského zákoníku. Vzory jsou určeny pro malé a střední podnikatele, jimž mají usnadnit každodenní provádění obchodních transakcí. Např.: smlouvy darovací, kupní, licenční, nájemní, o pachtu, smlouvy o dílo, o zápůjčce, o zřízení zástavního práva atd. Uváděné vzory slouží jako předloha pro vypracování právního dokumentu a jsou doplněny vysvětlivkami. Praktické jsou příklady formulací obecných a závěrečných ustanovení, kterými lze jednotlivé vzory doplnit podle aktuální potřeby. - Vyd. 1. - Vzory v textovém formátu lze

po zadání kódu stáhnout z webových stránek [www.premie.bonusleges.cz](http://www.premie.bonusleges.cz) a upravovat. - ISBN: 978-80-7502-098-7 (váz.)

28341

sestavili Petr Lavický a Petra Polišínská

**Zánik závazků**

Praha : Wolters Kluwer 2015, 279 s.

Přehled judikatury obsahující rozhodnutí českých a československých soudů, která jsou použitelná pro právní vztahy řídicí se novým občanským zákoníkem. Předkládaný svazek shrnuje rozhodnutí, jež lze použít jako inspiraci při interpretaci ustanovení občanského zákoníku ohledně zániku závazků jejich splněním či ostatními způsoby (dohodou, započtením, odstoupením od smlouvy atd.). Publikace obsahuje stručný úvodní výklad nové právní úpravy, příslušnou část důvodové zprávy a zásadní právní předpisy. - Vyd. 1. - Kniha je dostupná také v systému ASPI a v elektronické podobě. - ISBN: 978-80-7478-907-6 (brož.)

**Úplné znění zákonů (ÚZ)**

27990/1104

Cenové předpisy : zákon o cenách, působnost státu a obcí, seznam zboží s regulovanými cenami 2016 : redakční uzávěrka 7.12.2015

27990/1106

Doprava 2016 : silniční doprava, veřejná přeprava, pozemní komunikace, zákon o drahách : velká novela zákona o pozemních komunikacích 31.12.2015 : redakční uzávěrka 31.12.2015

27990/1107

Živnostenské podnikání : předpisy regulující podnikání : redakční uzávěrka 14.12.2015

**Statistika. Demografie. Sociologie**

28318

Paul Collier

**Exodus : immigration and multiculturalism in the 21st century**

**Exodus : imigrace a multikulturalismus ve 21. století**

London : Penguin, 2014, viii, 309 s. : grafy

Masivní mezinárodní migrace je odpovědí na extrémní globální nerovnost a přistěhovalectví má silný vliv na náš způsob života. V našem pohledu i názorech našich politiků přetrvávají dva extrémy: nepřátelství lidu vůči migrantům s příměsí xenofobie a rasizmu na jedné straně a "otevřené dveře" liberální elity a obchodu na straně druhé. Kniha se zabývá tím, jak lidé z nejhudších zemí směřují na bohatý Západ a jaké to má na ně a na hostitelské společnosti dopady. Autor zkoumá podněty a úvahy, které formovaly západní imigrační politiku. Dospívá k tomu, že migrace je fakt, a my nutně potřebujeme přemýšlet o jejích možnostech a výzvách. Otázkou není, zda je migrace dobrá či špatná, ale jaká je její optimální míra? - Pozn. - ISBN: 978-0-141-04216-9 (brož.)

28331

Český statistický úřad

**Statistická ročenka České republiky 2015 = Statistical yearbook of the Czech Republic 2015**

Praha : Český statistický úřad, 2015, 799 s. : il.

Souhrnné statistické informace o ekonomickém, sociálním i environmentálním stavu země za rok 2014. Důležité údaje jsou doplněny mezinárodním srovnáním zemí EU 28 a porovnáním jednotlivých regionů soudržnosti a krajů ČR. Přehled ze všech odvětví národního hospodářství je rozčleněn do 30 kapitol: Vybrané ukazatele národního hospodářství; Území a podnebí; Životní prostředí; Obyvatelstvo; Národní účty; Finance; Měna a platební bilance; Ceny; Příjmy a výdaje domácností; Trh práce; Zahraniční obchod; Organizační struktura národního hospodářství; Zemědělství; Lesnictví; Průmysl; Energetika; Stavebnictví; Obchod, ubytování, stravování a cestovní ruch; Doprava, informační a komunikační činnosti; Tržní služby; Informační společnost; Věda, výzkum a inovace;

Vzdělávání; Zdravotnictví; Sociální zabezpečení; Kultura a sport; Soudnictví, kriminalita, nehody; Mezinárodní srovnání; Vybrané ukazatele regionů soudržnosti a krajů; Volby. - 1. vyd. - Souběžný anglický text. - ISBN: 978-80-250-2638-0 (váz.)

## Účetnictví

27985X

kolektiv autorů

### **Účetní závěrka podnikatelů 2015. Novinky 2016**

Praha : Svaz účetních 2015, 72 s.

Informace k právnímu rámci účetní závěrky za rok 2015 doplněné o praktické rady a příklady. Detailněji se informace věnují oblasti inventarizace a jednotlivým uzávěrkovým operacím. Přehled vybraných změn v podvojném účetnictví podnikatelů od roku 2016. Příloha obsahuje vzor rozvahy, výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu a použitý účtový rozvrh 2015. - Tematický obsah ročníku 2015. - ISBN: 978-80-87367-62-9 (brož.)

## Veřejná správa

28340

Rudolf Horák, Lenka Danielová, Ludvík Juříček, Ladislav Šimák

### **Zásady ochrany společnosti**

Ostrava : KEY Publishing 2015, 474 s.

Koncepce ochrany obyvatelstva je soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy a občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí v případě ohrožení nehodami, haváriemi, případně útoky. Publikace se věnuje bezpečnostnímu prostředí ČR. Rozebírá otázky prevence i reakce na krizové situace a popisuje povinnosti jednotlivců, orgánů veřejné správy a dalších organizací. Podrobněji popisuje civilní ochranu obyvatelstva včetně její historie, způsoby zajišťování bezpečnosti a rozvoje v regionech (vybrané indikátory posuzování regionů, metody pro podporu rozhodovacích procesů, institucionální zajištění atd.), ochranu před nebezpečnými látkami a před zraňujícími prostředky včetně výčtu vybraných metod. Závěrečná kapitola informuje o organizaci a zabezpečení ochrany obyvatelstva na Slovensku. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7418-236-5 (brož.)

## Veřejné finance. Rozpočet

28311

Romana Provozňáková

### **Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe**

Praha : Grada, 2015, 280 s. : il.

Problematika municipálního a regionálního financování v komplexním a souhrnném přehledu. První část publikace je věnována postavení a struktuře územní samosprávy, fiskálnímu federalismu, rozpočtu územních samosprávných celků a rozpočtovému procesu. Druhá část se zaměřuje na rozpočtové hospodaření krajů a obcí. Vysvětleny jsou příjmy územních rozpočtů (daňové, dotace a transfery, fondy EU, nedaňové a ostatní příjmy), zadluženost územních samospráv v ČR a její vývoj, výdaje rozpočtů, majetek územních samospráv a hospodaření s ním. Závěr přibližuje organizační formy zajištění veřejných statků a služeb a hodnocení jejich efektivnosti a kvality. Veřejné kontrole se věnuje poslední část práce. - 3. aktualiz. a rozš. vyd. - ISBN: 978-80-247-5608-0 (brož.)

28322

[Herausgeber und Redaktion Bundesministerium der Finanzen]

**Finanzbericht 2016 : Stand und voraussichtliche Entwicklung der Finanzwirtschaft im gesamtwirtschaftlichen Zusammenhang : abgeschlossen am 14. August 2015****Finanční zpráva na rok 2016 : stav a pravděpodobný vývoj finančního hospodaření v celkovém národohospodářském kontextu : uzávěrka k 14. srpnu 2015**

Berlin : Bundesministerium der Finanzen (Deutschland), August 2015, 411 s. : tab., grafy

Zpráva o vývoji finančního hospodaření Spolkové republiky Německo pro rok 2016 v celkovém národohospodářském kontextu vypracovaná na základě schváleného návrhu státního rozpočtu pro rok 2016 a finančního plánu pro období 2015-2019. Obsahuje finanční plán spolkového státu pro období 2015-2019, přehled výdajů a příjmů spolkového rozpočtu, celkový stav finančních a národohospodářských ukazatelů v období sestavování státního rozpočtu pro rok 2016, přehled daňových změn v období 07/2014-06/2015, finančních vztahů mezi spolkovým státem, zeměmi a obcemi, přehled financí ve vztahu k EU a mezinárodních finančních vztahů. Součástí zprávy je obsáhlá statistická část (tabulky, přehledy). - Pozn. - (brož.)

## Zdravotnictví

28321

OECD

**Health at a glance 2015 : OECD indicators****Pohled na zdraví 2015 : ukazatele OECD**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2015, 216 s. : tab., grafy

Přehled srovnatelných údajů o výkonu zdravotnických systémů v zemích OECD a kde to bylo možné i v partnerských zemích (Brazílie, Čína, Kolumbie, Kostarika, Indie, Indonésie, Litva, Lotyšsko, Ruská federace a Jižní Afrika). Porovnávány jsou indikátory kvality zdravotní péče, financování a výdaje na zdravotnictví, přístupu ke zdravotní péči, stárnutí a dlouhodobé péče, migrace pracovníků ve zdravotnictví a další. Speciální pozornost je věnována farmaceutickému sektoru. - Příl. - ISBN: 978-92-64-23257-0 (brož.)

## Ostatní

21555XVIII Pouze prezenčně

Historický ústav AV ČR

**Biografický slovník českých zemí. [XVIII. sešit], Fo-Fr**

Praha : Academia : Historický ústav AV ČR, 2015, IX, 280-470 s.

Biografický slovník obsahuje data o již nežijících osobnostech, jejichž příjmení začíná písmeny Fo až Fr. Každé heslo je opatřeno standardizovaným záhlavím, životopisem dané osoby a je doplněno o příslušné bibliografické údaje. - Vyd. 1. - ISBN: 80-7277-214-7 (soubor)

28351

Jozef Genzor

**Jazyky světa : historie a současnost**

V Brně : Lingea 2015, 672 s. : barevné ilustrace, mapy, portréty, faksimile

Přehled téměř 2 000 jazyků všech kontinentů. V knize jsou údaje o jazycích rozčleněny podle všeobecně akceptovatelných seskupení definovaných na základě historicky dokázané příbuznosti. Přehled začíná od indoevropské rodiny jazyků. Následují jazyky eurasijské, paleoasijské, indiánské, sinotibetské, tajské a další. Jsou zdokumentovány údaje o zeměpisném rozšíření jednotlivých jazyků, jejich etnicko-kulturní charakteristika, strukturní charakteristika, vnitřní členění jazyka, příbuzenské vztahy k jiným seskupením apod. Výpravnou publikaci doplňují mapy, obrázky, přehledové tabulky a ukázky písem. - 1. vyd. - Terminologické slovníky. - ISBN: 978-80-7508-061-5 (váz.)

28334

George Friedman; překlad Jana Odehnalová

**Ohrožená Evropa : rodící se krize**

Praha : ALIGIER Nakladatelství Tomáš Krsek 2015, 258 s.

Kniha představuje analýzu Evropy dnešních dní, její minulosti a neklidných zlomových linií, které budou mít stěžejní význam v blízké budoucnosti. Geopolitický prognostik G. Friedman ve své práci předvídá trendy v globální politice, technologii, populaci a kultuře v Evropě. Zaměřuje se na evropské kulturní a mocenské souvislosti uplynulých pěti set let a snaží se o predikci dalších let. Friedman analyzuje nejnestabilnější pohraničí Evropy a Ruska a zlomové linie, které existují staletí a byly epicentrem mnoha katastrofických válek. Upozorňuje, že tato ohniska konfliktů znovu doutnají (oblast, která dnes zahrnuje Ukrajinu, Bělorusko a Litvu, staré pohraničí mezi Francií a Německem, Středomoří). Autor varuje před ignorováním historických zkušeností, opomíjením geografických reálií, ale i před zkreslováním výsledků ekonomického a technologického vývoje. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-904895-5-4 (brož. ; Aligier)

## Odbor Rozvoj ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

### Výpůjční doba knihovny

#### **Pondělí a středa:**

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

#### **Úterý a pátek:**

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

#### **Čtvrtek:**

9:00 - 12:00

### Z toho pro veřejnost:

#### **Pondělí a středa:**

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

#### **tel.:**

257042588

#### **e-mail:**

knihovna@mfcz.cz

#### **Informace pro veřejnost:**

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

#### **Intranet:**

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

financial management IMF staff papers Unes - účetnictví neziskového sektoru Ekonomický časopis Tresor-economics Právo pro podnikání a zaměstnání  
International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy  
Daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie T  
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pap  
/irtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obcl  
Právní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozpr  
Jčtenictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biatec  
iscal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin Ot  
Finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of money